

Kangasalan kaupunki Tilinpäätös 2021

Kuva: Heli Keskinen/Kangasalan Sanomat

SISÄLLYS

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	4
1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET	7
2 TOIMINTAKERTOMUS	9
2.1. Kaupungin hallinto 1.1. - 31.7.2021	9
2.1. Kaupungin hallinto 1.8.2021 alkaen	12
2.2. Kaupungin palvelutoiminnan ja talouden tarkastelu	15
2.2.1 Tietoja kaupungin väestöstä ja työllisyyden kehityksestä	15
2.2.2 Julkisen talouden näkymät.....	19
2.2.3 Kangasalan kaupungin talous vuonna 2021	20
2.2.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.....	23
2.2.5 Kaupungin henkilöstö	23
2.2.6 Ympäristötekijät.....	24
2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat	25
2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	26
2.3 Kaupunginhallituksen selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	28
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	31
2.4.1 Tuloslaskelma 2021 ja sen tunnusluvut	31
2.4.2 Toiminnallinen tulos ja kertaluonteiset erät	33
2.4.3 Rahoituslaskelma 2021 ja sen tunnusluvut	33
2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	36
2.5.1 Tase ja sen tunnusluvut (1000 €)	36
2.6 Kokonaistulot ja menot 2021	39
2.7 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous.....	40
2.7.1 Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt	41
2.7.2 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021	42
2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	70
2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	71
2.7.5 Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	73
2.7.6 Konsernin tuloslaskelma Tp 2021 ja sen tunnusluvut	77
2.7.7 Konsernin rahoituslaskelma Tp 2021 ja sen tunnusluvut.....	78
2.7.8 Kangasalan kaupungin konsernitase Tp 2021 ja sen tunnusluvut	79
2.8. Tilikauden tuloksen käsittely.....	81
3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	82

3.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen palvelukeskuksittain	82
3.1 Strateginen johto	84
3.1.2 Sosiaali- ja terveystieteiden keskus	91
3.1.3 Sivistyskeskus	100
3.1.4 Tekninen keskus	109
3.1.5 Konserniyhtiöille ja yhteistoimintatahoille myönnettyt konsernituet ja avustukset vuonna 2021	119
3.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	120
3.3 Investointien toteutuminen	123
3.4 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu	125
3.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	126
4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	127
4.1 Kangasalan kaupungin tuloslaskelma	127
4.2 Kangasalan kaupungin rahoituslaskelma	128
4.3. Kangasalan kaupungin tase	129
4.4 Kangasalan kaupungin konsernituloslaskelma	131
4.5 Kangasalan kaupungin konsernin rahoituslaskelma	132
4.6 Kangasalan kaupungin konsernitase	133
5. LIITETIEDOT	135
Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	135
Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	135
Konsernitiilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	136
Tuloslaskelman liitetiedot	138
Taseen liitetiedot	141
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	147
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	149
Eriytetyt tuloslaskelmat	151
Konsernitiilinpäätöksen liitetiedot	152
6 ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	157
KANGASALAN VESI -liikelaitos	157
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma 31.12.2021	176
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma 31.12.2021	177
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2021	178
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2021	179
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätöksen 2021 allekirjoitukset	192
7 TILINPÄÄTÖKSEN 2021 ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖS- MERKINTÄ	193
8 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITE- LAJEISTA	194

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Poikkeustilasta toiseen, yhdessä tavoitteet saavuttaen

Kirjottaessani tänään, 23.3.2022, tätä tilinpäätöskatsausta voin ilokseni todeta, että kahta edellistä vuotta voimakkaasti leimannut Covid-19 on jo pikku hiljaa helpottamassa. Vaikutukset talouteen ja toimintaan vuonna 2021 olivat selkeät, mutta kokonaisuutena arvioiden voin todeta, että olemme selvinneet tämän viheliäisen viruksen vaikutuksista kohtuullisen vähällä.

Mutta yhden poikkeustilanteen hiljalleen väistyessä olemme kohdanneet uuden tilanteen, Ukrainan kriisin. Vaikka se ei vaikuttanutkaan vuoteen 2021, on paikallaan todeta tässä historiallisessa hetkessä, että olemme siirtyneet yhdestä poikkeustilanteesta toiseen. Varaudumme parhaillaan ottamaan vastaan sotaa väistäviä ja tilapäistä suojelua hakevia, järjestämme lapsille opetusta ja tuemme ja autamme ukrainalaisia myös taloudellisesti.

Toimintaympäristöä arvioitaessa näen selvästi, että kaupungin aiempi varautuminen ja valmistautuminen erilaisiin häiriötilanteisiin on ollut onnistunutta. Organisaatiomme kyky huolehtia kaupungin perustehtävistä ja palveluista poikkeusaikanakin on ollut hyvä. Ja ei niin pahaa, ettei Covid-19 epidemiassakin voi nähdä myös jotain hyvää: toimintatapojen muuttaminen digitaalisiksi eteni edelleen ennenäkemättömän vauhdikkaasti.

Arvioitaessa kaupungin toimintaa kokonaisuutena vuonna 2021, voin jälleen todeta, että saavutimme hyvin sekä valtuuston talousarviossaan asettamat toiminnalliset että taloudelliset tavoitteet.

Lisäsimme työllisyyspalveluissa työttömien henkilökohtaista palvelua, painopisteenämme oli työhön tai koulutukseen ohjaus. Henkilöstöpalveluissa otimme käyttöön henkilöstön pitkäaikaisen toiveen mukaisesti Eazybreak-liikunta- ja kulttuuri-etuuden ja toteutimme työhyvinvointikyselyn ja huomioimme saatua palautetta toiminnan kehittämisessä. Nämä toimenpiteet ovat erittäin tärkeitä kilpaillenamme osaavasta työvoimasta voimakkaasti kiristyneessä kilpailutilanteessa niin muiden julkisten toimijoiden kuin yritystenkin kanssa.

Sosiaali- ja terveyskeskuksessa sähköisiä palvelu- ja yhteydenottokanavia on kehitetty monin tavoin vuonna 2021. Terveyspalveluissa on laajennettu sähköistä OmaOlo-palvelua uusiin oirearvioihin ja palvelun käyttäjämäärä kasvoi. Ehkäisyneuvola tarjosi chat-neuvontaa, jonka kautta on mahdollista asioida myös videovälitteisesti. Terveystieteiden ammattilaisten väliseen konsultointiin otettiin käyttöön VideoVisit-etäyhteyspalvelu.

Sivistyskeskuksessa opetuspalveluiden kehittämisen painopistealueina lukuvuonna 2020-2021 olivat monipuolisten opetusmenetelmien vakiinnuttaminen huomioiden digitaaliset mahdollisuudet sekä oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen erityisesti niiden oppilaiden kohdalla, joilla on ollut paljon poissaoloja.

Teknisessä keskuksessa Kangasalan keskustan elinvoimaisuutta edistettiin laatimalla keskustan alueelle kaavamuutoksia, jotka mahdollistavat keskustaan suunniteltuja merkittäviä rakennushankkeita, kuten Timanttikorttelin rakentamisen ja kaupan laajentamisen. Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseen tähtääviä toimenpiteitä jatkettiin elinkeinotonttien kaavoituksella.

Kokonaisuutena arvioiden kaupungin yhtiöt saavuttivat valtuuston niille asettamat tavoitteet hyvin. Esimerkiksi Taloherttua Oy ryhtyi rakentamaan palvelutaltoa Sahalahdelle ja Kangasalan Lämpö Oy:n rakennuttama Ranta-Koiviston biolämpölaitos otettiin käyttöön helmikuusta 2021 alkaen.

Valtuuston marraskuussa 2020 hyväksymä vuoden 2021 talousarvio oli -4,9 milj. euroa alijäämäinen. Valtuuston hyväksymän tuloslaskelman tulos oli siinä vaiheessa -5,6 milj. euroa alijäämäinen. Lopputulos oli kuitenkin jälleen kerran erittäin myönteinen, sillä tuloslaskelman mukainen tilikauden tulos on 4 021 164,64 euroa ja tilikauden ylijäämä on 5 961 275 euroa. Koko konsernin tilanne on vielä tätäkin parempi, sillä koko konsernin tuloslaskelma osoittaa tilikauden tulokseksi 8 072 726,98 euroa ja konsernin tilikauden ylijäämä on 6 309 672,18 euroa. Erinomainen lopputulos siis, sekä emon että yhtiöiden tulosta kokonaisuutena arvioiden.

Myönteisen tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttivat valtion tukitoimenpiteiden lisäksi myös maa-alueiden myyntivoittotulot. Vuonna 2021 saimme myös määräaikaaisesti korotettua yhteisöverotulojen jako-osuutta. Talousarvion käyttötaloulosassa toimintatuotot toteutuivat ennakoitua paremmin, sillä toimintatuottoja kertyi yhteensä 53,3 milj. euroa eli 7,4 milj. euroa ja 16 prosenttia muutostalousarviossa arvioitua enemmän.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2021 tilinpäätös toteutui hyvin. Tulo- ja meno- ja verotulot kasvoivat edellisestä vuodesta 5,6 milj. euroa ja verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,1 % ja 5,6 milj. euroa. Valtionosuudet taas vähenivät 6,3 milj. euroa.

Hieno vuosi, loppujen lopuksi. Alkuperäisen talousarvion miinusmerkkinen lopputulos vaihtui liki vastaavalla summalla plusmerkkiseksi, joten on helppoa olla tyytyväinen kuluneeseen vuoteen. Talous on tasapainossa, asetetut tavoitteet saavuttaen. Kangasalan kaupunki ja sen yhtiöiden henkilöstö teki jälleen kerran todella upean suorituksen poikkeusolosuhteissa, jo toisen vuoden peräkkäin. Huikea joukkue, en voi muuta sanoa.

Kiitän kaupungin ja sen yhtiöiden henkilökuntaa erittäin hyvästä työstä ja valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamisesta vuoden 2021 aikana. Luottamushenkilöt ansaitsevat jälleen aivan erityisen kiitoksen. Olemme jakaneet yhteisen tilannekuvan, hoitaneet kaupungin asioita yhteen hiileen puhalttaen ja ratkaisuja positiivisella sykkeellä hakien.

Kangasalla on vahva ja myönteinen kehitysvire päällä, jatketaan siis hyvässä yhteistyössä kasvavan ja kehittyvän kaupungin kokonaisvaltaista kehittämistä.

Oskari Auvinen
kaupunginjohtaja

1 TILINPÄÄTÖSSÄÄNNÖKSET

Lainsäädäntö

Kunnan tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta sekä tytäryhteisön tiedonantovelvollisuudesta säädetään kuntalaissa seuraavaa:

113 § Tilinpäätös

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

114 § Konsernitilinpäätös

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

115 § Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös

annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

116 § Tytäryhteisön ja kuntayhtymän tiedonantovelvollisuus

Kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Kangasalan kaupungin vuoden 2021 tilinpäätös

Tilinpäätös on laadittu edellä mainittujen kuntalain säännösten sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ja Kuntaliiton antamien ohjeiden ja suositusten mukaisesti.

Tilinpäätösaineisto on toimitettu oheismateriaalina kaupunginhallituksen kokouspiirille ja johtoryhmän jäsenille.

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1. Kaupungin hallinto 1.1. - 31.7.2021

Valtuusto (puoluekanta sulkeissa)

Kangasalan kaupungin ylin päättävä toimielin on valtuusto. Valtuusto ohjaa päätöksillään koko kaupungin kehittämistä. Valtuutettujen lukumäärä on 51.

Valtuuston puheenjohtajana toimi ajalla 1.1.-31.7.2021 Hanna Laine (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Mika Ollila (Kok.) ja toisena varapuheenjohtajana Jari Leino (PS).

Valtuutetut

Abdali Alireza (Kok.) 15.2. saakka

Alanko Pertti (Kok.)

Arra Simo (Kesk.)

Eerola Sakari (Kesk.)

Eskola Eija (Vihr.)

Haaparanta Jari (SDP)

Haavisto Jussi (Kok.)

Hackspik-Tuomisto Merja (Kok.)

Hagqvist Jari (KD)

Hakala Mikko (Vas.)

Hannuksela Virpi (Vihr.)

Hanweg Harri (PS) 31.5. saakka

Isokallio Sina (Vihr.)

Janger Hannu (SDP) 15.2. alkaen

Jokilampi Jussi (PS)

Jouhki Harri (Vas.) 24.5.alkaen

Jussila Jorma (KD)

Jussila Mauri (Kok.)

Järvenpää Marko (SDP)

Karppila Hannu (Kesk.)

Keskinen Timo (KD)

Kinnari Miia (PS)

Kivimäki-Hietanen Heini (Kok.) 15.2. alkaen

Koto Sonja (Vihr.)

Kouhia Raimo (SDP)
Kulmala Teija (Kok.)
Kuusjärvi Topi (KD)
Lahikainen Stiina (Vihr.)
Lahti Pekka (SDP)
Lehtinen Timo J. (SDP)
Laine Hanna (SDP) pj.
Lehtonen Mikko (SDP)
Leino Jari (PS) II vpj.
Linna Tero (Kesk.)
Lyytinen Heikki (Kok.)
Lähde Tony (Vihr.)
Mansikka-aho Juha (KD)
Markkinen Jari (SDP)
Meurman Mikko (Kok.)
Mäkelä Heikki (Kesk.)
Mäkinen Wellu (PS.)
Mäntylä Jorma (Vas.)
Nikkinen Iikka (Vas.) 14.4. saakka
Ollila Mika (Kok.) I vpj.
Orell Mari (Vihr.)
Rajala Miikka (PS) 1.6. alkaen
Rönö Tommi (SDP)
Thomassen Anne-Mari (SDP)
Tulenheimo Tapio (Kok.)
Törhönen Marko (PS.)
Uotila Riku-Sippo (Kok.)
Uotila-Välimäki Soili (Kok.)
Vahvelainen Saana (Kok.)
Vilkki Petri (SDP)

Valtuuston palkkajakauma 1.1. - 31.7.2021:

Kansallinen Kokoomus r.p. (13 valtuutettua)
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (12 valt.)
Vihreä liitto r.p. (7 valt.)
Perussuomalaiset r.p. (6 valt.)

Suomen Keskusta r.p. (5 valt.)

Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (5 valt.)

Vasemmistoliitto r.p. (3 valt.)

Kaupunginhallitus

Valtuuston valitsema 9-jäseninen kaupunginhallitus vastaa kaupungin yleisestä johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Puheenjohtaja

Heikki Lyytinen (Kok.)

Varapuheenjohtaja

Raimo Kouhia (SDP)

Jäsen

Hackspik-Tuomisto Merja (Kok.)

Jussila Jorma (KD)

Kouhia Raimo (SDP) vpj.

Kulmala Teija (Kok.)

Lahikainen Stiina (Vihr.)

Lyytinen Heikki (Kok.) pj.

Mäkelä Heikki (Kesk.)

Thomassen Anne-Mari (SDP)

Törhönen Marko (PS)

Varajäsen

Meurman Mikko (Kok.)

Keskinen Timo (KD)

Lehtonen Mikko (SDP)

Vahvelainen Saana (Kok.)

Eskola Eija (Vihr.)

Haavisto Jussi (Kok.)

Eerola Sakari (Kesk.)

Hannula Monica (SDP)

Kinnari Miia (PS)

2.1. Kaupungin hallinto 1.8.2021 alkaen

Valtuusto (puoluekanta sulkeissa)

Kangasalan kaupungin ylin päättävä toimielin on valtuusto. Valtuusto ohjaa päätöksillään koko kaupungin kehittämistä. Valtuutettujen lukumäärä on 51.

Valtuuston puheenjohtajana toimi 1.8.2021 alkaen Hanna Laine (SDP), ensimmäisenä varapuheenjohtajana Mika Ollila (Kok.) ja toisena varapuheenjohtajana Jari Leino (PS).

Valtuutetut

Airola Sami (PS)
Alanko Pertti (Kok.)
Arra Simo (Kesk.)
Haaparanta Jari (SDP)
Haavisto Jussi (Kok.)
Hackspik-Tuomisto Merja (Kok.)
Hagqvist Jari (KD)
Heinänen Jaana (SDP)
Hillo Simo (Kok.)
Holma Hanna (Kesk.)
Härkönen Kristiina (Vihr.)
Isokallio Sina (Vihr.)
Jokilampi Jussi (PS)
Jussila Jorma (KD)
Jussila Mauri (Kok.)
Kaarne Isto (SDP)
Karppila Hannu (Kesk.)
Keskinen Ville (KD)
Kinnari Miia (PS)
Kouhia Raimo (SDP)
Kuusjärvi Topi-Pekka (KD)
Lahikainen Stiina (Vihr.)
Lahti Pekka (SDP)
Laine Hanna (SDP) pj.
Lehtonen Mikko (SDP)
Leino Jari (PS) II vpj.

Linna Tero (PS)
Malm Jorma (Kok.)
Mansikka-aho Juha (KD)
Markkinen Jari (SDP)
Muhonen Anna-Maria (Kok.)
Mäkelä Heikki (Kesk.)
Mäkinen Wellu (PS.)
Mäntylä Jorma (Vas.)
Nupponen Maiju (Vas.)
Oesch Tommy (Kok.)
Ollila Heikki A. (Kok.)
Ollila Mika (Kok.) I vpj.
Orell Mari (Vihr.)
Palovuori Karri (PS)
Pitkänen Heidi (Vihr.)
Rinne Elina (Vihr.)
Salminen Jussi (PS)
Thomassen Anne-Mari (SDP)
Tulenheimo Tapio (Kok.)
Tuokko Irina (SDP)
Törhönen Marko (PS.)
Uotila Riku-Sippo (Kok.)
Uotila-Välimäki Soili (Kok.)
Vahvelainen Saana (Kok.)
Vilkki Petri (SDP)

Valtuuston paikkajakauma 1.8.2021 alkaen:

Kansallinen Kokoomus r.p. (14 valtuutettua)
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. (11 valt.)
Perussuomalaiset r.p. (9 valt.)
Vihreä liitto r.p. (6 valt.)
Suomen Kristillisdemokraatit r.p. (5 valt.)
Suomen Keskusta r.p. (4 valt.)
Vasemmistoliitto r.p. (2 valt.)

Kaupunginhallitus

Valtuuston valitsema 9-jäseninen kaupunginhallitus vastaa kaupungin yleisestä johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Puheenjohtaja

Jussi Haavisto (Kok.)

Varapuheenjohtaja

Raimo Kouhia (SDP)

Jäsen

Haavisto Jussi (Kok.) pj.

Hackspik-Tuomisto Merja (Kok.)

Jokilampi Jussi (PS)

Jussila Jorma (KD)

Kouhia Raimo (SDP) vpj.

Mäkinen Wellu (PS)

Orell Mari (Vihr.)

Tuokko Irina (SDP)

Vahvelainen Saana (Kok.)

Varajäsen

Ollila Heikki A. (Kok.)

Jussila Mauri (Kok.)

Linna Tero (PS)

Keskinen Ville (KD)

Markkinen Jari (SDP)

Kinnari Miia (PS)

Lahikainen Stiina (Vihr.)

Thomassen Anne-Mari (SDP)

Kivimäki-Hietanen Heini (Kok.)

2.2. Kaupungin palvelutoiminnan ja talouden tarkastelu

2.2.1 Tietoja kaupungin väestöstä ja työllisyyden kehityksestä

Väestö

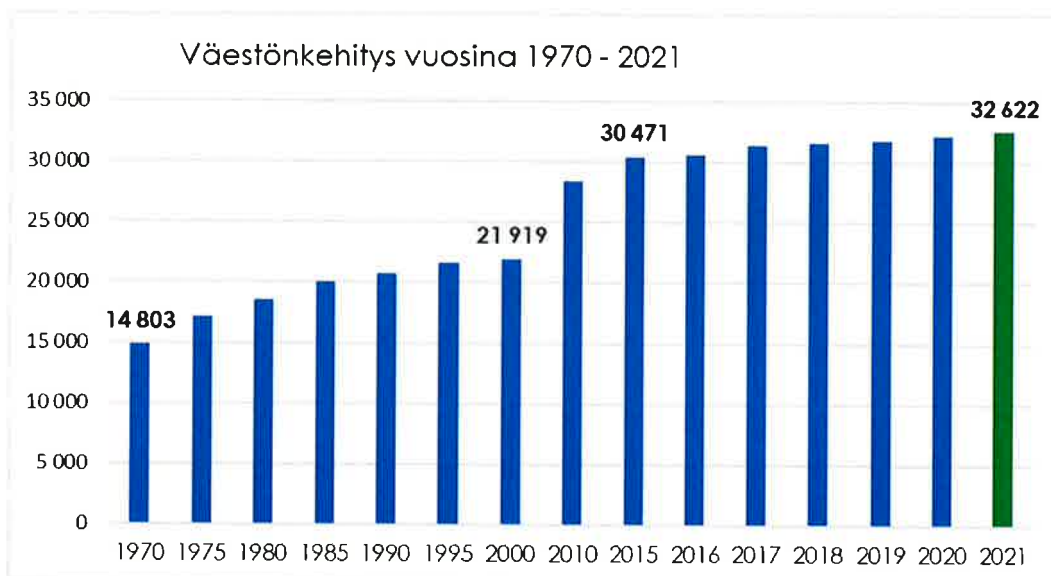
Kangasalan kaupunki sijaitsee Pirkanmaan maakunnassa, jossa oli 31.12.2021 23 kuntaa, joista 12 on kaupunkia. Kuhmoinen liittyi Pirkanmaan maakuntaan 1.1.2021 alkaen.

Kangasalla oli 31.12.2021 asukkaita 32 622 henkeä, joista miehiä 16 107 ja naisia 16 515. Vuodesta 2020 väkiluku kasvoi 408 henkilöä eli 1,3 %. Pirkanmaalla oli asukkaita 31.12.2021 tilastokeskuksen mukaan 527 478 ja Tampereen seutukunnassa (Hämeenkyrö, Kangasala, Kuhmoinen, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Tampere, Vesilahti ja Ylöjärvi) yhteensä 421 988.

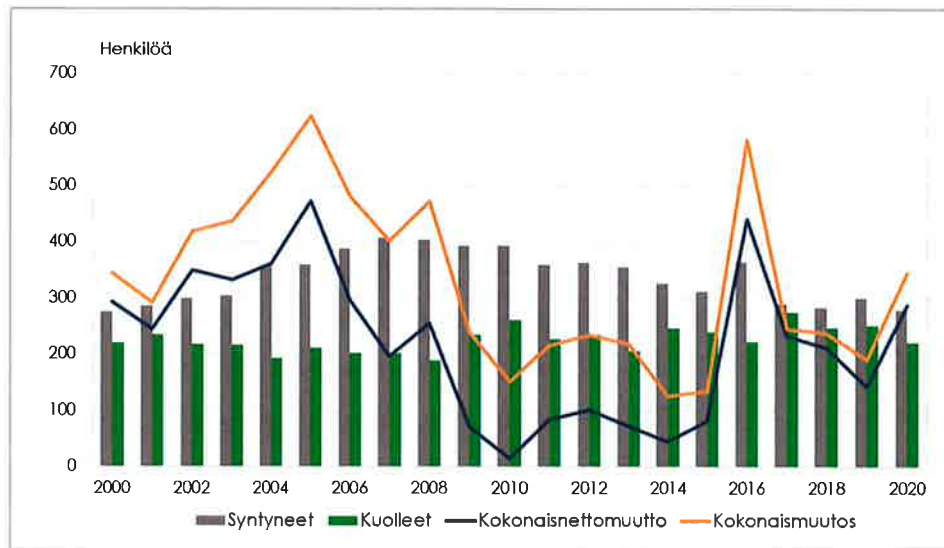
31.12.2020 kangasalalaisia oli 32 214 ja Pirkanmaalla 522 852 henkeä.

Kangasala	2017	2018	2019	2020	2021
Väestö 31.12.	31 437	31 676	31 868	32 214	32 627
Väkiluvun muutos	247	239	192	346	413
Väkiluvun muutos, %	0,8	0,8	0,6	1,1	1,3
Alle 15-vuotiaiden osuus, %	20,0	19,6	19,2	18,8	18,6
15-64-vuotiaiden osuus, %	60,6	60,5	60,3	60,2	60,4
65 vuotta täyttäneiden osuus, %	19,5	19,9	20,5	20,9	21,0

(Väestörakennetilasto 31.3.2022, tilastokeskus)

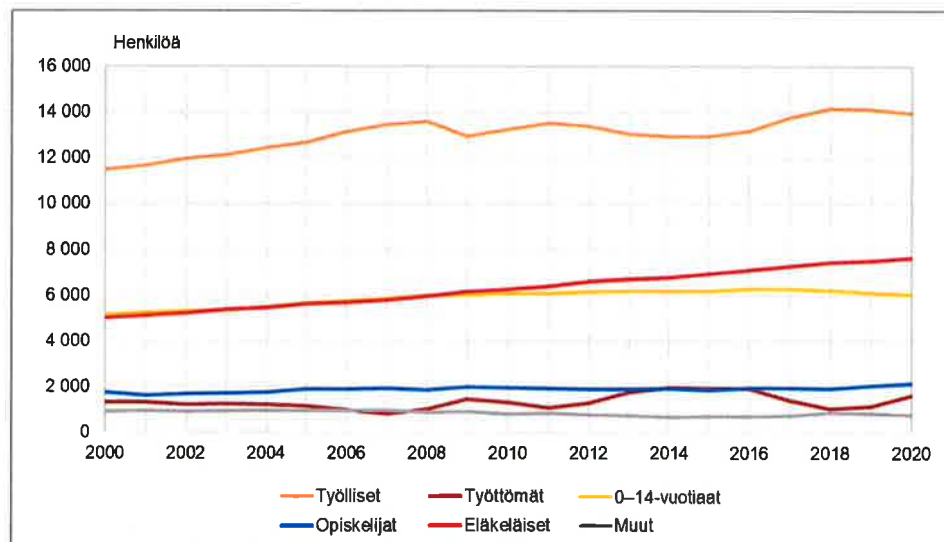
Väestönmuutokset Kangasalla vuosina 2000-2020

(tilaston päivitys 06/2022/ Lähde: Tilastokeskus, Seutunet)

Väestön pääasiallinen toiminta

Väestön pääasiallinen toiminta vuosina 2000 - 2020

(Tilaston päivitys 06/2022. Lähde: Tilastokeskus, Seutunet)

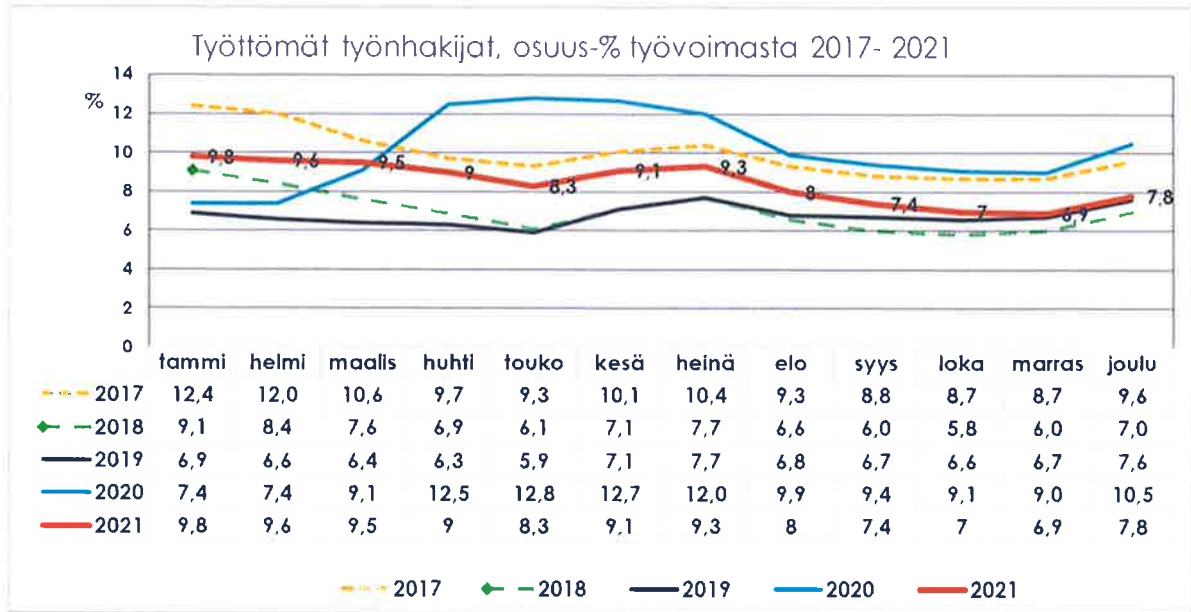
Työllisyys

Vuoden 2021 työllisyystilanne parani vuodesta 2020.

Kangasalla avoimia työpaikkoja oli vuonna 2021 keskimäärin 578, lisäystä vuoteen 2020 oli 66,6 %. Vuonna 2021 työttömyysprosentti oli ka. 8,5 (vuonna 2020 ka oli 10,4 %). Työttömiä työnhakijoita oli ka. 1290 henkilöä. Pirkanmaan työttömyyden keskiarvo oli 9,6 % (vuonna 2020 ka 13,4 prosenttia).

Kangasalla pitkäaikaistyöttömien määrä on pysynyt samoissa määrissä kuin vuonna 2020. Pitkäaikaistyöttömiä oli ka. 451 henkilöä. Alle 30-vuotiaiden työttömyys oli vuonna 2021 las-
kusunnassa vuoteen 2020 verrattuna, nuoria oli työttömänä 2021 ka. 255 henkilöä.

Työttömät työnhakijat, osuus-% työvoimasta 2017-2021

(Lähde: Pirkanmaan Ely-keskus)

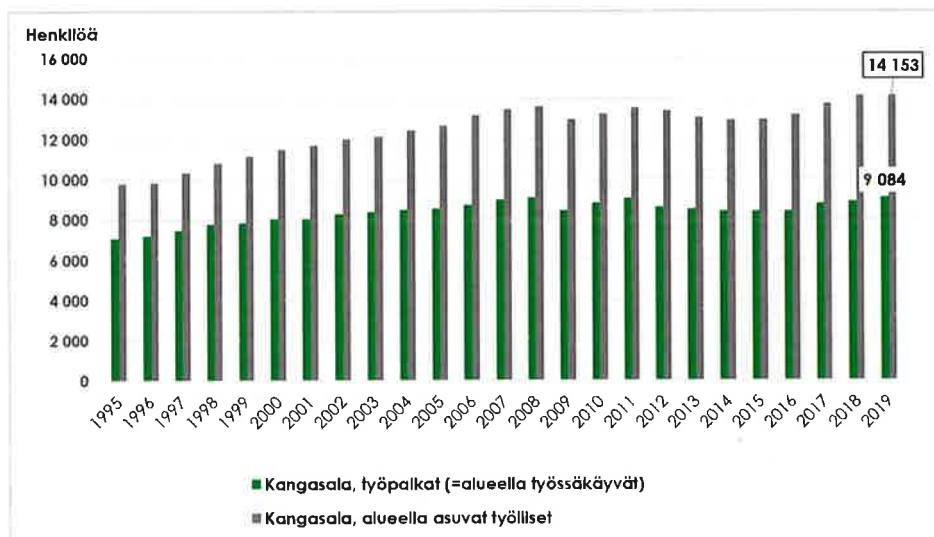
Työllistämistoimet

Kangasala osallistuu Pirkanmaan työllisyyden hoidon kuntakokeiluun ajalla 1.3.2021-30.6.2023. Kokeilussa kunnat vastaavat kaikista alle 30-vuotiaista nuorista ja työttömistä työnhakijoista, jotka saavat Kelan työmarkkinatukea. Kangasalle kokeiluun siirtyi Te-toimistosta n. 1300 asiakasta. Te-toimistosta siirtyi kokeiluun 5 työntekijää ja työllisyyspalveluissa 5 työntekijää aloitti kuntakokeilussa. Kuntakokeilun tarkoituksena on tarjota työttömille henkilökohtaista ja paikallista palvelua.

Kaupunki järjesti työllisyystilanteen parantamiseksi erilaisia työllistämistoimia nuorille ja pitkäaikaistyöttömille, joita ovat kuntouttava työtoiminta, työkokeilut ja palkkatuettu työ. Kuntouttavana työtoimintana järjestettiin myös ryhmätoimintaa, joiden tarkoituksena oli kehittää työttömien työnhakuvalmiuksia myös työkyvyn selvittämiseen ja ylläpitoon oli tarjolla ryhmätoimintaa. Ryhmätoimintojen määrää jouduttiin vähentämään koronarajoitusten vuoksi. Työttömille asiakkaille tehtiin työtarjouksia avoimille työmarkkinoille ja ohjattiin erilaisiin ammattikoulutuksiin. Kuntakokeilu mahdollisti työttömien ohjauksen myös TE-toimiston hankkimien ohjauspalveluihin. Vuonna 2021 työllistämistoimenpiteissä oli kaupungilla yhteensä 193 henkilöä. Vuonna 2021 Kangasalan kaupungilla palkkatuetussa työssä oli 35 henkilöä ja työkokeilussa 17 henkilöä sekä kuntouttavassa työtoiminnassa oli 141 henkilöä.

Koronatilanteesta johtuen voitiin kaupungin työllistämistoimiin ohjata merkittävästi vähemmän asiakkaita. Sähköisiä palveluja otettiin käyttöön asiakasohjauksissa ja osassa ryhmätoimintoja.

Työpaikat ja työllisyys vuosina 1995 – 2019

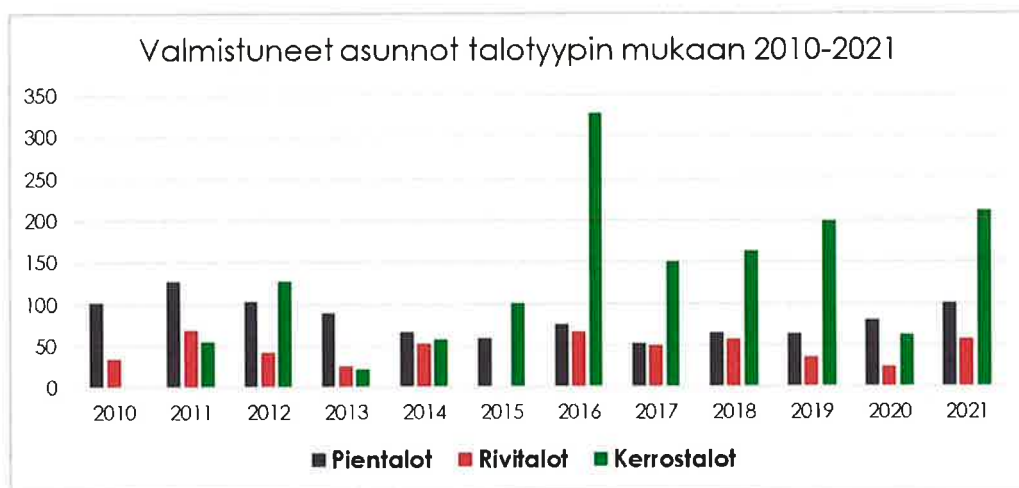

(Lähde: Tilastokeskus/seutunet, 19.10.2021)

Asuntorakentaminen

Asuntorakentamisen määrä vilkastui ja valmistuneiden asuntojen määrä palasi viimevuotisen notkahduksen jälkeen kasvu-uralle. Asuntoja valmistui yhteensä 368 kpl, mikäli on toiseksi suurin määrä 2000-luvun aikana. Kasvu oli suurin kerrostaloasunnoissa, joita valmistui 210. Ainoastaan vuonna 2016 kerrostaloasuntojen määrä on ollut suurempi. Rivi- ja paritaloasuntoja valmistui 79, mikä on 2000-luvun ennätysmäärä. Myös omakotitaloja valmistui 79 kappaletta. Määrä on suurin sitten vuoden 2013. Rakentaminen keskittyi voimakkaasti nauhataajamaan keskustan ja Vatialan välille. Eniten asuntoja valmistui keskustan-Pikkolan alueelle 141 asuntoa, Suoramalle 124 asuntoa ja Vatialaan 34 asuntoa. Keskustaan ja Suoramalle valmistui kaikentyyppisiä asuntoja. Eniten omakotitaloja valmistui Vatialaan 22 kpl sekä keskustaan ja Ruutanaan 14 kpl.

Valmistuneet asunnot talotyypeittäin vuosina 2010-2021

2.2.2 Julkisen talouden näkymät

Kuntatalouden vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Koko kuntatalouden tilikauden tulos on 1,5 miljardia euroa. Tulos on kuntatalousohjelman kehitysarvion mukainen eikä jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta.

Vuonna 2021 bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 3,4 prosenttia. Koronaviruspandemian kiihtymisen ja rajoitustoimien vuoksi kasvu jää vuodenvaihteessa aiemmin arvioitua hitaammaksi, mutta BKT:n arvioidaan kasvavan edelleen n. 3,0 prosenttia vuonna 2022. Talouden elpyminen jatkuu ja kasvu kiihtyy vuonna 2022 varsinkin niillä toimialoilla, joilla tuotanto ei ole vielä saavuttanut pandemiaa edeltävää tasoaan, kuten esimerkiksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa. Suuren kysymysmerkin tai vähintään varjon julkisen talouden näkymille ja erityisesti kasvuennusteille tuo Ukrainassa käytävä sota kerrannaisvaikutuksineen.

Maa-ilmantaluuden kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio. Kiihtyneen kuluttajahintainflaation taustalla ovat muun muassa tarjontaketjujen häiriöt ja energian hinnan nousu.

Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana. Kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välitöiden koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä. Kunnilla oli myös viime vuonna kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka tasapainottivat taloutta saadoilla miljoonilla euroilla.

Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on ollut maltillista noin kahden prosentin tasoa, mutta verotulojen kehitys lähestyi vuonna 2021 jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisöverotuotot lisääntyivät talouden elpymisen johdosta sekä kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi viime vuonna lähes 45 prosenttia.

Kertaluonteiset koronatuet tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita.

Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyyteen. Samoin erot kuntakentän sisällä ovat huomattavia.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa.

Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 miljoonaa euroa. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2021 tulos on tasolla, jolla kuntatalous voisi hyvin, jos pysyisimme samoissa luke-
missa tulevina vuosina. Näkymää haastavat kuitenkin määräaikaisten koronatuettujen ja sote-
uudistuksen, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kuntien niskaan mittavat velat
ja kiinteistöt. Lähikuukausina tulee päättää uusista työllisyystoimista, kohdistaa julkisen sek-
torin resurssit tuottavasti sekä osoittaa julkisen sektorin laajeneville tehtäville aidosti riittävä
ja kestävä rahoitus.

2.2.3 Kangasalan kaupungin talous vuonna 2021

Valtuuston marraskuussa 2020 hyväksymä vuoden 2021 talousarvio oli -4,9 milj. euroa alijää-
mäinen. Valtuuston hyväksymän tuloslaskelman tulos oli niin ikään -5,6 milj. euroa alijäämäi-
nen. Tilikauden aikana talousarvion tulo- ja menotarkistettiin koronapandemian seurauk-
sista johtuen siten, että kunnallisveron tuottoja tarkistettiin vastaamaan valtiovarainministe-
riön ja Kuntaliiton arvioita vastaavaksi ja valtionosuudet ja avustukset tarkistettiin vastaa-
maan maan hallituksen tekemien kuntien valtionosuuksia koskevan päätösten mukaisiksi.
Tulo- ja menoarviot toimenpiteineen koottiin muutostalousarvioon. Tehtyjen muutosten jäl-
keen muutostalousarvio oli -6,7 milj. euroa alijäämäinen.

Tilikauden tulos muodostui ennakoitua paremmaksi

Merkittävässä roolissa Kangasalan kaupungin myönteisen tilikauden tuloksen muodostumi-
sen kannalta olivat valtion tukitoimenpiteiden lisäksi myös maa-alueiden myyntivoittotulot.
Vuonna 2021 kunnat saivat edelleen määräaikaaisesti korotettua yhteisöverotulojen jako-
osuutta. Lopullinen vuoden 2021 verotus ei ole vielä tilinpäätöshetkellä valmistunut, mutta
ennakollisten tietojen mukaan yhteisöverotilityksiä kertyi n. 2,3 milj. euroa enemmän vuoteen
2020 verrattuna.

Talousarvion käyttötalousoissa **toimintatuotot** toteutuivat ennakoitua paremmin. Toiminta-
tuottoja kertyi yhteensä 53,3 milj. euroa eli 7,4 milj. euroa ja 16 prosenttia muutostalousarvi-
ossa arvioitua enemmän.

Strategisessa johdossa toimintatuotot olivat 4,0 milj. euroa ja ne ylittyivät 2,1 milj. euroa. Toi-
mintatuottojen hyvän kehityksen taustalla oli maanmyyntivoitot. Strategisen johdon toimin-
takulut olivat 16,1 milj. euroa. Toimintakulut alittivat muutostalousarvion 1,1 milj. euroa.

Sosiaali- ja terveystalousoissa toimintatuotot olivat 31,3 milj. euroa ja ylittivät muutostalous-
arvion 3,6 milj. eurolla. Toimintatuottojen kasvu selittyy etenkin koronatuilla. Sosiaali- ja ter-
veyskeskuksen toimintakulut olivat 124,5 milj. euroa ja alittivat muutostalousarvion 0,3 milj.

eurolla. Vuoden 2021 aikana sosiaali- ja terveystalouden toimialaan kohdentui koronaepidemian aiheuttamia lisätoimenpiteitä palvelutuotannossa, mikä välittyi toimialan tuloissa ja menoissa.

Sivistyskeskuksessa toimintatuotot olivat yhteensä 4,2 milj. euroa ja ylittivät muutostalousarvion 0,8 milj. eurolla. Ylityksen taustalla olivat ennakoitua paremmin toteutuneet tuet ja avustukset (yhteensä 1 milj. euroa). Sivistyskeskuksen kulut olivat yhteensä 53,3 milj. euroa.

Toimintakulut ylittyivät sivistyskeskuksessa 1 milj. eurolla (toteuma 102 % suhteessa muutostalousarvioon), jolle valtuusto myönsi 14.3.2022 ylitysoikeuden. Merkittävimmät euromääräiset ylitykset olivat henkilöstökuluissa 0,8 milj. euroa (102 %) johtuen valtion hankerahoituksella palkatun tilapäisen henkilöstön palkkauskustannuksista sekä palvelujen ostoissa 0,4 milj. euroa (106 %) palvelusetelikustannusten ylittymisen ja maskikustannusten vuoksi. Hankkeisiin liittyviin ylimääräisiin kustannuksiin liittyy myös huomattavia avustustuloja.

Teknisessä keskuksessa toimintatuotot olivat 5,7 milj. euroa ja ylittivät muutostalousarvion 0,3 milj. euroa. Tulojen kasvu johtui ympäristö- ja rakennusvalvonnan valvonta- ja tarkastusmaksujen kasvusta. Rakennushankkeiden ja lupahakemusten käsittely kasvoi merkittävästi talousarviovuoden aikana, joka vaikutti myönteisesti tulokehitykseen.

Teknisen keskuksen ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 28,8 milj. euroa, joka oli 1,8 milj. euroa muutostalousarviossa ennakoitua vähemmän. Toimintakulujen arvioitua vähäisempi kertymä johtui useista syistä: henkilöstökulut, palvelujen ostot, rakennusten ja huoneistojen vuokrat (väistötilat). Korona-ajalla on ollut yleisesti teknisen keskuksen kuluja alentava vaikutus.

Koko kaupungin tasolla tarkasteltuna **toimintakulut** olivat -227,2 milj. euroa ja alittuivat 2,2 milj. euroa valtuuston hyväksymään muutostalousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 20,4 milj. euroa ja 9,9 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2020.

Toimintakate (=toimintatuotot - toimintakulut) oli -174,0 milj. euroa ja 14,1 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020.

Vuosikate oli 18,3 milj. euroa ja 13,2 milj. euroa pienempi kuin vuonna 2020. Toimintatuottoja kertyi 6,4 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020. Verotulot olivat 143,3 milj. euroa, joka oli 5,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020. Valtionosuuksia kertyi lopulta 45,2 milj. euroa, joka on 6,3 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Valtion koronasta johtuvat tukitoimenpiteet kohdentuivat vuonna 2021 merkittävästi aiempaa vuotta enemmän tukiin ja avustuksiin. Tukia ja avustuksia kertyi 6,5 milj. euroa, joka oli 5,2 milj. euroa enemmän verrattuna vuoteen 2020.

Tuloslaskelma osoittaa tilikauden tulokseksi 4 021 164,64 euroa ja tilikauden ylijäämä on 5 961 275,87 euroa.

Tilikauden tuloksen syntyyn vaikuttivat tulo- ja meno-erät (= toimintatuotot + verotulot + valtionosuudet) kasvu 2,4 prosentilla ja 5,6 milj. eurolla edelliseen vuoteen nähden. Valtionosuuksien vähennys ed. vuoteen oli 6,3 milj. euroa ja verotulojen kasvu 5,6 milj. euroa. Toimintakulujen kasvu oli 20,4 milj. euroa ja 9,9 prosenttia vuoden 2020 tasosta. Edellisenä vuonna vastaava kasvu oli 2,2 milj. euroa ja 1,1 prosenttia. Sijoitusomaisuuden kirjanpidollisen tuoton vaikutus tulokseen oli 2,4 milj. euroa, joka on 0,55 milj. euroa enemmän kuin muutostalousarviossa. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat 14,3 milj. euroa ja olivat 1,6 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020. **Investoinnit** olivat yhteensä 25 milj. euroa ja toteutuivat 63,0 %. Investoinnit alittuivat 15 milj. euroa. Käyttöomaisuuden myynnin luovutustulot **olivat 4,1 milj. euroa.**

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta oli -3,5 milj. euroa. Vuosikate oli 18,3 milj. euroa. Vuosikate oli 13,2 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Tulorahoituksen korjauksissa toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot, joita kertyi yhteensä -3,0 milj. euroa. Rahoituksen rahavirta toteutui kuluneella tilikaudella -12,1 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja ei otettu vuonna 2021, pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 14,0 milj. euroa, joten lainakanta väheni 14,0 milj. euroa. Kaupungin vuoden 2021 rahavarojen muutos toteutui -15,7 milj. euroa negatiivisena, kun edellisenä tilikautena rahavarojen muutos oli 15,5 milj. euroa positiivisena.

Taseen loppusumma on tilinpäätöshetkellä 267,3 milj. euroa, joka on 5,5 milj. euroa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Taseen vastaavaa -puolen merkittävin omaisuuserä oli pysyviin vastaaviin kuuluva aineelliset hyödykkeet, jotka olivat 175,9 milj. euroa ja 65,8 prosenttia taseen loppusummasta. Aineellisten hyödykkeiden arvo nousi 7,9 milj. euroa edellisestä tilinpäätöksestä. Sijoitusomaisuus oli 31,3 milj. euroa, jossa osakkeissa ja osuuksissa vähennystä 0,3 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Taseen vastattavien merkittävin erä on oma pääoma, joka oli 137,4 milj. euroa ja 51,4 prosenttia taseen loppusummasta. Oma pääoma sisältää edellisten vuosien tilikausien ylijäämiä yhteensä 64,7 milj. Euroa sekä tilikauden 2021 ylijäämän 6,0 milj. euroa. Vastattavien pääomista toimeksiantojen pääomat ovat 3,1 milj. euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma on 64,4 milj. euroa, jossa vähennystä 11,2 milj. euroa. Lainakanta asukasta kohden laskettuna on 1 805 euroa (2 262 euroa/asukas v. 2020).

Konsernin tuloslaskelma osoittaa tilikauden tulokseksi 8 072 726,98 euroa ja tilikauden ylijäämä on 6 309 672,18 euroa.

Konsernitaseen loppusumma on 373 311 598,96 euroa ja 0,4 milj. euroa edellistä vuotta suurempi. Konsernin kokonaislainakanta on 136 milj. euroa (150 milj. euroa v. 2020) ja 4 176 euroa asukasta kohden (4 655 €/asukas v. 2020). Lisäksi konsernin vuokravastuut ovat 30,3 milj. euroa ja 931 euroa asukasta kohden (565 euroa/asukas v. 2020).

2.2.4 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kangasalan kaupungin toiminnassa ei tapahtunut merkittäviä rakenteellisia muutoksia vuoden 2021 aikana. Kaupungin toimintaan vaikuttivat kuitenkin valtakunnalliset ohjeistukset ja rajoitteet liittyen koronapandemian leviämisen ehkäisyyn ja sen hoitamiseen mm. sivistyskeskuksen ja sosiaalikeskuksen toimialoilla.

Kunnille myönnettiin määräaikaisesti v. 2021 korotettua yhteisöverotulon jako-osuutta. Korotetun jako-osuuden vaikutus Kangasalan kaupungille oli yhteensä 2,3 milj. euroa. Korotettu jako-osuus poistuu kunnilta vuoden 2022 alusta. Maanmyyntitulot toteutuivat talousarviovuoden aikana ennakoitua parempina toteuman ollessa 3 milj. euroa (MTA 2021 1 milj. euroa). Erityisen merkittävä yksittäinen myyntituotto muodostui Tarastejärven alueen myynnistä.

Koronatukien käsittely muuttui v. 2021. Koronatukia kohdennettiin valtionosuuksien sijasta avustuksiin. Valtionosuudet vähenivät 6,3 milj. euroa vuoteen 2020 verrattuna. Tukiin ja avustuksiin kertyi 6,5 milj. euroa, joka oli 5,2 milj. euroa enemmän verrattuna vuoteen 2020.

Vuoden 2021 tilinpäätös toteutui kokonaisuudessaan arvioitua parempana. Tulorahoitus kasvoi edellisestä vuodesta 5,6 milj. euroa ja 2,4 prosenttia. Verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,1 % ja 5,6 milj. euroa. Valtionosuudet vähenivät 6,3 milj. euroa.

2.2.5 Kaupungin henkilöstö

Kaupungin henkilöstömäärä 31.12.2021 oli 1991. Henkilöstön kokonaisluvusta on vähennetty pitkät palkattomat poissaolot (vuorotteluvapaa, opintovapaa, kokonaan palkattomaksi mennyt pitkä sairausloma ja äitiysloma, vanhempainvapaa ja hoitovapaa sekä toisen tehtävän hoito samassa julkisyhteisössä). Luvussa on mukana mm. oppisopimussuhteiset sekä työllistämistoimenpiteissä mukana olevat, jotka ovat palkanmaksun piirissä. Vuonna 2021 henkilöstön määrä on jatkanut nousua. 31.12.2021 palkan maksun piirissä oli 49 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Vakituisia työntekijöitä oli 1705, joista naisia oli 1429 ja miehiä 276. Määräaikaisia ja sijaisia oli vuoden lopussa yhteensä 398, mikä on 35 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Henkilöstön keski-ikä oli 45,2 vuotta. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 64,3 vuotta.

Kokonaistyöaika henkilötyövuosiksi muutettuna oli 2060 (HTV 1, Populus). Henkilötyövuodet kasvoivat 65 htv:ta edelliseen vuoteen verrattuna.

Teoreettisesta vuosityöajasta laskettu sairauspoissaoloprosentti oli vuonna 2021 koko kaupungin osalta 5,51 %. Sairauspoissaoloprosentti laski vuodessa 0,32 prosenttiyksikköä.

Henkilöstökulut vuonna 2021 olivat 93 739 096 euroa. Henkilöstökulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna n. 5,5 miljoonaa euroa.

Henkilöstökertomuksessa raportoidaan yksityiskohtaisemmin henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

Informatiiviset tunnusluvut

	2019	2020	2021
Henkilöstön määrä,			
-voimassa oleva palvelussuhde	2054	2100	2131
-palkanmaksun piirissä	1893	1942	1991
Vakituiset työntekijät	1684	1722	1705
Keski-ikä	45,8	45,5	45,2
HTV 1 (Populus kaikki palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä)	1997	1995	2060
HTV 2 (Populus palkalliset palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä)	1875	1858	1934
Sairauspoissaoloprosentti (Populus)	6,36	5,83	5,51
Henkilöstökustannukset	87 922 233	88 196 314	93 739 096

2.2.6 Ympäristötekijät

Kangasalan Kirkkojärvellä toteutettiin Kunta-helmi rahoituksella järven ekologisen tilan ja lintuvesiarvon parantamiseen tähtäävää hoitokalastusta nuottaamalla sekä ojapyyntineillä. Vuoden aikana päivitettiin myös useita Kirkkojärvellä tehtyjä luontoselvityksiä. Kangasala osallistui Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen Virta-hankkeeseen vuonna 2021, jonka puitteissa jatkettiin taimenen mäti-istutuksia ja sähkökoekalastuksia Sahalahden Myllyjoan. Sahalahden Myllyjoan alaosan kunnostussuunnitelmaan laadittiin lisäselvityksiä Pirkanmaan ELY-keskuksen vesilain mukaisen lupatarpeen arviointia varten. Pirkanmaan ELY-keskuksen tekemillä päätöksillä laajennettiin sekä Kirkkojärven että Kirkkoharjun luonnonsuojelualueita kaupungin omistamilla maa-alueilla. Kokonaan uusi luonnonsuojelualue perustettiin kaupungin maille Mäyrävuoreen.

Energiatehokkuus- ja ilmastotyötä on tehty poikkihallinnollisena yhteistyönä. Työn pohjana ovat kaupunkistrategia, vuonna 2021 hyväksytty ilmasto- ja energiatehokkuustyön tiekartta "Kohti hiilineutraalia Kangasalaa 2030" sekä energiatehokkuussopimus vuosille 2017-25.

Päästöjen vähentämisen lisäksi ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja varautuminen on tärkeää. Ilmasto- ja energiatehokkuustyöstä raportoidaan vuosittain erikseen kaupunginhallitukselle. Kaupungin suora energiankulutus oli vuonna 2021 noin 37,5 GWh, josta noin puolet sähköä ja puolet lämpöä. Luku on hieman noussut vuodesta 2020, syynä oli keskimääräistä korkeampi lämmitystarve. Kaupungin hankkimasta sähköstä päästötöntä on 100%. Lämpöenergian päästöt laskivat merkittävästi, kun kaukolämmön päästösisältö väheni.

Vesilaitoksen osalta energiatehokkuustoimenpiteitä olivat mm. vesijohtoverkoston pumpausmäärien (vuotojen) vähentäminen, aurinkovoimalaitoksen rakentamisen aloittaminen Raikun vedenottamolle ja verkostojen muut ylläpitopitotyöt.

2.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut korruptioon, lahjontaan eikä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita.

2.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen kuntien, myös Kangasalan kaupungin, tulevaan kehitykseen vaikuttavat olennaisesti muutokset toimintaympäristössä. Toimintaympäristöön vaikuttavat mm. yleinen tilanne Euroopassa ja Itämeren alueella. Erityisesti Ukrainan sodan inhimilliset, turvallisuuspoliittiset ja taloudelliset kerrannaisvaikutukset voivat olla valtion, kuntien sekä tulevien maakuntien kannalta historiallisen merkittäviä.

Tulevan maakuntauudistuksen rahoitusmallin kuntakohtaisia vaikutuksia ei vielä ole yksityiskohtaisella tasolla tiedossa. Ennakoarvioiden perusteella Kangasalan kaupungin rahoituksellinen asema muuttuu nykytilaa haasteellisemmaksi johtuen tulorahoituksen vähentymisestä suhteessa investointitarpeisiin. Kasvukeskukset, kuten Kangasalan kaupunki, ovat Suomen väestönkasvun, elinvoiman ja taloudellisen kasvun moottoreita. Maakuntauudistuksen toteutumisen jälkeen on mahdollista, että jollakin aikavälillä valtion, kuntien ja maakuntien rahoitusvastuita ja kriteereitä arvioidaan uudelleen.

Bruttokansantuotteen arvioidaan nousevan 3 prosenttia vuonna 2022 ja tämän jälkeen palttasiin hitaaseen n. 1,5 prosentin kasvuun. Ukrainan sodan vaikutuksista maailman talouteen ja Suomen talouteen johtuen talouden kehitys- ja kasvuennusteet ovat hyvin epävarmalla pohjalla. Kuntien kustannusten ja tulojen määrään vuonna 2023 ja siitä eteenpäin liittyy hyvin paljon epävarmuutta erityisesti COVID-19-pandemian vuoksi. Myös sote-uudistuksen vaikutuslaskelmat ovat vielä karkeita arvioita. Kuntien toimintakulut pienenevät sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuun siirron vuoksi vuonna 2023 selvästi. Kaikki kuntien menot eivät kuitenkaan pienene, vaan esimerkiksi poistot pysyvät lähes ennallaan.

Vuosien 2022–2024 taloussuunnitelma on alijäämäinen. Vuoden 2021 tilinpäätöksen ylijäämä 5,9 milj. euroa kasvattaa taseessa olevan tilikausien kumulatiivisen ylijäämän 70,7 milj. euroon. Taseessa oleva ylijäämä antaa liikkumavaraa yksittäisten alijäämäisten tilivuosien varalle. Tavoitteena tulee kuitenkin olla, että taloussuunnitelma saadaan tasapainoon seuraavien viiden vuoden kuluessa. Vuosikatteen tulee olla riittävällä tasolla suhteessa investointeihin. Kangasalan kaupungin haasteina ovat lähivuosien suuret investoinnit, joita ovat Lamminrahkan, Saarenmaan ja keskustan rakentaminen. Kaupungin palvelutoiminnan tehokkuuteen ja tuottavuuden kehittymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota maakuntauudistuksen jälkeisessä tilanteessa.

2.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kuntatalous on ollut ulkopuolelta tulleiden muutostekijöiden koettelema jo useamman vuoden ajan. Valtion koronatuot voimistivat kuntien taloutta yksittäisinä vuosina 2020 ja 2021. Kokonaisuuden kannalta tulee kuitenkin muistaa, että lähtökohta, josta koronan aikakauden siirryttiin, oli kuntien talouden kannalta erittäin haasteellinen.

Vuodet 2018 ja 2019 olivat kuntien tilinpäätösten valossa historian huonoimmat pitkään aikaan. Vuonna 2020 iski korona ja valtio aloitti mittavat tukitoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös kuntiin. Tukitoimenpiteet tehtiin ennakkoinnin periaatteella, kun tulevaisuudesta ei ollut tietoa. Tietoa ei ole vielääkään – pandemia ja epävarmuus jatkuu, samalla kun uudistukset ovat toteutumassa.

Kuntien tulorahoitus pohja tulee muuttumaan yhteisöverotulojen osalta. Vuonna 2022 määräaikainen yhteisöveron korotettu jako-osuus poistuu, arvioitu vaikutus Kangasalan yhteisöverotuloihin on -1 milj. euroa. Maakuntauudistuksen myötä v. 2023 Kangasalan yhteisöverotulopohja edelleen vähenee n. -1,5 milj. euroa.

Kuntatalouden vakaus on sitä helpompi säilyttää, mitä aiemmin tiedot uudistuksista ja lakimuutoksista sekä niiden vaikutuksista kuntien menoihin ja tuloihin ovat käytettävissä. Koronaa edeltävinä vuosina erilaiset hallinnolliset uudistukset ovat kuitenkin toinen toisensa perään heikentäneet kuntatalouden ennakoitavuutta ja lisänneet epävarmuutta erityisesti verorahoituksen arvioinnissa.

Verokortti uudistus, verotuksen joustava valmistuminen ja tulorekisterin käyttöönotto sekoittivat tulojen kertymistä muutama vuosi sitten. Lainsäädäntömuutokset esimerkiksi varhaiskasvatuksessa ja vanhustenhuollossa lisäsivät menoja. Kilpailukyky sopimus jätti pysyvän jäljen kuntien talouteen, kun päättäjille määräaikaisena myyty sopimus päätettiin lopulta muuttaa pysyväksi kuntien valtionosuuksien leikkaukseksi. Kuntien valtionrahoituksen taso jäi pysyvästi sopimusta edeltävää aikaa alemmalle tasolle.

Kuntien valmistautuminen historialliseen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen hallintouudistukseen tapahtuu talousvaikutusten arvioinnin osalta lähes täydessä sumussa. Vuosien 2021 ja 2022 talous vaikuttaa pysyvästi uuden kunnan talouteen vuodesta 2023 alkaen. Laskentatavat, joilla kuntien verotuloja ja valtionosuuksia siirretään, aiheuttavat sen, että uudistuksen pysyvät vaikutukset voivat olla yksittäisissä kunnissa euromääräisesti erittäin suuria. Tarkempi vaikutuksen nettomääräinen arviointi on mahdollista vasta kesällä 2023.

Tilannetta leimaa epätietoisuus. Kuntapäättäjien tulee vuoden 2022 aikana laatia talousarviot kuten aina ennenkin, vaikka varmaa tietoa on vähemmän ja uudistuksen euromääräinen vaikutus mittava. Päätöksiä tulee kuitenkin tehdä epävarmuudesta huolimatta. Ne tulee pohjata parhaisiin käytettävissä oleviin tietoihin, vaikka ennakointi yksityiskohtaisella tasolla on lähes mahdotonta.

2.3 Kaupunginhallituksen selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Vastuutaho: Kaupunginhallitus

Sisäisen valvonnan on tarkoitus varmistaa, että kaupungin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin hallintosäännön 5 §:n ja 70 §:n mukaan sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta ovat johtamisen apuvälineitä ja niistä vastaa kaupunginhallitus. 13 §:n mukaan kaupunginjohtaja vastaa sisäisen tarkastuksen järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. 15 §:n mukaan palvelukeskuksen johtaja johtamansa organisaation osalta vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta vastuualueellaan. 15 a §:n mukaan hallintojohtaja vastaa konsernivalvonnan valmistelusta.

Valtuusto on 17.11.2014 hyväksynyt kuntalain 14 §:n mukaisesti kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt konsernille sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 15.5.2017 § 157. Kuntalain 123 §:n mukaan tilitarkastajien on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Selonteon tueksi on toteutettu keskeisille johtaville viranhaltijoille (kaupunginjohtaja, sosiaali- ja terveysjohtaja, hyvinvointijohtaja, elinympäristöjohtaja, Kangasalan Vesi -liikelaitoksen toimitusjohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, sosiaali- ja terveyskeskuksen talousjohtaja ja hallintojohtaja), kirjallisen arvioinnin, jonka perusteella tehdään selkoa miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kaupungissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Arvioinnissa tuli ottaa **kantaa välillä 1...4**, kuinka oman organisaation sisäisen valvonnan osa-alueet ovat toteutuneet. (1. ei ollenkaan, 2. jonkin verran, vähän, 3. kohtuullisesti, hyvin, 4. erinomaisesti, täysin kunnossa, 5 en osaa sanoa)

A) Johtamisen ja sisäisen valvonnan järjestäminen	ka/2021
1) Ovatko nykyiset säännöt ja ohjeet riittävänä tukena ja asianmukaisia johtamisen ja hallinnon järjestämiseksi?	(3,4)
2) Tunteeko henkilöstö keskeiset ohjeet, säännöt ja menettelytavat?	(3,1)
3) Reagoiko esimies ohjeiden, sääntöjen ja menettelytapojen noudattamatta jättämiseen?	(3,6)
4) Ovatko tehtäväjaot ja vastuut selkeitä ja ohjeen mukaisia, toteutuuko tilivelvollisuus?	(3,7)
5) Toteuttaako johto visiota, strategiaa ja tavoitteita?	(4,0)
6) Vastaako toiminta tavoitteita, strategiaa ja visiota?	(3,7)
7) Onko visio, strategia, tavoitteet viestitetty henkilöstölle?	(3,6)
8) Ovatko palvelualueiden tavoitteet johdettu toimialan tavoitteista?	(4,0)
9) Käsittileekö johto seurantatietoja ja kehittääkö se niiden perusteella toimintaa?	(3,6)
10) Ovatko toimintaa tukevat tietojärjestelmät luotettavia?	(3,3)
11) Ovatko henkilöstön rekrytoinnin, osaamisen arvioinnin ja kehittämisen periaatteet tiedossa ja ajan tasalla?	(3,1)

- 12) Käydäänkö kehityskeskustelut säännöllisesti? (3,7)
13) Seurataanko henkilöstön jaksamista ja työtyytyväisyyttä systemaattisesti esim. henkilöstötilinpäätöksen yhteydessä? (3,7)
14) Edellytetäänkö henkilöstön osallistumista ammatilliseen koulutukseen? (3,6)
15) Vastataanko saatuihin palautteisiin ja huomioidaanko ne toiminnassa? (3,5)

B) Taloudelliset tavoitteet ja niiden seuranta

- 16) Onko vastuualueiden menojen suunnittelu ja kehittymisen arviointi realistista ja säännöllistä? (3,1)
17) Suunnitellaanko toimintaa koordinoitusti siten, että jo suunnitelmia laadittaessa arvioidaan toiminnan vastaavuutta tarpeisiin ja kustannusvaikuttavuutta? (3,1)

C) Riskien hallinta

- 18) Onko kaupunkikonsernissa systemaattinen menettely, jota noudattaen kaupunkikonsernin toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja arvioidaan? (3,0)
19) Onko riskienkartoitus ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti? (3,1)
20) Raportoidaanko riskienhallinnasta säännöllisesti johdolle? (3,4)
21) Onko riskienhallinta ja seuranta vastuutettu selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus? (3,6)
22) Onko onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa? (3,3)
23) Ovatko toiminnan seuranta-, arviointi- ja raportointimenettelyt asianmukaiset ja riittävät? (3,4)
24) Ovatko toimivaltuudet tarkoituksenmukaisesti ja toiminta ohjeistettu riittävästi? (hallintosääntö, delegoinnit jne.) (3,6)
25) Onko ohjelmistojen pääkäyttäjätunnusten käyttö ja valvonta hallinnassa? (3,6)
26) Tietääkö henkilöstö menettelytavat mahdollisen tietosuojaloukkauksen sattuessa? (3,0)

D) Informaatio ja kommunikaatio

- 27) Onko toiminta avointa ja läpinäkyvää, ovatko asiakirjat julkisia ja rekisteröityjä asianhallinta- tms. järjestelmään? (3,6)
28) Onko sisäinen tiedonkulku järjestetty niin, että johdolla ja henkilöstöllä on käytettävissä oikea tieto, oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa? (3,3)
29) Onko ulkoisen tiedotuksen menettelytavat ja vastuuhenkilöt sovittu? (3,7)

E) Muuta: Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta sekä itsearviointi

- 30) Onko sopimustoiminnassa havaittu puutteita (esim. sopimusehtojen noudattamisessa)? (2,6)
31) Onko sopimusehtojen seuranta ohjeistettu ja kattavasti vastuutettu? (3,1)
31) Onko vastuualueella tehty johto- tai muiden työryhmien itsearviointeja? (3,0)
32) Onko henkilöstöllä tiedossa kaupungin ohjeistus tietosuojan noudattamisesta? (3,3)
33) Onko saavutettavuus verkkopalveluissa ja mobiilisovelluksissa ajan tasalla? (3,3)
34) Onko omaisuuden hankinnassa tai luovutuksessa toteutunut menetyksiä tai onko jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen esim. hankintalain noudattamiseen liittyvissä asioissa? (ei)

Kirjallisen arvioinnin perusteella kaupunginhallitus toteaa sisäisen valvonnan tason olevan hyvä 3,3 (keskiarvo tilinpäätöksissä 2016 3,0, 2017 3,2, 2018 3,4, 2019 3,3 ja 2020 3,4).

Parhaiten onnistuneeksi (3,6/4) arvioitiin edellisvuodesta tapaa osio liittyen johtamiseen ja sisäisen valvonnan järjestämiseen. Erityisesti koetaan, että johto erinomaisesti toteuttaa visiota, strategiaa ja tavoitteita ja että palvelualueiden tavoitteet on johdettu toimialan tavoitteista. Osiossa koettiin parantumista mm. seurantatietojen käsittelyssä sekä palautteisiin vastaamisissa. Hieman laskivat arvosanat liittyen nykyisten sääntöjen ja ohjeiden riittämiseen ja kehityskeskustelujen säännöllisyyteen.

Menestyjiin kuuluu myös informaation ja kommunikaation osuus (3,5/4). Sekä sisäisen, että ulkoisen tiedotuksen menettelyt ovat parantuneet ja harjaantuneet mm. koronapandemian aiheuttaneen tiedonvälityksen lisääntyessä.

Se sijaan taloudellisten tavoitteiden ja niiden seurannan osuus on laskenut arvosanaansa (3,1/4). Menojen suunnittelu tai kehittymisen arviointi eivät ole olleet yhtä vakaalla pohjalla kuin aiemmin.

Riskien hallinnan systemaattinen käsittely ja entistä vakiintuneempi raportointi ovat lisänneet sen eri osa-alueiden vastuutusta, ymmärrystä ja kysymyksiin vastataan laajemmalla tietopohjalla. Kriittisyys on lisääntynyt, mutta osio kokonaisuudessaan sai edelleen hyvän arvosanan 3,3.

Yksittäiset, eniten arvosanaansa nostaneet kysymykset ovat: 1) ohjelmistojen pääkäyttäjätunnusten käyttö ja valvonta, 2) verkkopalvelujen saavutettavuuden ajantasaisuus ja 3) sisäisen tiedonkulun järjestäminen.

Yksittäiset, eniten arvosanaansa heikentäneet kysymykset ovat: 1) Menojen suunnittelun realistisuus, 2) kaupunkikonsernin riskienhallinnan systemaattisen menettelyn tunteminen, 3) menettelytapojen tunteminen mahdollisen tietosuojaloukkauksen sattuessa ja 4) johtoryhmien itsearviointien tekemisessä. Nämä ovat havaintoja kehityskohteiksi sisäisen valvonnan osalta.

Tässä selonteossa tulee käydä myös ilmi, miten sisäinen tarkastus on järjestetty. Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin johtoa valvontavelvollisuuden täyttämisessä. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida systemaattisilla menetelmillä sisäisen valvonnan toimivuutta ja tehokkuutta sekä tukea kunnan johtavia viranhaltijoita ja toimielimiä riskienhallinnan toteuttamisessa.

Sisäistä tarkastusta on toteutettu erillisen kaupunginjohtajan päättämän suunnitelman mukaisesti. Sisäistä tarkastusta on tehty myös palvelukeskuksissa.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tuloslaskelma 2021 ja sen tunnusluvut

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa. Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettaviin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakateen, vuosikateen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulojen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

Tuloslaskelma 1 000 € ja tunnusluvut (18.3.2022)

TP2021 Tuloslaskelma 1000 €	2021	2020
Toimintatuotot	53 261	46 891
Toimintakulut	-227 246	-206 816
Toimintakate	-173 985	-159 925
Verotulot	143 281	137 679
Valtionosuudet	45 224	51 539
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	212	113
Muut rahoitustuotot	4 331	3 160
Korkokulut	-550	-735
Muut rahoituskulut	-178	-329
Vuosikate	18 334	31 502
Poistot ja arvonalentumiset	-14 313	-12 710
Tilikauden tulos	4 021	18 792
Tilinpäätössiirrot	1 940	-7 806
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	5 961	10 986

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,4	22,7
Vuosikate/Poistot, %	128	248
Vuosikate, euroa/ asukas	562	977
Asukasmäärä	32 622	32 214

Verotuloja kertyi lopulta 5,6 milj. euroa edellistä vuotta enemmän ja valtionosuuksia 6,3 milj. euroa edellistä vuotta vähemmän.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei kuitenkaan voida asettaa. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Vuosikatteen kehitys 2011-2021

2.4.2 Toiminnallinen tulos ja kertaluonteiset erät

Toiminnallisessa tuloksessa on **keskeiset** kertaluonteiset tulo- ja menoerät sekä keskeiset kirjanpidolliset tulo- ja menoerät vähennetty. Toiminnallinen tulos pyrkii kuvaamaan kunnan tavanomaisen tulorahoituksen riittävyyttä kunnan palvelutoiminnan rahoittamiseen.

Toiminnallinen tulos sisältää seuraavat kertaluonteiset erät:

Toimintatuotot

- Sivistyskeskuksen hankkeiden erityisavustukset yhteensä +959 290,05 euroa
- Valtiontukiavustus koronaan +3 565 000 euroa
- Yhdyskuntapalvelujen maksut Cortona Oy, +232 500 euroa
- Maa-alueiden luovutusvoitot +3 004 885,15 euroa (v. 2020 1 328 441,89 euroa)

Toimintakulut

- Sivistyskeskuksen erityishankkeiden toimintamenot -1 178 591,86 euroa
- Myyntisaamisten luottotappiot -204 252,45 euroa
- Teknisen keskuksen koronakustannukset n. -19 390,84 euroa
- Sivistyskeskuksen koronakustannukset -124 536,48 euroa
- Sosiaali- ja terveyskeskuksen koronakustannukset n. -1 453 000,00 euroa

Tuloslaskelma

- Yhteisövero sisältää n. 2,3 milj. euroa korotettua jako-osuutta
- Rahoitustuotot ja -kuluissa sijoitusomaisuuden kirjausten vaikutus tulokseen on 2 390 381,99 euroa
- Osinkotuotot 1 604 857,55 euroa

Vuoden 2021 kertaluontoiset erät (netto) vahvistivat tilikauden tulosta kokonaisuutena n. 11 milj. euroa. **Tilikauden toiminnallinen tulos on n. - 7 miljoonaa euroa.** Tulosta arvioidessa tulee kuitenkin huomioida, että osa tuloksessa huomioiduista kertaluontoisista tuloeristä (osinko- ja rahoitustuotot) ovat vakaassa toimintaympäristössä kohtuullisella varmuudella tuloa tuottavia eriä.

2.4.3 Rahoituslaskelma 2021 ja sen tunnusluvut

Rahoituslaskelmassa esitetään kunnan tilikaudenaikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli sitä, miten kunnan rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan kirjanpidon erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kunnan ja kuntaan kuulumattomien toimijoiden välillä.

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut

tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja niiden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin.

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana.

18.3.2022

Rahoituslaskelma 1000 euroa	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	18 334	31 502
Tulorahoituksen korjauserät	-3 016	-1 320
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-25 232	-26 412
Rahoitusosuudet inv.menoihin	2 266	685
Käyttöomaisuuden myynnit	4 114	1 350
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 534	5 805
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	9	11
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	16 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 023	-11 936
Muut maksuvalmiuden muutokset	1 873	5 663
Rahoituksen rahavirta	-12 140	9 738
Rahavarojen muutos	-15 675	15 544
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	45 001	60 690
Rahavarat 1.1.	60 690	45 147
	-15 689	15 543

TP Rahoituslaskelma + tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, €	-5 983	884
Investointien tulorahoitus, %	79,8	122,7
Laskennallinen lainanhoitokate	2,4	3,3
Lainanhoitokate	1,3	2,5
Kassan riittävyys, pv	61,5	90,0
Asukasmäärä	32 622	32 214

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä (5) vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus, %

$= 100 \times \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

$= (\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

2.5.1 Tase ja sen tunnusluvut (1000 €)

VASTAAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet	207 487	199 926
1. Aineettomat oikeudet	230	316
3. Muut pitkävaikutteiset menot	73	99
4. Ennakkomaksut	158	217
II Aineelliset hyödykkeet	175 941	168 042
1. Maa- ja vesialueet	32 609	32 181
2. Rakennukset	79 835	77 096
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	47 720	43 917
4. Koneet ja kalusto	3 453	3 916
5. Muut aineelliset hyödykkeet	283	283
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 042	10 649
III Sijoitukset	31 315	31 568
1. Osakkeet ja osuudet	30 835	31 079
3. Muut lainasaamiset	19	28
4. Muut saamiset	461	461
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 715	3 597
1. Valtion toimeksiannot	10	10
2. Lahjoitusrahastojen varat	3 514	3 392
3. Muut toimeksiannot	191	195
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	56 124	69 386
II Saamiset	11 124	8 696
Pitkäaikaiset saamiset	811	865
1. Myyntisaamiset	193	246
2. Lainasaamiset	597	597
3. Muut saamiset	22	22
Lyhytaikaiset saamiset	10 313	7 831
1. Myyntisaamiset	5 294	4 661
2. Lainasaamiset	30	30
3. Muut saamiset	1 881	1 140
4. Siirtosaamiset	3 108	2 001
III Rahoitusarvopaperit	26 866	34 694
2. Sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin	250	250
4. Muut arvopaperit	26 616	34 444
IV Rahat ja pankkisaamiset	18 135	25 995
VASTAAVAA YHTEENSÄ	267 326	272 909

2.5.1 Tase ja sen tunnusluvut, 1 000 €

VASTATTAVAA	2021	2020
A OMA PÄÄOMA	137 398	131 437
I Peruspääoma	66 725	66 725
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	64 711	53 725
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	5 961	10 986
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 545	20 485
1. Poistoero	4 276	2 585
2. Vapaaehtoiset varaukset	14 270	17 900
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 125	3 019
1. Valtion toimeksiannot	265	75
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2 597	2 640
3. Muut toimeksiantojen pääomat	263	304
E VIERAS PÄÄOMA	108 258	117 967
I Pitkäaikainen	64 412	75 626
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 759	61 082
5. Saadut ennakot	1 077	1 077
7. Muut velat	14 576	13 466
II Lyhytaikainen	43 846	42 341
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 123	11 823
5. Saadut ennakot	1 943	1 909
6. Ostovelat	16 363	13 832
7. Muut velat	1 708	1 956
8. Siirtovelat	13 709	12 822
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	267 326	272 909

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	59,0	56,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,5	48,7
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	43,5	48,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	70 673	64 711
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 166	2 008
Lainakanta 31.12., 1000 €	58 882	72 905
Lainakanta 31.12., €/asukas	1 805	2 263
Lainat ja vastuut, 31.12.	58 882	78 870 768
Lainat ja vastuut, €/asukas	1 805	2 447
Lainasaamiset, 1000 €	19	28
Asukasmäärä	32 622	32 214

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuus-%

=100x (Oma pääoma+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)/(Koko pääoma-Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee suurta velkaantuneisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

=100x (Vieras pääoma-Saadut ennakot) /Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla ollut keskimäärin 30 %.

Lainakanta 31.12

= Vieras pääoma-(Saadut ennakot +Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainasaamiset 31.12

=Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2.6 Kokonaistulot ja menot 2021

18.3.2022

Kokonaistulot -ja menot

1 -12 2021

1-12 2021

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	53 261	Toimintakulut	-227 246
Verotulot	143 281	-valmistus omaan käyttöön	
Valtionosuudet	45 224	Korkokulut	-550
Korkotuotot	212	Muut rahoituskulut	-178
Muut rahoitustuotot	4 331	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-3 016	-Pakollisten varausten lis (-), väh. (+)	0
Investoinnit		-Pysyvien vastaavien hyödyk- keiden luovutustappiot	0
Rahoitusosuudet investointimenoi- hin	2 266	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 114	Investointimenot	-25 232
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	9	Antolainasaamisten lisäykset	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Pitkäaikaisten lainojen vähen- nys	-14 023
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Lyhytaikaisten lainojen vähen- nys	
Kokonaistulot yhteensä	249 681	Kokonaismenot yhteensä	267 229

Kokonaistulot ja -menot laskelmassa on koottu yhteen kaikki kunnan tulot ja menot tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta. Siten se kuvaa rahanlähteitä ja rahankäyttöä.

Kokonaistulojen ja -menojen erotus on täsmällävissä rahoituslaskelmaan siten, että se on muiden maksuvalmiuden muutosten ja rahavarojen muutoksen erotus.

Kokonaistulot ovat 17,5 milj. euroa kokonaismenoja pienemmät

2.7 Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

Konsernijohto vastaa kuntalain 48 §:n mukaan kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun kunnan määräysvallan käyttöön (Kuntal 46 §).

Kangasalan kaupunkikonsernia ohjaavia asiakirjoja ovat Kangasalan kaupunkistrategia 2025, Kangasalan omistajastrategia, Kangasalan kaupungin konserniohje, Kangasalan kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Palkitsemisperiaatteet Kangasalan kaupunkikonsernin tytäryhtiöissä. Lisäksi yhtiöiden toimintaa ovat ohjanneet valtuuston hyväksymät tavoitteet talousarvioasiakirjassa, kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnasta, tarvittaessa omistajaohjaus erillispäätöksin tai omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen. Aktiivinen tiedonvälitys tapahtuu kaupunkikonsernin yhteistyöryhmässä.

2.7.1 Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Kuntalain 16 a §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kaupunki on kaupunkikonsernin emoyhteisö. Kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa kaupunkikonsernin.

KANGASALAN KAUPUNKIKONSERNI			
(Konsernin omistusosuus -%)			
TYTÄRYHTEISÖT		OSAKKUUS JA OMISTUSYHTEISÖT	
(Konsernin omistusosuus -%)			
KOY Kangasalan Taloherttua	100,00	Kangasalan Jäähalli Oy	35,3
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	100,00	KOy Nattarin Lähipalvelukeskus	24,3
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	100,00	KOy Tieliikennemuseo	48,3
Kangasalan Lämpö Oy	100,00	Kuntien Hankintapalvelu KuHa Oy	20,7
Kangasalan Uimahalli Oy	100,00	Sahalahden Esikäsittelylaitos Oy	41,0
Kangasala-talo Oy	100,00		
KOY Kangasalan Harjunsola I	100,00	SÄÄTIÖT	
KOY Kangasalan Harjunsola II	100,00	Vehkajärven Vanhustentalosäätiö	100,00
Kangasalan Parkki Oy	100,00		
Business Kangasala Oy	100,00	KUNTAYHTYMÄT	
KOY Kangasalan Myllypohja	100,00	Pirkanmaan liitto	5,5
KOY Kangasalan Säästökeskus	64,6	Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin Ky	6,0
KOY Vatialan Kasarminportti	59,6	Tampereen Kaupunkiseudun kunta-yhtymä	8,1
		Valkeakosken seudun koulutuskun-tayhtymä	0,5

KOY Ellintie, yhtiö purkautui vuoden 2020 alussa. Alaskirjaus tehty v. 2021

-590 000 euroa

KOY Kangasalan Myllypohja, osakkeet ostettu 23.10.2020, 1.1.2022 alkaen nimi muuttunut KOY Kangasalan Timantti

2.7.2 Kaupunkikonsernille asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021

Kehittämismisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
KOY Taloherttua 			
Yhtiö tarjoaa monipuolisia vuokra-asuntoja, asuntoja ja liike- ja toimitiloja Kangasalla. Yhtiö rakentaa vuokratasoltaan kohtuuhintaisia asuntoja. Kiinteistöjä peruskorjataan, uudistetaan ja jalostetaan.	❖ Osinko omistajalle 20 000 euroa	❖ Huolehditaan kustannusrakenteesta haastavassa käyttöastetilanteessa	❖ Kustannusrakenne on saatu pidettyä hyvän käyttöasteen myötä talousarvion mukaisena ja osinkotavoite saavutetaan
	❖ Yh-Kodeilta kaupungin saama enintään 120 000 euron osinkotuotto kohdennetaan avustuksena uusien rakennuskohteiden toteuttamisen rahoitukseen. Jatketaan ikäihmisten pitkäaikaishoidon yksikön rakentamisen valmistelu yhteistyössä sosiaali- ja terveyskeskuksen kanssa Sahalahdella.	❖ Mahdollinen osinkotuotto varataan erilliselle talletustilille uusien hankkeiden rahoittamiseen	❖ Osinkotuotto on varattu erilliselle talletustilille odottamaan uusia uudishankkeita
	❖ Varaudutaan keskustan timanttikorttelin osittaiseen rakentamiseen	❖ Kohteen varsinainen suunnitteluvaihe alkaa 2021 kulkien osittain rinnakkain keskustan kaavoituksen aikataulun kanssa ja osallistaa myös kaupungin viranhaltijoita laaja-alaisesti.	❖ Timanttikorttelin hankesuunnittelu on valmistunut ja ehdotussuunnittelu on alkamassa
	❖ Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen lisääminen MAL-sopimuksen ja seudullisten tavoitteiden mukaisesti	❖ Puusepätie 44 -hanke valmistuu kesän alkuun 2021, kattaen osuuden MAL-sopimuksen tavoitteista. Vuoden aikana ei valmistu muita uudishankkeita.	❖ Puusepätie 44 on valmistunut aikataulussa ja operoi tilinpäätöshetkellä 100 %:n käyttöasteella

	❖ Yhtiön tulorahoitus riittää kattamaan rahoituskulut ja vuosittaiset vuokra-asuntojen peruskorjauskulut	❖ Yhtiön taloutta seurataan tarkasti ja vakautetaan tarvittaessa	❖ Yhtiön tulorahoitus riitti tilikaudella hyvin toteuttamaan talousarvion tavoitteita
		❖ PTS-töitä aikataulutetaan vuoden alusta ja sen mukaisesti suurempia korjauksia suunnitteluttamaan ja kilpailuttamaan	❖ PTS ja yhtiön realisointeihinkin kantaa ottava investointisuunnitelma valmistui ❖ Toimenpiteisiin edetään vuonna 2022
	❖ Toiminnallinen käyttöaste 95 %	❖ Käyttöastetta pyritään kohentamaan ensisijaisesti resursoinnin ja vuokrauspanostusten keinoin	❖ Käyttöaste oli tilikaudella 94,2 %, tavoitteen kokonaiskäyttöasteeseen päästiin loppuvuodesta usein
		❖ Harkitaan huolellisesti taroituksenmukaisten kohdeluopumisten tai jopa kohteiden purkamisen mahdollisuus vaihtoehtona	❖ Suunnitelma valmistui tilikaudella
	❖ Vuokra-asumisen tehokas markkinointi ja sähköinen asiointi	❖ Vuoden 2021 aikana kiinteistötietojärjestelmä uusitaan, minkä myötä vuokrauksen sähköiset palvelut parantuvat	❖ Kiinteistötietojärjestelmä uusittiin ja otettiin käyttöön syksyllä ❖ Samalla otettiin käyttöön runsaasti uusia sähköisiä palveluja verkkosivuilla
		❖ Lisätään näkyvyyttä mediassa, pohditaan mahdollista somestrategiaa ja lisätään näkyvyyttä Kangasalan eri tapahtumissa ja toimipisteissä	❖ Yhtiön näkyvyys on koostunut verkkosivujen lisäksi pääasiassa printtimediasta (Kangasalan Sanomat, Kaupunkilehti Välke, Tamperealainen) ❖ Loppuvuonna myös linja-autokampanja
	❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Kehitämme palautteiden hallintaa yhdessä palveluntuottajan kanssa	❖ Palautehallinta otettiin käyttöön

		❖ Lisätään verkkosivuille erillinen palautemahdollisuus	❖ Verkkosivuilla on mahdollisuus palautteen antoon, jokainen palaute kirjataan seurantaan ja käsitellään
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Erityisesti uudis- ja peruskorjaushankkeissa materiaalien huolellinen, ekologista painottava valinta ❖ Energiaratkaisut sekä olemassa olevissa että uusissa kohteissa	❖ Kestävän kasvun teemat ovat olleet esillä suunniteluohjauksessa eri hankkeissa ❖ Yhtiön öljykohteiden vaihtaminen kestävään lämmönlähteeseen vuoteen 2030 mennessä
	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomusta kehitetään kiinnostavampaan suuntaan yhtiön kotisivuilla julkaistavaksi	❖ Vuosikertomus julkaistiin yhtiön verkkosivuilla kesän kynnyksellä

Kehittämismisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.1.2021
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy 			
Erinomaisen asiakaskokemuksen tarjoava, asiakkaan kiinteistöomaisuuden arvoa kasvattava palveluorganisaatio.	❖ Osinko omistajalle 230 000 euroa, korottuen 10-20 000 euroa vuosittain	❖ Markkinahintaisten kannattavien liiketoimintojen ja asiakassuhteiden juurruttaminen yhtiöön	❖ Tuottavuutta ja tehokkuutta on parannettu
		❖ Kustannusrakenteen konkaisvaltainen tehostaminen	❖ Kustannusrakennetta ja tietoisuutta on parannettu sähköisten järjestelmien tehostamisella
Yhtiö kehittää omistaja-arvoa pitkäjänteisesti siten, että yrityksen arvo kasvaa ja omistaja saa joka vuosi kasvavan osinkotuoton yhtiöstä.	❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistönhoito, siivous), tuottavuuden parantaminen	❖ Keskimääräisen asiakkuuden koon kasvattaminen	❖ Uusia asiakassuhteita on luotu onnistuneesti
		❖ Uusien asiakastarpeeseen perustuvien palvelujen luominen	❖ Järjestelmämuutos on toteutettu. Prosessien kuvaaminen käynnissä
Yhtiö toimii markkinaehtoisesti ja tuottaa laadukkaita palveluita tuottamalla lisäarvoa asiakkailleen (isännöinti, kiinteistön ylläpitopalvelut).	❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Asiakastyytyväisyyskysely hallituksille vuosittain	❖ Asiakastyytyväisyyskysely luotu
		❖ Vuosittainen henkilöstötyytyväisyyskysely	❖ Toteutettu Elon kanssa ja käyty läpi henkilöstön kanssa vuosittain
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ekologisten ympäristöarvojen tuominen osaksi yrityskulttuuria	❖ Leasingautojen ja työkalujen käyttöönotto sekä akkutyökalujen hyödyntäminen

Kehittämismisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy 			
Yhtiö tuottaa in-house-yhtiönä kaupunkikonsernille laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita. Yhtiö kehittää ja innovoi sekä olemassa olevia että tulevia kiinteistöalan palveluiden muotoja kaupunkikonsernin tarpeisiin.	❖ Osinko omistajalle 100 000 euroa	❖ Palveluja lisätään ja kumppanuuksia syvennetään tilanteen ja kysynnän mukaan ❖ Päivitetään ja valvotaan riskienhallintatilannetta	❖ Yhtiön tulos jää tavoitteesta mutta osinko kyettään jakamaan ❖ Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty tilikaudella.
	❖ Laadukkaat palvelut kaupunkikonsernille	❖ Palveluiden tuottaminen perustuu asiakkaiden tarpeisiin	❖ Palveluita on tuotettu ja soviteltu asiakkaiden tarpeisiin joustavasti.
		❖ Laadun selkeä seuranta määrävällein	❖ Laatua on seurattu sekä laadunvalvontakierroksin että omien palkitsemismittarien kautta
	❖ Ydintoimintojen (isännöinti, kiinteistön hoito, rakennuttaminen, siivous) tuottavuuden parantaminen	❖ Palvelut tuotetaan kannattavasti asiakkaiden tarpeisiin perustuen	❖ Asiakkaiden kanssa pidetään vuosittain usea tapaaminen, jossa palvelutarvetta kartoitetaan ja varmistetaan
		❖ Palvelut, joita ei itse tuoteta, hankitaan kilpailutetusta kumppanuusverkostosta	❖ Kumppanuusverkosto kilpailutettiin tilikaudella ja sen toimintaa seurataan sopimuskaudella
		❖ Toimintojen kehittäminen koulutuksen keinoin	❖ Koulutuksia on ollut koronasta johtuen vähemmän kuin suunniteltu
	❖ Vapaana olevien liike- ja toimitilojen aktiivinen markkinointi	❖ Yhteistyön lisääminen Business Kangasalan kanssa	❖ Tilojen markkinointi on hieman parantunut ❖ Tilojen vuokrattavuudessa ollut yhtiöstä riippumattomia haasteita
		❖ Yhtiön verkkosivujen päivittäminen palvelullisemmaksi	❖ Verkkosivuja on päivitetty

❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Palautehallinnan luominen ja kehittäminen	❖ Palautehallinta otettiin käyttöön alkuvuodesta ja sitä on kerätty aktiivisesti
	❖ Toiminnan kehittäminen mm. reklamaatioiden perusteella	❖ Reklamaatiot on käsitelty ja ovat osa yhtiön palkitsemisjärjestelmää
❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Kestävät hankinnat, mm. pienkaluston uusiminen polttomoottorikäyttöisyyttä vähentäen mm. akkukäyttöisyys	❖ Hankinnat ovat tilikaudella olleet vähäisiä, kestävyyden periaatteet on kuitenkin huomioitu
	❖ Asiakkaiden pientarvikehankinnat ekologisuus edellä, talouden niin salliessa	❖ Hankinnat on toteutettu tavoitteiden mukaisesti

Kehittämisisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
Kangasalan Lämpö Oy			
Taloudellisesti tuotettua puhdasta energiaa luontoa säästäen tulevaisuutta ajatellen.	❖ Osinko omistajalle 280 000 euroa	❖ Talouden suunnittelu ja seuranta	❖ Osinko 280 000 euroa on maksettu vuodelta 2020 13.7.2021.
	❖ Lämmöntuotantotapojen monipuolistaminen	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä	❖ Biolämpölaitoksen molemmat kattilat lämmöntuotannossa helmikuusta 2021 alkaen.
	❖ Uusien innovatiivisten toimintatapojen ja yhteistyömuotojen selvittäminen (esim. kaukokylmän mahdollisuudet)	❖ Tutkitaan geotermisen energian käyttömahdollisuuksia	❖ Osakkaana geotermisen energian tutkimuskonsortiossa. Tutkimusporaus aloitettiin Tarastenjärvellä 16.6.2021.
	❖ Uuden lämpölaitoksen käyttöönotto	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä	❖ Biolämpölaitoksen molemmat kattilat lämmöntuotannossa helmikuusta 2021 alkaen.
	❖ Tehokas lämmöntuotanto	❖ Parannetaan kaukolämmön jäähtymää opastamalla ja neuvomalla asiakkaita	❖ Neuvontaa suoritettu asiakastapaamisten yhteydessä. Omavalvonassa löydetty kolme laiterikkoa.
	❖ Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	❖ Osallistutaan Saarenmaan alueen energihuollon suunnitteluun liike-taloudellisin periaattein	❖ Toimintaa ei ole ollut.
	❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely	❖ Toteutettu asiakastyytyväisyystutkimus syyskuussa 2021.
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ranta-Koiviston biolämpölaitos vakiintuneessa käytössä	❖ Biolämpölaitoksen molemmat kattilat lämmöntuotannossa helmikuusta 2021 alkaen.

Kehittämvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
Kangasala-talo Oy			
Kangasala-talo on tunnettu, monipuolinen ja houkutteleva tapahtumapaikka sinulle Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki kulttuuripalveluiden tuottamiseen enintään 260 000 euroa	❖ Toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin resursseihin. Koronan vuoksi liikevaihto putoaa merkittävästi aikaisemmasta.	❖ Konsernituki oli 260 000.
	❖ Kaupungin konsernituki museopalveluiden tuottamiseen enintään 250 000 euroa	❖ Yhdessä valtionosuuden kanssa tuki riittää kolmen näyttelyn tuottamiseen suunnitellusti	❖ Konsernituki oli 250 000.
	❖ Kaupungin vuokratuki enintään 405 000 euroa	❖ Vastaa maksettavaa vuokraa	❖ Vuokratuki oli 405 000.
	❖ Kangasala-talon yhteiskävijätavoite 45 000 asiakasta, josta museon tavoite 11 000 kävijää	❖ Järjestetään tilaisuuksia ja tapahtumia. Pidetään koronasta huolimatta toimintaa mahdollisuuksien mukaan käynnissä. Tavoitekävijämäärät eivät ole mahdollisia, mikäli viranomaisien kapasiteettirajoitukset ovat voimassa. Museoon tuotetaan kolme vaihtuvaa näyttelyä.	❖ Yhteiskävijämäärä jäi koronasulkujen vuoksi toteuttamatta, kävijöitä oli 31 007. ❖ Taidemuseon kesän vetonaula Reidar Särestöniemen näyttely siivitti museon tähänastiseen ennätykseen ja vuositavoite saavutettiin 16 570 kävijällä.
	❖ Tiivis yhteistyö keskustan kehittämisessä	❖ Yhteiset myyntitoimenpiteet hotellin kanssa yms. keskustan vetovoimaa lisäävät toimet	❖ Yhteismyyntiä hotellin kanssa ei koronarajoitusten vuoksi toteutettu. Keskustan elävöittämiseksi talon sisäpihalle avattiin ravintolaterassi.

	❖ Kangasala-talon toiminnan kehittämisessä keskitytään erityisesti museo- ja kokoustoimintaan	❖ Pitkäjänteinen näyttelysuunnittelu vähintään kahden vuoden päähän	❖ Hallitus nimitti neuvoa-antavan toimikunnan taide-museon näyttelysuunnittelun tueksi. Kokoustoimintaa ei koronan ja kävijärajoitusten vuoksi voitu juurikaan toteuttaa, eikä siten myöskään kehittää. Kokoukset ovat siirtyneet paljolti etäkokouksiksi.
		❖ Kokouspaketit hotellin kanssa	❖ Ei toteutettu.
	❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Tämä on ollut toimintamallimme aina ja jatkossakin	❖ Keräämme jatkuvasti palautetta nettisivujen ja somen kautta, vastaamme kaikkiin palautteisiin.
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Ekokompassi sertifikaatin saavuttaminen 2021	❖ Yhtiölle myönnettiin Ekokompassi –sertifikaatti 08/2021.
	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	Toimintakertomus laaditaan sähköisenä versiona	Vuosikertomus julkaistiin painettuna sekä sähköisenä nettisivuilla.

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
Business Kangasala Oy		BUSINESS Kangasala	
Kaupungin elinkeinopolitiikan ja matkailun johtaminen ja elinkeino- ja matkailuohjelman toteuttaminen hyvässä yhteistyössä kaupungin kanssa, painopistealueina uudet elinkeinoalueet	❖ Toteuttaa kaupungin kanssa tehtävän palvelusopimuksen tavoitteet	❖ Yhtiö tuottaa kaikki Kangasalan kaupungin tilaamat elinkeino- ja matkailupalvelut kaupunkistrategian mukaisesti	❖ Yhtiö on tuottanut sopimuksen mukaiset elinkeino- ja matkailupalvelut. Elinkeino- puolella yhtiö on huolehtinut erityisesti uusien elinkeinoalueiden markkinoinnista.
		❖ Yhtiö on hankkinut tarvittavat ja riittävät resurssit palvelusopimuksen mukaisten tehtävien tuottamiseen	❖ Yhtiöllä on neljä vakituista työntekijää ja yhtiössä on ollut hankkeissa lisäksi lisähenkilökuntaa. ❖ Yhtiö palkkasi kesäksi viisi nuorta kesäsoittajaa ja siten tuki nuorten kesätyöllistymistä.
	❖ Ostopalvelusopimus kaupungin kanssa yhteensä 907 000 euroa	❖ Yhtiö tuottaa kaupungille palvelua ostopalveluna yhteensä 907 000 euroa, josta 318 553 euroa Business Tampereen, Ensimetrin ja Tredun yrityskoordinaattorin palveluihin	❖ Yhteistyö Business Tampereen, Ensimetrin ja Tredun yrityskoordinaattorin kanssa on ollut tiivistä. ❖ Tredun yrityskoordinaattori osallistuu yhtiön viikkopalaveriin ja yhtiön toimitusjohtaja on Business Tampereen ulkoisen johtoryhmän jäsen.
	❖ Toteuttaa elinkeino- ja matkailuohjelman tavoitteita kaupungille	❖ Yhtiö on aktiivinen ja kilpailukykyinen toimija, joka elinkeino- ja matkailuohjelman mukaisesti edistää yritysmyönteisen Kangasalan brändiä ja matkailussa tähtää yhdeksi Suomen suosituimmista käyntikohteista.	❖ Matkailun sosiaalisen median kanavien käyttäjämäärät yli nelikertaistuivat vuoden 2021 aikana ja yhtiö tuotti ja jakoi 15 000 matkailuesitettä. ❖ Yrityspositiivisten heimoön liittyi yli 300 yritystä ja heille perustettiin oma kanava yrityspositiivinen.fi

		Yhtiö edistää yrittäjyyskasvatusta toiminta-alueensa oppilaitoksissa	- Pikkolan yläkoulun kanssa laadittu yrittäjyyskasvatuspolku on osoittautunut tehokkaaksi ja yrittäjyyden valitsi valinnaisaineeksi 27 oppilasta. - Yrittäjyyskasvatusosaamista on käyty katsomassa muista kunnista benchmarking-näkökulmasta.
	Keskeisten uusien alueiden elinkeinoelämän (Saarenmaa, Lamminrahka, Tarastenjärvi) edistäminen	Jokaisella alueella on oma asiakaskuntansa ja brändinsä. Yhtiö huolehtii alueiden markkinoinnista ja tonttien myynnistä sekä tekee merkittävää markkinointiyhteistyötä Tarasten kiertotalousalueen kanssa.	- Saarenmaan osalta onnistuttiin erinomaisesti kansainvälisten toimijoiden houkuttelemiseksi yhdessä Business Tampereen kanssa. - Lamminrahka oli vuoden mittaan hyvin esillä eri medioissa ja infran rakennus on siellä aikataulussa. - Pystyimme osoittamaan Tarasten kiertotalousalueelle yli 10 kiinnostavaa yrityscasea.
	Tiivis yhteistyö yrittäjien, yrittäjäyhdistysten ja Business Tampere Oy:n kanssa	Yhtiö osallistuu aktiivisesti alueen toimijoiden väliseen vuoropuheluun ja edistää yhteistyötä alueella	- Yhtiön edustaja on osallistunut Kangasalan Yrittäjien hallituksen kokouksiin säännöllisesti. - Yhtiö on viestinyt alueen yrityksille Business Tampereen laajasta ja kattavasta koulutus- ja webinaaritarjonnasta. - Yhteisiä yrityskäyntejä Business Tampereen kanssa on ollut n. 20 kertaa.
	Edistää tapahtumatalouden ja matkailun kehittymistä	Kangasala on tapahtumien ja kesäpäivän kulttuurikaupunki. Yhtiö tuottaa osaltaan monipuolisesti tapahtumia ja huolehtii sähköisten markkinointikanavien toimivuudesta.	- Korona vaikeutti vielä livetapahtumien järjestämistä. - Uutuuskohde Arboretumissa kävi 7000 asiakasta ja Kirkko-harjun kahvila on kolmanneksi suosituin hakusana Visit-Kangasalan sivustolla.

			- Yhtiö sponsoroi Kangasala Classicin avauskonsertin ja oli mukana useissa musiikkivuoden tapahtumissa. - VisitKangasalan FB:ssä on yli 7000 seuraajaa ja Instagramin kävijämäärä kasvoi useilla sadoilla. - Yhtiö tuotti uuden luontomatkailuesitteen ja osallistui aktiivisesti ulkoilureittejä koskevaan suunnitteluun yhdessä teknisen keskuksen kanssa.
	Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	Yhtiö kerää palautteen asiakkailta ja tuottaa kohteiden mukaisesti kyselyjä palautteen saamiseksi	Kerätyn palautteen mukainen NPS oli 82 joulukuussa 2021.
		Positiivinen asiakaskokemus on ykkösasia kaikessa tekemisessä	- Yhtiö tapasi yli 300 yrittäjää vuoden aikana. - Vuonna 2021 erityishuomio kohdistui hevosalan yrittäjiin Hevosvoimainen Kangasala -hankkeen myötä.
Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittymistä kaupungissa	Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	Yhtiö ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon kestävän kasvun ja hiilineutraaliuden edistämisen ml. uudet teollisuusalueet ja tapahtumatuotannon.	Tarasten ja Lamminrahkan osalta yhtiö on markkinoinnissa korostanut rakentamisen aikaista hiilijalanjälkeä ja käytön aikaista hiilikädenjälkeä.
	Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	Yhtiö laatii toiminnasta vuosikertomuksen ja julkaisee sen nettisivuillaan	Yhtiön vuosikertomus julkaistaan perinteisesti nettisivuilla huhtikuun loppuun mennessä.

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
Kangasalan Uimahalli Oy 			
Kuohu toimii virkistyskeskuksena, joka tuottaa monipuolisia liikuntapalveluja eri asiakasryhmille sekä edistää hyvän uimataidon saavuttamista. Kuohu on merkittävä osa asiakkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä. Yhtiö edistää Kangasalan vetovoimaa ja tapahtumatalouden kehittämistä kaupungissa.	❖ Kaupungin konsernituki enintään 880 000 euroa	❖ Hallissa tehdään tarvittavat huollot ja korjaukset, jotta se pysyy hyvässä kunnossa ja arvo säilyy (PTS-suunnitelman mukaisesti).	❖ Hallissa tehtiin kiinteistönhuollon kanssa suunnitellut huollot ja korjaukset, mm. ilmanvaihtokanavien puhdistus, vesiliukumäen pinnoitus, kuntosalin valaistuksen uusinta ja tyhjennyspumppun hankinta. ❖ Ponnahduslauta ja rataköydet uusittiin.
	❖ Talouden hoitaminen siten, että uimahallin laajennuksen omarahoitusosuus on mahdollisimman suuri.	❖ Vesiputousaltaan käyttöaste pidetään korkealla	❖ Vesiputousaltaan käyttöaste oli korkea sekä vakiovuorotoimijoiden että uimahallin oman ohjatun toiminnan myötä.
		❖ Hallissa järjestetään teemapäiviä ja tapahtumia	❖ Hallissa järjestettiin pandemian sallimissa rajoissa tapahtumia esim. koululaisien lomaviikoilla. Kuohu osallistui myös kaupungin tapahtumiin.
		❖ Taloutta seurataan tarkasti	❖ Talouden seurannassa hyödynnettiin yhtiön käytössä olevaa talousmallia. ❖ Poistosuunnitelmaa muutettiin.
		❖ Hintoja päivitetään kustannustason nousun myötä	❖ Vuonna 2021 uintilippujen hintoihin ei tehty muutoksia, mutta hintatasoa verrattiin seudun muiden uimahallien hintoihin.
	❖ Asiakasmäärä 200 000	❖ Markkinointia tehdään mahdollisimman laajasti erityisesti Kangasalla mutta myös laajemmin Tampereen seudulla	❖ Markkinointia tehtiin laajasti ja digimarkkinoinnin osuutta kasvatettiin

		❖ Ohjatun toiminnan määrä pidetään korkealla	❖ Ohjatun toiminnan määrä pysyi korkealla tasolla. ❖ Myös uudenlaisia ryhmiä perustettiin.
		❖ Koronaepidemian mahdollinen jatkuminen vaikuttaa negatiivisesti asiakasmääriin	❖ Koronarajoitusten vuoksi asiakasmäärä jäi tasolle 118 856. ❖ Syyskaudella asiakasmäärät olivat normaalit.
	❖ Tiivis yhteistyö hotellin kanssa	❖ Hotellin kanssa jatketaan yhteistyöneuvotteluja	❖ Hotellin kanssa toteutettiin syyslomaviikkojen uintilip-pukokeilu
	❖ Yleisesti saatavilla olevan vuosikertomuksen laatiminen	❖ Vuosikertomuksen tiivistelmä julkaistaan uimahallin kotisivuilla	❖ Vuosikertomus on nähtävillä uimahallin kotisivuilla
	❖ Hyvä yhteistyö kaupungin vapaa-aika- ja liikuntapalveluiden kanssa	❖ Vapaa-aikapalveluiden kanssa järjestetään tapaamisia ja pyritään järjestämään heille heidän toivomansa allasvuorot	❖ Koronapandemia rajoitti tapaamismahdollisuuksia, mutta yhteistyötä tehtiin ja allasvuorot järjestettiin mahdollisuuksien mukaan.
		❖ Ostopalvelusopimus päivitetään vuosittain	❖ Ostopalvelusopimus päivitettiin alkuvuonna
	❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Asiakaspalautetta kerätään pitkin vuotta ja toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	❖ Asiakaspalautetta kerättiin pitkin vuotta. ❖ Keväällä toteutettiin opiskelijatyönä digitaalinen asiakaspalautekysely.
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistään	❖ Uimahallin kiinteistönhuollon kanssa etsitään keinoja sähkönkulutuksen hillitsemiseksi	❖ Viranomaissulkujen aikana allasvedet pidettiin kylminä. ❖ Allastilan valaisimia uusittiin led-lamppuihin. ❖ Kuntosalin valaistus uusittiin kokonaisuudessaan.
		❖ Sähkönkulutusta seurataan	❖ Sähkönkulutusta seurataan kiinteistönhuollon järjestelmän kautta
		❖ Turhaa valaistusta vältetään	❖ Työntekijöitä on muistutettu turhan valaistuksen välttämisestä

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
Kangasalan Parkki Oy			
Yhtiö omistaa pysäköintilaitoksen keskustassa, joka vastaa monipuolisesti pysäköintitarpeisiin.	❖ Kangasalan kaupunki maksaa yhtiölle ostopalvelusopimuksen mukaisesti enintään 500 000 euroa siitä, että yhtiö luovuttaa pysäköintipaikkoja (ei velvoitepysäköintipaikkoja) kaupunkilaisten käyttöön maksutta 3 tunnin (h) ajaksi.	❖ Tarjotaan eri yhteistyökumppaneille mahdollisuuksia esim. peräkonttikirpputorien yms. järjestämiseen. ❖ Nostetaan käyttöastetta yhteistyössä kaupungin kanssa. ❖ Yhteistyön lisääminen keskustan eri toimijoiden kanssa.	❖ Järjestetty mm. Peräkonttikirppis tunnetavuuden lisäämiseksi ❖ Käyttöaste jäänyt alhaisemmaksi uimahallin sulun ja koronan aiheuttaman etätyöskentelyn johdosta ❖ Markkinoistisuunnitelma valmisteilla
	❖ Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	❖ Yhtiön nopea reagointi saatuun palautteeseen.	❖ Palautteisiin reagoitu nopeasti mm. kunnossapidon osalta
	❖ Kestävä kasvu, hiilineutraaliutta edistäen	❖ Valaistuksessa himmennystoiminto, valmius lisätä sähköauto-paikkoja, aurinkopaneelit	❖ Kestävään kasvuun pyritään mainontaa kohdentamalla ja lisäämällä

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
KOY Kangasalan Harjunsola I			
Laaditaan kehittämisvisio alueen kehittämiseksi	❖ Selvitetään alueen kehittämisvaihtoehdot yhteistyössä kaavoituksen kanssa	❖ Asuinrakennuksen hallittu alasajo aloitettu, vuokrasopimukset päättyneet 12/2019.	❖ Alueen kaavamuutos viireillä
		❖ Liiketilojen vuokrausta jatketaan toistaiseksi	❖ Vuokrausaste laskussa
		❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito ja käytön turvaaminen	❖ Tehty välttämättömiä korjauksia toiminnan turvaamiseksi
		❖ Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti	❖ Kaavamuutos kesken

KOY Kangasalan Harjunsola II			
Yhtiön omistama kiinteistö sijaitsee keskustan kehittämisen alueella. Tämä aiheuttaa ratkaisuja yhtiön tulevaisuudesta.	❖ Jatketaan alueen kaavoitusta ja edistetään yhtiön purkamista	❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito.	❖ Tehty käytön turvaavia korjauksia ja huoltoja kustannustehokkaasti
		❖ Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti	❖ Korttelin kaavamuutos vahvistettu, yhtiön purkutoimenpiteet käynnistyvät 2022

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
KOY Kangasalan Säästökeskus			
Kiinteistön ylläpito ja kehittäminen kustannustehokkaasti	❖ Toiminnan ylläpitäminen kiinteänä osana kulttuurikorttelia	❖ Tehokas elinkaarikustannushallinta, käyttäjäperusteiset järkevät kohdeparannustyöt, turvallinen käyttö	❖ Kiinteistön yleisilmettä sisitty tilikauden aikana

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
KOY Vatialan Kasarminportti			
Kiinteistön tilat ovat omistajien ja yritystilasopimuksella olevien yrittäjien käytössä. Toiminta jatkuu ennallaan.	❖ Kiinteistön omistusratkaisu yhteistyössä nykyisen sopimuskumppanin kanssa		
	❖ Kiinteistön kunto säilytetään hyvänä	❖ Kiinteistön kuntoa pidetään ajan tasalla ja tehdään tarvittavat huolto- ja korjaustoimenpiteet	❖ Kiinteistöautomaation päivitys valmisteilla. Yhtiön kunnossapitotarpeet tulevat iän myötä lisääntymään.

Kehittämisvisio	Omistajan asettamat tavoitteet	Yhtiön toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi	Toiminnallisten tavoitteiden toteuma 31.12.2021
KOY Kangasalan Myllypohja			
Keskustakorttelin kehittäminen timanttikorttelin mukaisesti	❖ Jatketaan alueen kaavoitusta	❖ Kiinteistön tarkoituksenmukainen ylläpito. Kaavoitusyhteistyö omistajan tavoitteen mukaisesti.	❖ Yhtiö myynyt kiinteistöt ja rakennuksen kaupungille 1.12.2021. Korttelin kaavoitus vahvistunut ja yhtiö valmistautuu rakennuttamaan Timanttikorttelin virasto-osuuden.

Yhtiön nimi muuttunut 1.1.2022 lukien KOY Kangasalan Timantti

Kaupunkikonsernin taloudelliset tavoitteet

Kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Kuntalain 16a §:n mukaan yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1. luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kunnan tytäryhteisö. Kunta on kuntakonsernin emoyhteisö. Kunta tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

***Vuoden 2021 talousarvioluvut on päivitetty kunkin yhtiön yhtiökokouksessa tai yhtiön hallituksessa Talousarvio 2021–asiakirjan julkaisun jälkeen.**

KOY Taloherttua

KOY Taloherttua

Perustamisvuosi	1973
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 0400 242 794
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 % (kaupungin omistusosuus -%)	Osakepääoma 3 246 027 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiö vastaa kaupungin vuokrataloituksesta eli hoitaa asuntojen markkinoinnin, vuokrauksen, rakennuttamisen ja hallinnoinnin. Taloherttuan palvelutuotannosta huolehtii pääosin Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy.	

Talous

Kiinteistö Oy Taloherttua	TP2020	TA2021*	TP2021
Liikevainto	6 725 269	6 550 000	6 915 532
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	141 915	50 000	143 580
Taseen loppusumma	34 955 712	35 500 000	37 051 611
Lainat	25 299 299	28 000 000	26 632 187
Takaukset emolta	20 570 362	28 500 000	20 527 402

Kiinteistö Oy Taloherttua	TP2020	TA2021*	TP2021
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Toiminnallinen käyttöaste- %	91,3	95	94,3
Vaihtuvuus	16,67	17,00	16,54
Omavaraisuusaste %	25,07	19,00	25,53
Velkaantumisaste %	270,92	335,00	257,15
Quick ratio, maksuvalmiusaste	0,31	0,30	0,88

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy

Perustamisvuosi	2012
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Joni Brander
Osoite ja puh.	Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala, puh. 03 357 5229
Sähköposti	joni.brand@pirkanmaanlaatusannointi.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 40 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti, kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut)	

Talous

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto	3 348 259	3 450 000	3 798 496
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	189 752	180 000	124 771
Taseen loppusumma	1 119 035	1 200 000	1 043 608
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstön määrä	48	50	48
Osinko	200 112	230 000	220 176

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy

Perustamisvuosi	2012
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Stefan Stortz
Osoite ja puh.	Urheilutie 2- 4, 36200 Kangasala, puh. 040 868 2163
Sähköposti	stefan.stortz@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 10 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Isännöinti, rakennuttaminen ja kiinteistöjen ylläpitopalvelut (huolto, siivous, tekniset palvelut) kaupunkikonsernille (sovitut kohteet).	

Talous

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto	2 108 416	2 074 583	2 220 379
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	306 937	153 520	81 509
Taseen loppusumma	1 946 626	1 850 000	1 511 321

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut

Henkilöstön määrä	29	30	30
Kaupunkikonsernin omistuksessa olevien kohteiden huolto- ja ylläpitopalvelut, kpl	64	63	65
Käyttökate%	15,83	12,50	5,1
Omavaraisuusaste%	71,98	70,5	71,1
Quick ratio	3,57	3,30	2,5

Kangasalan Lämpö Oy

Kangasala Lämpö Oy	
Perustamisvuosi	1982
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Pekka Lehtonen
Osoite ja puh.	Tyrnimarjankuja 3, 36220 Kangasala, puh. 040 732 0041
Sähköposti	pekka.lehtonen@kangasalanlampo.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 100 912,76 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Kangasalan Lämpö Oy on Kangasalan kaupungin alueella toimiva kaukolämpö- ja maakaasupalveluja tarjoava lämpöyhtiö.	

Talous

Kangasalan Lämpö Oy	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto	8 477 883	8 700 000	10 749 449
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	720 943	600 000	963 438
Taseen loppusumma	21 554 316		21 852 900
Lainat	10 135 173	9 385 519	8 965 519
Takaukset emolta	11 200 000	11 200 000	10 000 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Verkostohyötysuhde-%	92,5	>90	91,3
Kaukolämmön suunnittelemattomat keskeytykset (kpl)	0	<3	1
Uusiutuvan energian osuus kaukolämmön tuotannossa -%	14,7	>70	71,9

Kangasalan Uimahalli Oy

Kangasalan Uimahalli Oy

Perustamisvuosi	2007
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Reija Kolehmainen
Osoite ja puh.	Kirkkojärventie 4 36200 Kangasala, puh. 0400 515 611
Sähköposti	reija.kolehmainen@kangasalanuimahalli.fi

Osakeomistus 100 %

Osakepääoma 750 000 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Yhtiön toiminnan strateginen perusta on kaupunkilaisille tarjottavien uimahallipalveluiden sekä terveellä pohjalla olevan liiketoiminnan yhdistäminen. Kyseessä on terveyteen, hyvinvointiin ja liikuntakyvyn ylläpitoon liittyvä palveluliiketoiminta.

Talous

Kangasalan Uimahalli Oy	TP2020	TA2021*	TP2021*
Liikevaihto (kaupungin tuki on liiketoiminnan muissa tuotoissa)	979 863	1 208 000	844 021
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	-32 766	1 119	313 319
Taseen loppusumma	8 680 874	8 150 000	8 490 707
Lainat	7 571 841	6 940 000	7 068 355
Takaukset emolta	12 630 000	12 630 000	12 630 000

Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP20231
Kävijämäärä	148 661 Korona-pandemia aiheutti kävijämäärän merkittävän laskun.	200 000 Oletuksena on, että korona-epidemia ei juuri vaikuta asiakasmääriin.	118 856
Lämmönkulutus kWh	1 870	2 200	2 013
Sähkön kulutus MWh	1 187	1 350	1 131
Veden kulutus m3	25 136	27 700	19 178
Omavaraisuusaste	13 %	13 %	17 %
Quick ratio	0,5	0,4	0,9

Kangasala-talo Oy

Kangasala-talo Oy

Perustamisvuosi	2013
Vastuhenkilö	Timo Kotilainen
Osoite ja puh.	Kuohunharjuntie 6, PL 31, 36200 Kangasala, puh. 040 631 6400
Sähköposti	timo.kotilainen@kangasala-talo.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Tuottaa kulttuuripalveluina ohjelma- ja näyttelytoimintaa sekä museotoimintaa, sekä vuokraa tapahtuma- ja kokoustiloja.	

Talous

Kangasala-talo Oy	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto	214 046	250 000	255 392
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	44 294	5 000	186 198
Taseen loppusumma	510 279	455 000	760 379
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Kävijät yhteensä	26 910	30 000*	30 007
Kävijät taidemuseo	6 048	9 000*	16 570
Tilaisuudet salissa	84/perutut 82	50*	72/perutut 55
Elokuvaesitykset	172/perutut 30	200	106/kevät ja joulukuu peruttu

*Koronan vaikutus huomioitu tavoitteessa

Business Kangasala Oy

Business Kangasala Oy

Perustamisvuosi	19.3.2018
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Päivi Kuusivaara
Osoite ja puh.	Kangasalan kaupunki, Kunnantie 1, PL 50 36201 Kangasala puh. 044 430 9246
Sähköposti	paivi.kuusivaara@businesskangasala.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 100 000 euroa
---------------------------	----------------------------------

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Yhtiön toimialana on tuottaa julkiselle sektorille elinkeinotoimen ja matkailun kehittämis- ja yrityspalveluja. Yhtiö tarjoaa ja välittää yritysten kehittämis- ja informaatiopalveluja ja osallistuu muutoinkin elinkeinoelämän yleisten edellytysten kehittämiseen. Yhtiö voi hankkia hallintaansa ja vuokrata elinkeinoelämän käyttöön toimitiloja, laitteita ja järjestelmiä sekä myydä ja välittää palveluja yrityksille verkostoitumisessa, toiminnoissa tarvittavien tietojen ja taitojen hankinnassa, uusien yritysten, liikeideoiden ja toimintatapojen kehittämisessä sekä kotimaisten ja kansainvälisten yhteyksien luomisessa ja ylläpidossa.

Talous

Business Kangasala Oy	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto	911 080	907 000	911 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	27 727	32 000	6562
Tilikauden voitto/tappio	21 917 1	25 600	3838
Taseen loppusumma	261 478	200 000	255750
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Uusien Kangasalla perustettujen yritysten ja työntekijöiden lukumäärä	210/250	135/150	264/270
Työpaikkaomavaraisuusaste	62,63	>65	64
Tarjonnassa olevien tonttien lukumäärä	>10	>10	>10

Kangasalan Parkki Oy**Kangasalan Parkki Oy**

Perustamisvuosi	1981
Vastuuhenkilö	toimitusjohtaja Kari Hokkanen /Toni Ketolainen 1.1.2022 alkaen
Osoite ja puh.	c/o Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 400 000 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä, rakennuttaa, omistaa ja hallinnoida pysäköintitiloja ja alueita sekä harjoittaa pysäköintiliiketoimintaa omistamissaan tai sitä varten vuokraamissaan pysäköintiloissa ja alueilla. Yhtiö voi myös omistaa pysäköintipaikkojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai osuuksia.	

Talous

Kangasalan Parkki Oy	TP2020	TA2021*	TP2021
Liikevaihto	516 961	530 000	519 955
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	28 300	0	25 800
Taseen loppusumma	*8 133 468	8 022 000	7 831 811
Lainat	7 050 000	7 050 000	6 750 000
Takaukset emolta	7 500 000	7 500 000	7 500 000
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Pysäköintitalon käyttöönotto	5.12.2019		
Autopaikkojen lukumäärä	332	332	332
Sähköautojen latauspisteet	6	6	6
Alkaneet pysäköintikerrat	47 583	60 000 kpl	59 962 kpl

*Virheellinen tasearvo 2020: 8 144 468 korjattu tilinpäätöksen mukaiseksi 8 133 468

KOy Kangasalan Harjunsola I

KOy Kangasalan Harjunsola I

Perustamisvuosi	1962 ja 1972
Vastuhenkilö	Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 154 985 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita tonteilla olevia yhtä asuin- ja kahta liikerakennusta	

Talous

KOy Kangasalan Harjunsola I	TP2020	TA2021*	TP2021
Liikevaihto	170 856	179 000	169 936
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	4 826	1 000	-15 198
Tilikauden voitto/tappio	4 826	1 000	-15 198
Taseen loppusumma	214 245	211 000	254 897
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Asuntojen käyttöaste	0	0	0
Liiketilojen käyttöaste-%	86	90	56

KOy Kangasalan Harjunsola II

KOy Kangasalan Harjunsola II

Perustamisvuosi	1986
Vastuhenkilö	isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100 %	Osakepääoma 68 368,39 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita tonttia ja omistaa ja hallita kyseisellä tontilla olevaa liikerakennusta.	

Talous

KOy Kangasalan Harjunsola II	TP2020	TA2021*	TP2021
Liikevaihto	99 428	107 366	108 246
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	20 197	1 000	44 898
Tilikauden voitto/tappio	20 197	1 000	44 898
Taseen loppusumma	531 362	521 000	558 299
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Liiketoimien käyttöaste-%	100	100	100
Velkaantumisaste -%	-1,2	1,0	-10,4

KOY Vatialan Kasarminportti

KOy Vatialan Kasarminportti

Perustamisvuosi	2000
Vastuhenkilö	toimitusjohtaja Toni Ketolainen
Osoite ja p.	c/o Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 59,6 %	Osakepääoma 49 615,44 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus	
Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita tonttia sekä yhtiön toimesta tontille rakennettua teollisuusrakennusta.	

Talous

Kiinteistö Oy Valtalan Kasarminportti	TP2020	TA2021*	TP2021
Liikevaihto	83 599	83 600	83 599
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) ennen veroja	-283	-1 000	-13 360
Tilikauden voitto/tappio	-283	-1 000	-13 360
Taseen loppusumma	1 656 591	1 656 833	1 656 591
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Teollisuustilojen käyttöaste -%	100,0	100,0	100,0

KOY Kangasalan Säästökeskus

KOY Kangasalan Säästökeskus

Perustamisvuosi	1975
Vastuuhenkilö	Isännöitsijä Toni Ketolainen
Osoite ja p.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, p. 050-4522123
Yhteystiedot	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 64,60 %

Osakepääoma 35 379 euroa

Toimiala ja toiminnan kuvaus

Kiinteistöyhtiön tehtävä on hallinnoida ja ylläpitää kiinteistöä siten, että osakkeenomistajat ja vuokralaiset voivat toimia hallitsemisessaan huoneistossa itse tai vuokrata hallitsemiaan tiloja.

Talous

Kiinteistö Oy Kangasalan Säästökeskus	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto	139 719	136 546	136 537
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)	3 033	-6802	2 965
Tilikauden voitto/tappio	3 033	-6802	2 965
Taseen loppusumma	1 614 635	1 602 000	1 579 534
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021	TP2021
Tilojen käyttöaste-% (yhtiön omistamat tilat)	100	100	100
Yhtiön omavaraisuusaste %	74,4	76	76,2
Sijoitetun pääoman tuotto-%	0,41	0,4	0,39
Nettovelkaantumisaste%	26,8	24	23,3
Maksuvalmius, Quick ratio	1,01	1,40	0,93

KOy Kangasalan Myllypohja

KOy Kangasalan Myllypohja

Perustamisvuosi	1986
Vastuuhenkilö	Toimitusjohtaja Toni Ketolainen
Osoite ja puh.	Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Urheilutie 2-4, 36200 Kangasala puh. 050 4522 123
Sähköposti	toni.ketolainen@herttuankp.fi

Osakeomistus 100%	Osakepääoma 18 980,01 euroa
Toimiala ja toiminnan kuvaus Yhtiön toimialana on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä sekä rakennuttaa, omistaa, vuokrata ja hallinnoida virasto, liike- ja toimitiloja. Yhtiö voi myös omistaa tilojen hallintaan oikeuttavia osakkeita tai osuuksia.	

Talous

KOy Kangasalan Myllypohja	TP2020	TA2021*	TP2021
Liikevaihto	122 105	124 586	121 535
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (ennen veroja)*	0	2 000	-312 550
Tilikauden voitto/tappio*	0	2 000	-312 550
Taseen loppusumma	659 107	679 000	312 139
Yhtiön informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TA2021*	TP2021
Käyttöaste	100	100	-
Velkaantumisaste	1,02	-1,9	-97,8

2.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Taloherttuan opiskelija-asuntokohde osoitteessa Puusepätie 44 valmistui ke-säkuussa 2021. Sahalahdella sijaitseva uudishanke os. Kurvis-Höllintie 8 aloitettiin. Arvioitu valmistumisaika kesällä 2022.

Kangasala-talo Oy:n toimintaan koronapandemian vaikutus oli erittäin merkittävä. Talou-dellisesti vuosi oli kuitenkin vahva johtuen saaduista valtion koronatuista.

Koronapandemia heikensi Kangasalan Uimahalli Oy:n taloudellista tilannetta. Koronasulun aikana uimahallissa toteutettiin korjaus-, huolto-, ja uusimistöitä. Yhtiö haki ja sai valtiokont-torista koronatukea.

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy:n toimintaa kehitettiin Kangasalla ja Tampereella uusien asi-akkaiden saamiseksi strategian mukaisesti.

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy:n on mukana rakennuttamisen osalta Kiinteistö Oy Talohert-tuan investointikohteissa. Yhtiön rakennuttaja käynnisti Kiinteistö Oy Myllypohjan ja Kiinteistö Oy Taloherttuan tilaamina Timanttikorttelin rakennuttamisen toimenpiteet.

Kangasalan Lämpö Oy:n rakennuttama Ranta-Koiviston biolämpölaitos otettiin käyttöön helmikuusta 2021 alkaen. Kaukolämpölinjojen rakentaminen Lamminrahkan kautta Va-tialaan ja Lentolaan jatkui. Arvio valmistumisesta on loppuvuosi 2022.

Kangasalan Parkki Oy:n asiakasmääriin vaikutti koronaepidemia. Sopimusneuvottelut As Oy Kuohunlähteen kanssa velvoitepaikkojen käytöstä ja maksuista ovat tilinpäätöshetkellä kes-ken.

Business Kangasala Oy:n vastuulla oleva elinkeino- ja matkailutoimi kehittyivät merkittävästi. Pääkohteina elinkeinoalueissa olivat Keskusta, Lamminrahka ja Lentola. Matkailupalveluja kehitettiin laajasti vuoden aikana.

Kiinteistö Oy Kangasalan Myllypohja päätettiin muuttaa Kiinteistö Oy Kangasalan Timantiksi, jonka tehtävä tulee olemaan Timanttikorttelin toimisto- ja liikefilojen omistaminen.

Kuntavaalien jälkeen kaupunginhallitus arvioi kaikkien konserniyhtiöiden hallitusten osaamis-tarpeet ja tulevan hallituskauden kehityskohteet. Kaupunginhallitus päätti elokuussa nimet-tävistä henkilöistä uusiksi yhtiöiden hallituksiksi tulevalle nelivuotiskaudelle.

2.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kiinteistö Oy Taloherttuan merkittävin investointi on uudishanke 3,15M€, Kurvis-Höllin tie 8, jonka pitäisi valmistua kesällä 2022. Kustannukset kohteesta jakautuvat vuosille 2021-2022.

Keskustan Timanttikorttelissa sijaitsevien kiinteistöjen purkutyöt alkavat kaupungin toimesta loppusyksystä. Timanttikorttelin varsinaiset rakennustyöt on tarkoitus aloittaa loppukeväästä 23. Taloyhtiö rakennuttaa omistukseensa yhden kaksi rakennuksisen vuokrakohteen (noin 60 vuokra-asuntoa). Kustannusarvio on noin 15 milj. euroa.

Riskiä talouden jatkonäkymiin tuo Sahalahden käyttöastetilanne, ja kysynnälle on vaikea tehdä korjaavia toimenpiteitä.

Business Kangasala Oy jatkaa merkittäviä panostuksiaan Lamminrahkan, Saarenmaan ja Tarastenjärven yritysalueiden myymiseen ja markkinointiin. Vuorovaikutus yrittäjien ja yhteistyökumppaneiden kanssa on tiivistä ja saumatonta.

Kangasalan Uimahalli Oy:ssä on edelleen erilaisia saneeraustarpeita, mikä lisää rahoitustarvetta. Yhtiö monipuolistaa edelleen toimintaansa.

Kangasalan Lämpö Oy:n vieraan pääoman määrä on kasvanut merkittävästi Ranta-Koiviston biolämpölaitoksen rakentamisen myötä. Kaukolämpölinjojen rakentaminen Lammin rahkan kautta Vatialaan ja Lentolaan on rakenteilla ja valmistunee vuoden 2022 aikana. Kaukolämmön myyntimäärän arvioidaan kasvavan ja maakaasun merkittävästi laskevan vuonna 2022. Kaukolämpöliittymän rakentaminen Tampereelta rakennettavaan kaukolämpölinjaan Mannakorvesta loppuvuodesta 2022. Kaasun energiahinta jatkaa kasvuaan. Venäjän hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa energian ja raaka-aineiden hintaan merkittävästi.

Kiinteistö Oy Kangasalan Timantti (ent. Myllypohja) on myynyt omistamansa kiinteistöt kaupungille. Myynnistä saadut tulot kohdennettu Timanttikortteli-hankkeen virasto-osuuden suunnitteluun konserniohjeen mukaisesti. Yhtiö toimii tilaajana Timanttikortteli-hankkeessa yhdessä Koy Taloherttuan kanssa. Tarvittaneen pääoman korotus lähitulevaisuudessa.

Pirkanmaan Laatusännöinti Oy:n investointi- ja kehityskulut lähitulevaisuudessa ovat maltillisia sisältäen mm. järjestelmämuutoksia, henkilöstökuluja sekä arkiston muuton.

Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy:n palveluja tarjotaan edelleen muuttuviin emon ja konserniyhtiöiden tarpeisiin. Hinnoittelua tullaan muuttamaan enemmän omakustannushinnoitteluun. 1.1.2023 aloittava hyvinvointialue tulee asiakkaaksi, ja yhtiön nykyinen in house - asema on turvattava, jotta ulosmyynti ei ylitä 5 %:a liikevaihdosta.

Kangasala-talo Oy:n ennakoidaan koronaepidemian jälkeen toteuttavan monipuolista ja laadukasta ohjelmistoa ja tapahtumia. Vielä kuitenkin vuoden 2022 alussa on jouduttu siirtämään osa tapahtumista eteenpäin, mikä todennäköisesti vähentää liikevaihtoa. Arvioidaan kestävän aikaa ennen kuin asiakkaat palaavat takaisin tapahtumien osallistujiksi yhtä runsaasti kuin ennen pandemiaa. Kimmo Pyykkö -taidemuseon valtiosuus on päätetty vuoteen 2024 asti ja tulee jatkumaan uudelle kaudelle 2025-2029. Museovirasto päättää asiasta vuonna 2023.

Kangasalan Parkki Oy:n asiakasmäärien ennakoidaan kasvavan palvelun monipuolisuuden lisäämisen, Keskon rakennushankkeen käynnistymisen sekä uimahallin toiminnan normalisoitumisen myötä. Korttelin rakennushankkeiden mahdollisesti aiheuttamat tavoitettavuusongelmat ennakoidaan tulevina vuosina.

Koy Kangasalan Harjunsola I asuinrakennuksen osalta on siirrytty kevyeen ylläpitoon ja kiinteistön turvallisuuden varmistamiseen. Liiketilojen vuokraamista jatketaan toistaiseksi teknisen kunnan haasteita huomioiden. Keskustan rakennushankkeiden myötä uusien liiketilojen tarvisijoita palvellaan. Tukevaisuudessa Harjunsola I:n alue on tarkoitus kaavoittaa, mutta hanke on siirtynyt odottaen vuoroaan keskustan kehittämisen osalta.

Koy Kangasalan Harjunsola II yhtiö rakennuksineen tullaan purkamaan 2022–2023 konserniohjeen mukaisesti.

Osinkotulot emolle konserniyhtiöiltä olivat yhteensä 1 020 000 euroa vuonna 2021.

2.7.5 Kaupunginhallituksen selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Vastuutaho: Kaupunginhallitus

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa miten konsernivalvonta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Selonteon tulee pohjautua dokumentoituun tietoon.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konserni-johtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konserni-johto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernival-

vonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Hallintosäännön § 13: "Kaupunginjohtaja vastaa kaupunkikonsernin johtamisesta sekä omistajapolitiikan, konserniohjauksen ja konsernivalvonnan toteuttamisesta kuntalain tarkoittamalla tavalla."

Hallintosäännön 15 a §:n mukaan hallintojohtaja vastaa omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan valmistelusta.

Kuntalain 14 §:n mukaisesti valtuusto on päättänyt 17.11.2014 Kangasalan kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet 15.5.2017 § 157.

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kaupunginhallituksen selonteon tueksi on toteutettu kaupunkikonsernin keskeisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajille, joiden omistusosuus on 100 % tai merkittävä (Koy Taloherttua, Pirkanmaan Laatusääntö Oy, Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy, Kangasalan Lämpö Oy, Kangasalan Uimahalli Oy, Kangasala-talo Oy, Business Kangasala Oy, Kangasalan Parkki Oy, Koy Kangasalan Säästökeskus, Koy Kangasalan Harjunsola I ja II ja Koy Vatialan Ka-

sarminportti), kirjallinen arviointi, jonka perusteella tehdään selkoa yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen edellyttämistä osa-alueista. Kysymykset on laadittu soveltaen yleisohjeen kappaletta 3.7.4.

Arvioinnissa tuli ottaa kantaa välillä 1...4, kuinka oman konsernivalvonnan osa-alueet ovat toteutuneet.

1. ei ollenkaan,
2. jonkin verran, vähän,
3. kohtuullisesti, hyvin,
4. erinomaisesti, täysin kunnossa,
- 5 en osaa sanoa

Vastauksia tuli 10 kpl

A) Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Luovatko johtamistapa ja valvontakulttuuri l perustan hyvälle hallinnolle ja edistävätkö ne tavoitteiden saavuttamista	3,7
Hallintosäännössä on määritetty tarkoituksenmukaisesti konsernijohto ja sen vastuut?	3,7
Ovatko kaupungin ohjeistukset olleet yhtiölle ajantasaiset ja riittävät? Varmistavatko ne	3,7
-päättöksenteon tarkoituksenmukaisuuden?	3,7
-ajantasaisen raportoinnin ja tiedottamisen?	3,7
-konsernijohtoon riittävästi ajan tasalla pitämisen?	3,7
Onko tiedonkulku kumpaankin suuntiin järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla?	3,6

B) Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Millaisia ohjeita kaupungin edustajille on annettu? Onko ohjeistettu:	
• yhtiökokouksessa/hallituksessa käsiteltäviä asioita? (1 eos)	3,6
• tavoitteiden asettamista ja seurantaa? (1 eos)	3,3
• sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä? (1 eos)	3,6
• raportointia? (1 eos)	3,4
Onko annettu ohjeistus ollut riittävää ja selkeää? (1 eos)	3,2
Onko konserniyhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa painotettu riittävää asiantuntemusta ja riippumattomuutta? (1 eos)	3,4
Ovatko konserniyhteisöjen toimivaltuudet ja emon tahdon ennakkokäsitys (selvittämisvelvollisuus) tarkoituksenmukaisesti määritetty?	3,7

C) Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Ovatko omistajan yhtiölle asettamat tavoitteet tarkoituksenmukaiset ja riittävät, jotta konsernijohto voi niiden toteutumista seuratessaan saada oikean kuvan konserniyhteisöjen toiminnasta?	3,6
Ovatko asetetut tavoitteet toteutuneet?	3,3
Ovatko kiinteistöosakeyhtiöt varautuneet riittävästi tuleviin korvausinvestointeihin? Onko pts laadittu? (1 eos)	3,0

D) Toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Ovatko tytäryhteisöjen raportointi investointitarpeista ja niihin varautumisesta oikeaa ja riittävää? (1 eos)	3,3
Ovatko tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointijärjestelmä toimivia?	3,4
-Raportoidaanko konsernijohtolle toiminnan volyymissä tapahtuvista merkittävistä muutoksista?	3,4

- Raportoidaanko konsernijohtolle yhtiön toimintaympäristön merkittävistä muutoksista?	3,5
- Raportoidaanko konsernijohtolle yhtiön strategiasta ja suunnitelmista ja niiden toteutumisesta?	3,4
Ovatko konserniyhteisöjen hallitusten kokousten esityslistat ja pöytäkirjat toimitettu konsernijohtolle kysyttäessä (pl. salassa pidettävä aineisto)?	3,7

E) Riskienhallinnan järjestelmien toimivuus tytär- ja osakkuusyhtiöissä

Onko yhtiössä hyväksytty ja otettu käyttöön kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje?	3,6
Ovatko yhtiön riskienhallintakartoitukset tehty kattavasti ja ovatko ne ajan tasalla?	3,6
Arvioiko konserniyhtiön johto riskienhallinnan kehittyneisyyttä (systemaattisuus, riittävyys ja tehokkuus)?	3,5
Saako konsernijohto riittävästi ja luotettavaa tietoa konserniyhteisön riskienhallinnan riittävydestä ja tehokkuudesta?	3,5
Onko konsernijohtolla perusteltu käsitys konserniyhteisön keskeisistä toimintaan ja talouteen liittyvistä riskeistä ja riskienhallinnan riittävydestä?	3,6
Onko yhtiön hallitus toteuttanut itsearviointia?	4 kyllä
Onko yhtiön toimitusjohtaja toteuttanut itsearviointia/ kehityskeskustelua?	9 kyllä
Onko yhtiön lähipiirin kanssa tehty liiketoimintaa (pl. emo- ja sisaryhtiöt)?	10 ei
Onko yhtiöönne liittyen tietoonne tullut korruptioon, lahjontaan tai ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä asioita?	10 ei
Onko yhtiöllä systemaattiset ulkoisen tiedottamisen tiedotuskanavat ja menettelyt?	5 kyllä
Onko yhtiöllä systemaattiset sisäisen tiedottamisen tiedotuskanavat ja menettelyt?	10 kyllä
Soveltaako yhtiö toiminnassa tietosuojalain ja EU:n yleisen tietosuojasetuksen tavoitteita? (henkilötietojen käsittely)	10 kyllä

Kaupunginhallitus toteaa, että kirjallisen arvioinnin perusteella konsernivalvonnan järjestäminen on järjestetty hyvin 3,5 (kaikkien kysymysten keskiarvo vuosina 2020 3,6, 2019 3,4, 2018: 3,3 ja 2017: 3,5). Parhaiten onnistuneeksi osa-alueeksi koettiin edellisvuodesta poiketen toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa. Toiseksi parhaaseen kokonaisarvioon ylsi riskienhallinnan järjestelmien toimivuus.

Ensimmäisessä osion "Toimivallan ja vastuunjako konserniohjauksessa" kysymykset paransivat arvosanojansa kautta linjan. Kuntavaalien jälkeinen uusien yhtiöiden hallitusten nimeäminen on edellyttänyt perehdytystä ja teeman aiheet ovat olleet esillä runsaasti loppuvuoden perehdytyksissä.

Toisessa osiossa (ohjeiden anto edustajille tytäryhtiöissä) kysymys siitä, ovatko emon tahdon selvittämiselvöllisyys (omistajan ennakkokäsityksen hankkiminen) tarkoituksenmukaisesti määritetty, menestyi erinomaisesti (3,7). Kaupungin raportointiohjeiden riittävyys ja selkeys saivat hiekan aiempaa alemmat arvosanat.

Tavoitteiden asettamiseen ja toteutumisen arviointeihin oltiin pääsääntöisesti tyytyväisiä. Aiemmistä vuosista poiketen kiinteistöosaakeyhtiöissä ja varauduttu paremmin korvausinvestointeihin (3).

Toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurannan osiossa tulokset muuttuivat eniten heikompaan suuntaan. Erityisesti laskivat arvosanat kysymyksiin liittyen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointijärjestelmän toimivuudesta sekä raportoinnissa toiminnan volyymin merkittävistä muutoksista.

Osio riskienhallinnan ja järjestelmien toimivuus tytäryhtiöissä sai niin ikään edellisestä arvioinnista hieman heikentyneen arvion, mutta taso on kokonaisuudessaan erinomainen (3,6/4). Riskienhallinnan arviointeihin on kannustettu ja järjestetty koulutusta. Yhtiöissä on jo aiemmin hyväksytty vuonna 2017 kaupunkikonsernin ohjeistus ja sen edellyttämät menettelyt ovat vakiintuneempia.

viime kerralla uusina kysymyksinä mukaan tulivat arviot sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen systemaattisista menettelyistä ja kanavista sekä kysymys henkilötietoihin liittyvän tietosuojalainsäädännön toteuttamisesta asianmukaisesti yhtiön toiminnassa. Tiedottamismenettelyn ovat hallinnassa ja ajan tasalla, samoin henkilötietojen käsittely.

Lopuksi yhtiöiltä kysyttiin hallitusten ja toimitusjohtajien itsearvioinneista/kehityskeskusteluista. Hallitukset ovat arvioineet toimintaansa vain neljässä yhtiössä, mutta toimitusjohtajien osalta arviot ovat lisääntyneet huomattavasti. Konsernin yhteinen pohja hallituksen itsearviointiin on annettu avuksi yhtiöille.

Arviota pyydettiin myös tiedoista yhtiöiden lähipiiriin kohdistuvasta liiketoiminnasta (pl. emo- tai sisäyhtiöt), mikä vaikuttaa yhtiön luotettavuuden yleiseen arviointiin. Samoin kysymys liittyen korruptioon jne. on kysymys, jolla halutaan varmistaa yhtiöiden huomion kiinnittäminen mahdollisiin riskeihin.

Samassa yhteydessä yhtiöitä on pyydetty esittämään lyhyt kuvaus heidän oman sisäisen valvontansa ja riskien hallinnan järjestämisestä.

Kaupunginhallitus toteaa, että vastausten perusteella kokonaistilanne on edelleen hyvällä tasolla. Parannettavaa on kirjallisen talousraportoinnin selkeydessä sekä hallitusten itsearviointien toteuttamisessa. Kuntavaalivuosi aiheutti useimmissa konserniyhtiöissä yhtiöiden hallitusten vaihtumisia joko kokonaan tai osittain. Perehdyttämisessä on käyty läpi systemaattisesti konsernin ohjeistusta ja ohjausmekanismeja, mikä näkyy arvioissa.

Tavoitteiden asettaminen, ohjeistus, raportointi ja yhteydenpito kokonaisuudessaan sekä sisäinen valvonta ml. riskienhallinta osa-alueena ovat vakiintuneet. Konserniohjaukseen ja tehokkaan konsernirakenteen kehittämiseen on kiinnitetty myös huomiota ja tehty toimenpiteitä. Mm. konsernijohto ja yhtiöiden hallitukset tapaavat vuosittain valtuuston asettamien tavoitteiden täsmen-tämiseksi. Yhteisiä teemoja ja mallipohjia eri tarpeisiin on hyödynnetty. Koko konsernin kattavia yhteisiä tavoitteita ja haasteita on ratkottu yhdessä. Säännöllinen yhteydenpito kaupunkikonsernin yhteistyöryhmässä, Kangasalan konserniohje, Kangasalan omistajapolitiikka –asiakirja, Palkitsemisperusteet ja Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje Kangasalan kuntakonsernissa -ohje ovat vakiinnuttaneet toimintatapoja ja tavoitteita.

2.7.6 Konsernin tuloslaskelma Tp 2021 ja sen tunnusluvut

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITULOSLASKELMA

	2021	2020
Toimintatuotot	140 952 296,60	124 217 632,79
		-274 709
Toimintakulut	-301 531 845,31	327,79
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappi- osta)	147 521,03	209 807,93
		-150 281
Toimintakate	-160 432 027,69	887,07
Verotulot	143 083 639,04	137 479 091,16
Valtionosuudet	45 274 567,26	51 593 141,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	247 477,21	136 229,76
Muut rahoitustuotot	3 535 362,05	2 789 522,30
Korkokulut	-1 153 544,89	-1 322 885,86
Muut rahoituskulut	-337 423,79	-482 680,08
Vuosikate	30 218 049,19	39 910 531,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 340 380,29	-20 235 995,48
Omistuksen eliminointierot	-294 459,37	-584 667,26
Arvonalentumiset	-510 482,55	0,00
Tilikauden tulos	8 072 726,98	19 089 868,76
Tilinpäätössiirrot	651,60	687,53
Tilikauden verot	-676 839,71	-579 823,77
Laskennalliset verot	-104 936,64	-68 404,51
Vähemmistöosuudet	-981 930,05	-563 304,65
Tilikauden ali-/ylijäämä	6 309 672,18	17 879 023,36

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuotot/toimintakulut %	46,7	45,2
Vuosikate/poistot %	138,3	197,2
Vuosikate €/asukas	926	1 238
Asukasmäärä 31.12.	32 622	32 214

2.7.7 Konsernin rahoituslaskelma Tp 2021 ja sen tunnusluvut

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	30 218 049,19	39 910 531,50
Tilikauden verot	-676 839,71	-579 823,77
Tulorahoituksen korjauserät	-2 984 407,59	-1 492 680,28
Yhteensä	26 556 801,89	37 838 027,45
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-37 462 400,56	-47 631 064,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 265 851,70	679 086,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 100 853,24	11 634 329,36
Yhteensä	-28 095 695,62	-35 317 648,70
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 538 893,73	2 520 379,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-100 765,60	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	55 678,27	99 390,96
Yhteensä	-45 087,33	99 390,96
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 618 662,30	26 005 244,95
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 603 480,11	-16 776 596,13
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-14 697 370,87	2 427 596,79
Yhteensä	-13 682 188,68	11 656 245,61
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	-664 942,86	0,00
Muutokset vähemmistön osuudessa	0,00	0,00
Yhteensä	-664 942,86	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 748,94	109 633,45
Vaihto-omaisuuden muutos	34 247,94	-94 116,37
Saamisten muutos	-3 341 295,79	-1 656 959,29
Korottomien velkojen muutos	6 335 556,44	4 415 070,58
Yhteensä	3 008 759,64	2 773 628,37
Rahoituksen rahavirta	-11 383 459,23	14 529 264,94
Rahavarojen muutos	-12 922 352,96	17 049 644,69
Rahavarat 31.12.	65 536 775,82	78 459 128,77
Rahavarat 1.1.	78 459 128,77	61 409 485,07
Yhteensä	-12 922 352,95	17 049 643,70
Rahavarojen muutos	-12 922 352,95	17 049 644,69
Yritysjärjestelyssä tulleet rahavarat	0	0

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Investointien tulorahoitus%	85,9	85,0
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä (5) vuodelta 1000 e	-27 175	-13 113,65
Lainanhoitokate	3,6	2,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	2,1
Kassan riittävyys	68,6	83,9
Asukasmäärä 31.12.	32 622	32 214

2.7.8 Kangasalan kaupungin konsernitase Tp 2021 ja sen tunnusluvut

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITASE

2021

2020

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	402 839,49	332 245,08
Muut pitkävaikutteiset menot	2 245 016,48	1 824 865,34
Ennakkomaksut	271 798,34	203 679,44

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

2 919 654,31 2 360 789,86

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	35 622 234,11	35 238 327,30
Rakennukset	147 796 293,35	145 648 026,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 249 777,90	54 638 056,86
Koneet ja kalusto	8 216 473,22	8 983 364,99
Muut aineelliset hyödykkeet	502 658,75	505 182,95
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	17 819 521,25	14 871 662,39

Aineelliset hyödykkeet yhteensä

268 206 958,58 259 884 621,07

Sijoitukset

Osakkuusyhteisöosuudet	1 811 354,09	1 686 402,61
Muut osakkeet ja osuudet	8 864 061,79	8 797 549,37
Muut lainasaamiset	58 574,85	74 665,91
Muut saamiset	483 347,25	422 168,85

Sijoitukset yhteensä

11 217 337,99 10 980 786,74

PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ

282 343 950,88 273 226 197,67

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	531 009,12	518 631,55
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 514 055,54	3 391 936,84
Muut toimeksiantojen varat	191 000,96	194 599,58

Toimeksiantojen varat yhteensä

4 236 065,62 4 105 167,97

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus

Aineet ja tarvikkeet	879 513,84	913 761,79
Valmiit tuotteet	2 612,92	2 612,92

Vaihto-omaisuus yhteensä

882 126,76 916 374,71

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	192 514,22	246 414,22
Laskennalliset verosaamiset	5 153,76	10 016,08
Muut saamiset	46 188,63	46 244,75
Siirtosaamiset	53 878,88	88 912,35

Pitkäaikaiset saamiset yhteensä

297 735,49 391 587,40

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	13 382 559,14	11 696 815,80
Lainasaamiset	36 414,22	32 641,16
Laskennalliset verosaamiset	71,38	74,35
Muut saamiset	2 851 096,91	2 170 817,57
Siirtosaamiset	3 744 802,74	2 684 950,24

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä

20 014 944,38 16 585 299,12

Saamiset yhteensä

20 312 679,88 16 976 886,52

Raholusarvopaperit

Osakkeet ja osuudet	68 228,54	68 228,54
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	552 142,46	542 140,75
Joukkovelkakirjalainasaamiset	81 238,08	106 297,89
Muut arvopaperit	26 615 702,13	34 444 435,02

Raholusarvopaperit yhteensä

27 317 311,21 35 161 102,20

Rahat ja pankkisaamiset

38 219 464,61 43 298 026,58

Vaihtuvat vastaavat yhteensä

86 731 582,46 96 352 390,01

VASTAAVAA YHTEENSÄ

373 311 598,96 373 683 755,65

KANGASALAN KAUPUKI
KONSERNITASE

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	66 725 408,02	66 725 408,03
Säästöiden pääomat	77 322,29	77 322,29
Arvonkorotusrasasto	19 644,28	19 644,28
Muut omat rahastot	1 114 120,72	1 114 772,32
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	86 978 796,70	69 099 773,31
Tilikauden yli/alijäämä	6 309 672,18	17 879 023,38
Oma pääoma yhteensä	161 224 964,20	154 915 943,61
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 288 708,21	1 971 721,02
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 745 580,46	1 607 872,00
Pakolliset varaukset yhteensä	1 745 580,46	1 607 872,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	785 539,72	583 542,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 734 652,24	2 784 560,30
Muut toimeksiantojen pääomat	262 591,11	303 531,23
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	3 782 783,08	3 671 634,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkääkertainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	110 516 235,04	119 506 188,94
Lainat julkisyhteisöiltä	9 401,09	13 788,26
Lainat muilta luotonantajilta	10 275 009,73	10 778 922,91
Saadut ennakot	1 077 384,10	1 077 384,10
Ostovelat	1 654,11	57 974,79
Liittymismaksut ja muut velat	15 480 076,82	14 616 593,81
Siirtovelat	685,00	185 428,52
Laskennalliset verovelat	12 932,65	17 067,57
Pitkääkertainen yhteensä	137 373 378,55	146 253 348,90
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 284 041,62	18 535 953,20
Lainat julkisyhteisöiltä	4 387,17	4 387,17
Lainat muilta luotonantajilta	1 246 044,50	1 178 067,35
Saadut ennakot	2 213 100,04	2 036 024,94
Ostovelat	21 986 466,23	18 373 719,37
Muut velat	3 413 993,86	3 242 146,17
Siirtovelat	22 326 146,01	20 575 138,76
Laskennalliset verovelat	1 422 005,01	1 317 798,74
Lyhytaikainen yhteensä	66 896 184,45	65 263 235,70
Vieras pääoma yhteensä	204 269 563,00	211 516 584,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	373 311 598,95	373 683 755,61

Konsernitaseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	44,2	42,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,0	66,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	93 288 469	86 979
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €/asukas	2 859	2 700
Konsernin lainat €/asukas	4 179	4 657
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 euroa	136 335	150 017
Konsernin vuokravastuut 31.12.	30 391 971	18 219 844
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	166 727 090	168 238 152
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	5 110	5 223
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1 000 euroa	59	75
Konsernin henkilöstömäärä	2 821	2 860
Asukasmäärä 31.12.	32 622	32 214

2.8. Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain 115 §:n 3 mom. mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin tilikauden tulos muodostui 5 961 275,87 euroa ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää valtuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että

- tilikauden ylijäämä 5 961 275,87 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämä -erään

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä yhteensä 64,7 milj. euroa.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

3.1 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen palvelukeskuksittain

18.3.2022

Strateginen johto	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	6 842 459	6 785 098		6 785 098	8 516 785	1 731 687	125,52%
ulkoiset	4 153 983	1 900 000	0	1 900 000	3 950 175	2 050 175	207,90%
sisäiset	2 688 477	4 885 098		4 885 098	4 566 610	-318 488	93,48%
Toimintamenot	-15 590 243	-17 379 170	-852 000	-18 231 170	-17 214 499	1 016 671	94,42%
ulkoiset	-14 360 075	-16 390 000	-852 000	-17 242 000	-16 135 125	1 106 875	93,58%
sisäiset	-1 230 168	-989 170		-989 170	-1 079 374	-90 204	109,12%
Toimintakate	-8 747 784	-10 594 072	-852 000	-11 446 072	-8 697 714	2 748 358	75,99%
Poistot ja arvonalentumiset	-73 021				-590 000	-590 000	

- Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt

18.3.2022

Sosiaali ja terveyskeskus	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	26 179 756	25 896 754	1 410 000	27 306 754	31 257 901	3 951 146	114,47%
ulkoiset	26 179 756	26 101 650	1 410 000	27 511 650	31 257 901	3 746 251	113,62%
sisäiset		-204 896		-204 896		204 896	0,00%
Toimintamenot	-118 349 693	-123 211 027	-8 537 000	-131 748 027	-131 980 019	-231 992	100,18%
ulkoiset	-111 268 763	-115 820 064	-8 537 000	-124 357 064	-124 135 404	221 660	99,82%
sisäiset	-7 080 930	-7 390 963		-7 390 963	-7 844 615	-453 651	106,14%
Toimintakate	-92 169 937	-97 314 272	-7 127 000	-104 441 272	-100 722 118	3 719 155	96,44%
Poistot ja arvonalentumiset	-266 098	-352 429		-352 429	-156 891	195 538	44,52%

18.3.2022

Sivistyskeskus	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	3 637 019	4 069 000	-670 000	3 399 000	4 331 375	932 375	127,43%
ulkoiset	3 460 896	4 069 000	-670 000	3 399 000	4 165 708	766 708	122,56%
sisäiset	176 123				165 667	165 667	
Toimintamenot	-64 998 215	-68 878 519	-1 321 000	-70 199 519	-71 352 361	-1 152 842	101,64%
ulkoiset	-48 958 735	-50 940 692	-1 321 000	-52 261 692	-53 282 435	-1 020 743	101,95%
sisäiset	-16 039 480	-17 937 826		-17 937 826	-18 069 925	-132 099	100,74%
Toimintakate	-61 361 196	-64 809 519	-1 991 000	-66 800 519	-67 020 986	-220 467	100,33%
Poistot ja arvonalentumiset	-318 433	-1 058 912		-1 058 912	-1 000 403	58 509	94,47%

18.3.2022

Tekninen keskus	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	28 616 318	28 460 176	450 000	28 910 176	30 137 269	1 227 093	104,24%
ulkoiset	5 526 932	4 993 000	450 000	5 443 000	5 742 622	299 622	105,50%
sisäiset	23 089 385	23 467 176		23 467 176	24 394 647	927 471	103,95%
Toimintamenot	-29 302 996	-32 283 519	-200 000	-32 483 519	-31 044 449	1 439 070	95,57%
ulkoiset	-27 598 386	-30 385 028	-200 000	-30 585 028	-28 791 668	1 793 360	94,14%
sisäiset	-1 704 610	-1 898 491		-1 898 491	-2 252 781	-354 291	118,66%
Toimintakate	-686 679	-3 823 343	250 000	-3 573 343	-907 180	2 666 163	25,39%
Poistot ja arvonalentumiset	-9 694 696	-10 935 351	1 500 000	-9 435 351	-10 266 224	-830 873	108,81

18.3.2022

Kaupunki ilman Vesi -liikelaistosta	TP 2020	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	65 275 552	65 211 028	1 190 000	66 401 028	74 077 662	7 676 634	112,51%
ulkoiset	39 321 567	37 063 650	1 190 000	38 253 650	45 116 405	6 862 755	119,59%
sisäiset	25 953 985	28 147 378	0	28 147 378	28 961 257	813 879	102,89%
Toimintamenot	-228 241 148	-241 752 234	-10 910 000	-252 662 234	-251 591 327	1 070 907	99,89%
ulkoiset	-202 185 959	-213 535 784	-10 910 000	-224 445 784	-222 344 632	2 101 152	99,42%
sisäiset	-26 055 189	-28 216 450	0	-28 216 450	-29 246 695	-1 030 245	103,65%
Toimintakate	-162 965 596	-176 541 206	-9 720 000	-186 261 206	-177 513 665	8 747 541	95,39%
Poistot ja arvonalentumiset	-10 352 248	-12 346 692	1 500 000	-10 846 692	-12 013 517	-1 166 826	110,76%

18.3.2022

Kangasalan Vesi -liikelaistos	TP 2020	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	7 915 384	7 960 000		7 960 000	8 511 462	551 462	106,93%
ulkoiset	7 569 816	7 650 000	0	7 650 000	8 144 593	494 593	106,47%
sisäiset	345 567	310 000		310 000	366 869	56 869	118,34%
Toimintamenot	-4 874 432	-5 140 928		-5 140 928	-5 148 293	-7 365	100,14%
ulkoiset	-4 630 068	-4 900 000	0	-4 900 000	-4 901 194	-1 194	100,02%
sisäiset	-244 364	-240 928		-240 928	-247 099	-6 171	102,56%
Toimintakate	3 040 952	2 819 072		2 819 072	3 363 169	544 097	119,30%
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 833	-2 520 000		-2 520 000	-2 299 704	220 296	91,26%

18.3.2022

KOKO KAUPUNKI, ml. Vesilaitos	TP 2020	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	73 190 935	73 171 028	1 190 000	74 361 028	82 589 124	8 228 096	111,91%
ulkoiset	46 891 383	44 713 650	1 190 000	45 903 650	53 260 998	7 357 348	117,40%
sisäiset	26 299 553	28 457 378	0	28 457 378	29 328 126	870 748	103,06%
Toimintamenot	-233 115 579	-246 893 162	-10 910 000	-257 803 162	-256 739 620	1 063 542	99,89%
ulkoiset	-206 816 027	-218 435 784	-10 910 000	-229 345 784	-227 245 826	2 099 958	99,43%
sisäiset	-26 299 553	-28 457 378	0	-28 457 378	-29 493 793	-1 036 416	103,64%
Toimintakate	-159 924 644	-173 722 134	-9 720 000	-183 442 134	-174 150 496	9 291 638	95,02%
Poistot ja arvonalentumiset	-12 710 081	-14 866 692	1 500 000	-13 366 692	-14 313 222	-946 530	107,08%

3.1 Strateginen johto

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Oskari Auvinen

Talous

18.3.2022

Strateginen johto	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	6 842 459	6 785 098		6 785 098	8 516 785	1 731 687	125,52%
ulkoiset	4 153 983	1 900 000	0	1 900 000	3 950 175	2 050 175	207,90%
sisäiset	2 688 477	4 885 098		4 885 098	4 566 610	-318 488	93,48%
Toimintamenot	-15 590 243	-17 379 170	-852 000	-18 231 170	-17 214 499	1 016 671	94,42%
ulkoiset	-14 360 075	-16 390 000	-852 000	-17 242 000	-16 135 125	1 106 875	93,58%
sisäiset	-1 230 168	-989 170		-989 170	-1 079 374	-90 204	109,12%
Toimintakate	-8 747 784	-10 594 072	-852 000	-11 446 072	-8 697 714	2 748 358	75,99%
Poistot ja arvonalentumiset	-73 021				-590 000	-590 000	

- Henkilöstökuluissa mukana luottamushenkilöiden palkkiot (ml. vaalit) sekä esim. koko kaupungin kesätyöntekijät ja työllistetyt

Toimintaympäristö 2021

Strateginen johto muodostuu seuraavista tehtävistä: vaalit, tarkastustoimi ja strateginen johto, kehittämispalvelut, henkilöstöpalvelut, viestintä, työllisyyspalvelut, talouspalvelut, toimistopalvelut, lakimiespalvelut, logistiikkapalvelut, liikennesuunnittelu, verotus sekä omistajaohjaus.

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille vaikuttamalla yhteiskunnalliseen kehitykseen, johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteen sovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kaupunginhallituksen tehtäväalueita ovat mm. palvelut, talous ja maankäyttö, asunto-, elinkeino- ja maapolitiikka, edunvalvonta, kuntien välinen yhteistoiminta, sidosryhmät ja tiedottaminen, omistajapolitiikka ja omistajastrategia, konserniohjaus ja konsernivalvonta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Talouspalvelut tukee kaupungin strategista johtamista sekä palvelukeskusten toimintaa taloushallinnon sekä keskitettyjen ICT-palvelujen rutiini- ja asiantuntijapalveluilla. Talouspalvelut tuottaa virallisen talousraportoinnin hallitukselle ja valtuustolle sekä vastaa johdon raportoinnin kehittämisestä yhteistyössä kehittämispalvelujen kanssa.

Kehittämispalvelut koordinoi kaupungin sisäistä ja ulkoista kehittämistoimintaa sekä muun muassa kymppityöryhmän työskentelyä. Kehittämispalvelut osallistuu kaupunkitason näkökulmasta kaupungin eri valmistelu-, projekti- ja selvitystehtäviin.

Toimistopalvelut tukee kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua sekä asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden.

Liikennesuunnittelu- ja logistiikkapalvelut vastaa kaupungin kuljetuksista ja joukkoliikenteestä.

Lakimiespalvelut vastaa kaupungin oikeudellisista asiantuntijapalveluista sekä keskusvaalilautakunnan sihteerin ja pysäköinninvalvojan tehtävien hoitamisesta.

Viestintä tuottaa asukkaille ja muille sidosryhmille tietoa kaupungin toiminnasta, edistää vuorovaikutusta ja osallistumista sekä päätöksenteon avoimuutta. Strategian mukaisella viestinnällä tuetaan kaupungin tavoitteiden saavuttamista. Tapahtumien koordinointi sisältyy viestinnän tehtäviin.

Työllisyyspalvelut vastaa pitkäaikaistyöttömien ja nuorten monialaisista työllisyyttä edistävästä palveluista. Kangasala osallistuu työllistymistä edistävään monialaiseen yhteispalveluun (TYP). Kangasala on mukana Pirkanmaan työllisyyskokeilussa 1.1.2021-30.6.2023.

Henkilöstöpalvelut johtaa, koordinoi ja kehittää organisaation henkilöstöasioita esimiestyön tukena. Kaupungin palkkaa saavan henkilöstön määrä on 1 991 henkilöä (tilanne 12/21). Vakituisten henkilöstön määrä on 1 705 henkilöä (12/2021 tilanne).

Business Kangasala Oy vastaa kaupungin elinkeinopalveluista. Elinkeinopalveluilla tuetaan yritysten kehittymistä, toimintaympäristöä ja uudistumista. Houkuttelemme yrityksiä sijoittumaan kaupunkiin aktiivisella markkinoinnilla ja tonttipolitiikalla.

Painopistealueet 2021

Kaupunginhallitus ohjasi kaupungin kehitystä kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Valtuuston hyväksymässä kaupunkistrategiassa on 12 laajaa tavoitetta, jotka ovat painopistealueina lähivuo-
det. Erityisesti esiin nousivat palvelukulttuurin edistäminen, hyvinvoinnin eri osa-alueet, elinkeinoelämän teemat uusine alueineen ja palveluineen sekä vapaa-ajan ja liikunnan mahdollisuudet. Kaupunginhallitus aloitti uuden kaupunkistrategian valmistelun niin, että nykyinen valtuusto aloittaa työskentelyn ja uusi valtuusto päättää uuden strategian sisällön.

1.8.2021 aloittaneet uudet luottamushenkilöt perehdytettiin hyvin kaupunkistrategian lisäksi kaupungin toimintaan, keskeisiin hankkeisiin ja päätöksentekomenettelyyn.

Kaupunginhallitus johti talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Vuonna 2021 toteutettiin edelleen osallistuvan budjetoinnin keinoja mm. sivistyskeskuksessa. Talouden tasapainon vaikeutuessa Covid -19 tilanteesta johtuen ta-

louden tasapainon saavuttaminen asetettiin tavoitteeksi viiden vuoden tarkkailujaksolla. Investointeihin, kasvuun ja toimintaympäristön muutoksiin varauduttiin suunnittelemalla investointeja Kangasalan kymppi +5 suunnitteluvälineen mukaisesti.

Kaupunginhallitus johti strategisen yleiskaavan toimeenpanoa. Kangasala osallistui aktiivisesti Tampereen kaupunkiseudun kuntien väliseen yhteistyöhön ja tekee lisäksi tarkoituksenmukaista yhteistyötä kaikilla kaupungin raja-alueilla. Keskeisimmät yhteistyökohteet Tampereen kaupungin kanssa ovat Lamminrahka-Ojalan alue sekä Tarastenjärven ja Saarenmaan elinkeinoalueet. Kaikessa kehittämistyössä huomioitiin MAL-sopimuksen tavoitteet. Kangasala osallistui aktiivisesti valtakunnallisen kehyskuntaverkoston työskentelyyn.

Kangasalan kaupunki valmistautuu hyvinvointialueuudistukseen ja sen vaikutuksiin. Kangasalan kaupunki osallistui Euroopan kulttuuripääkaupunki -hakemusvaiheeseen.

Kaupunginhallitus arvioi konsernirakenteen osalta tarkoituksenmukaisen omistamisen perusteita omistajastrategian kautta. Kaupunkistrategian mukaisesti kaikelle omistukselle on perusteet ja kehitystavoitteet. Konserniohje yhtenäistää konserniyhtiöiden ohjaamista. Konserniohjausta ja konsernin kokonaisuutta toteutetaan tiiviisti mm. siten, että konsernijohto tapaa keskeisten kaupungin omistamien yhtiöiden hallituksia ja yhteistyöryhmän toiminta on tuloksellista ja yhteistyötä lisäävää.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan koko kaupunkikonsernissa voimassa olevan kaupunginhallituksen hyväksymän ohjeen mukaisesti.

Henkilöstötyötä ohjasi kaupunkistrategiasta johdettu henkilöstö- ja työhyvinvointiohjelma. Vuoden 2021 painopisteenä oli henkilöstön työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukeminen sekä sairauspoissaolojen vähentäminen. Työkykyjohtamista korostettiin edelleen sairauspoissaolojen vähentämiseksi työkykyprosesseja tehostaen. Jatkoimme Hyvinvoiva ja aktiivinen Kangasala-hyvinvointihanketta. Toteutimme uudistetut työhyvinvointikyselyt kevät- ja syyskaudella. Työsuojaletyössä panostimme sähköisten toimintaprosessien kehittämiseen. Osallistuimme aktiivisesti hyvinvointialueen valmisteluun. Hyvinvointialueen henkilöstö- ja organisaatietietopyynnöt työllistivät syyskaudella.

Elinkeinopalvelut tuottaa Business Kangasala Oy. Kaupunginhallitus hyväksyi palvelusopimuksen yhtiön kanssa. Yhtiön tehtävänä on toteuttaa syksyllä kaupungin elinkeino- ja matkailuohjelman tavoitteet. Lisäksi yhtiö vastaa vaikuttavasta yhteistyöstä Business Tampereen kanssa. Business Kangasala Oy toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri toimialojen kanssa. Yhtiön toimialaan sisältyvät myös matkailun edistäminen sekä tapahtumatalouden edistäminen. Keskeisiä kehityshankkeita ovat Saarenmaan uuden elinkeinoalueen kehittäminen, Lamminrahkan yhteyteen valmisteltavat elinkeinoalueet ja Tarastejärven kiertotalousalueen edistäminen yhteistyössä alueen kehittäjän kanssa.

Työllisyyspalvelujen tavoitteena on työmarkkinatuen kuntaosuuden vähentäminen aktivoimalla pitkäaikaistyöttömiä. Kangasala osallistuu Pirkanmaan työllisyyskokeiluun. Nuorisotakuuta toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä voimavarojen puitteissa.

Viestinnässä jatkettiin sähköisten palveluiden saavutettavuuden parantamista mm. verkkosivuja ja mobiilisovelluksia kehittämällä. Lamminrahkan asuin- ja elinkeinoalueiden kehittämistä ja tunnettuuden kasvattamista edistettiin viestimällä aktiivisesti sekä toteuttamalla markkinointikampanjoita.

Kaupungin asemaa ja näkyvyyttä erilaisten tapahtumien järjestämisen paikkana vahvistettiin ja uusia virtuaalitapahtumia toteutettiin. Sähköisten viestintäkanavien ja -tapojen käyttöä lisättiin henki-
löstöä kouluttamalla ja uusia työkaluja hyödyntämällä.

STRATEGISET TAVOITTEET

Numero	Strateginen tavoite
3	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Numero	Toiminnallinen tavoite vuonna 2021	Toteuma 31.12.2021
3.4	Osallistumme hallitusohjelmaan kirjat- tuun työllisyys Hankkeeseen, jossa kun- tien roolia työllisyyspalvelujen järjestä- jänä vahvistetaan.	Työllisyydenhoidon kuntakokeilu alkoi 1.3.2021
3.5	Kehitämme monipuolisesti työllisyyden- hoitoa: pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys sekä osatyökykyiset	Työttömien henkilökohtaista palvelua li- sättiin ja painopisteenä oli työhön tai koulutukseen ohjaus. Kuntakokeilun johdosta saimme työttö- mille monipuolisia työvoimapolitiittisia koulutuksia ja kursseja, näiden koulutus- ten avulla työttömien palvelutarve kar- toitettiin tarkemmin. Osallistuimme osa- työkyky hankkeeseen. Hankkeen kautta saimme koulutusta ja tietoa osatyökykyi- sille tarjottavista palveluista.
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen (yhteinen tavoite)	Jatkoimme Hyvinvoiva ja aktiivinen Kan- gasala-hanketta (mm. terveys- ja hyvin- vointiaiheet tiedotuskäyt, lyhytterapia, uniryhmä, päihdeasiat, työfysiotera- peuttin lisäpalvelut, esimiestyön sparrit, työnohjaus nuorille opettajille). Otimme

Numero	Toiminnallinen tavoite vuonna 2021	Toteuma 31.12.2021
		käyttöön Eazybreak-liikunta- ja kulttuuri-etuuden, toteutimme työhyvinvointikyselyn ja kehitimme siihen liittyviä menettelytapoja. Työsuojeluvaltuutettujen videokiertue työpaikoilla ja videoblogi. Teimme työterveysyhteistyötä. Työnantajan hakemat 3 Kiila-kuntoutusta olivat toteutuksessa. Haimme uutta Kiila-ryhmää vuodelle 2022 Kelasta. Otimme käyttöön Pihlajalinnan mielen huoli-palvelun ja järjestimme esimiehille koulutusta mielenterveys-teemasta, täydensimme Aktiivisen tuen mallia mielenterveyden tukemisen osiolla. Tehostimme työsuojelutyötä ottamalla käyttöön sähköisiä prosesseja.
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: Lamminrahka, Saarenmaa, Tarastenjärvi	Lamminrahkan tonttien luovuttaminen aloitettiin, koulukeskus kilpailutettiin ja infran rakentaminen jatkui. Saarenmaan osayleiskaavan toteuttamista edistettiin. Tarastejärven aluetta markkinoitiin yhdessä alueen toteuttajan kanssa.
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa	Keskustan asemakaava hyväksyttiin valtuustossa. Timanttikorttelille valittiin suunnittelijat. Kausivalaistusta lisättiin keskustassa.
9.1	Kehitämme kaupunkikonsernia jatkuvan parantamisen periaatteella	Timanttikorttelin järjestelyt yhtiöissä tehty. Kaupunginhallitus nimesi kaikkiin yhtiöihin kuntavaalien jälkeen hallitukset.
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	Kangasala sijoittui sosiaali- ja terveystalvelujen tarvevakoiduissa menoissa valtakunnan kymmenen parhaan kunnan joukkoon.

Numero	Toiminnallinen tavoite vuonna 2021	Toteuma 31.12.2021
9.4	Pidämme tulot ja menot tasapainossa (yhteinen tavoite)	Tavoite toteutui. Kaupungin talous oli ylijäämäinen varausten muutosten jälkeen 5,8 miljoonaa euroa.
9.7	Varaudumme investointeihin, korjauksiin ja toimintaympäristön muutoksiin pitkän aikavälin suunnittelulla	Tavoite toteutui. Investoinnit on ajoitettu talouden pitkän aikavälin tasapaino huomioiden.

Tehokkuusmittarit

Kangasalan kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP2020	MTA2021	TP2021
Sairauspoissaolot (SBI-luku)	5,5%	5 %	5,3 %
SBI = Tiedolla johtamisen järjestelmä			

Kangasalan kaupunki

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Vuosikate euroa /asukas	977	434	562
Vuosikate /poistot,%	248	79,4	128
Investointien tulorahoitus-%	122,7	31,8	79,8
Lainakanta euroa /asukas	2 262	2 671	1 805
Joukkoliikenteen matkustajamäärä	712 739	800 000	832 963
Henkilöstön määrä			
-voimassa oleva palvelussuhde	2 100	2 053	2131
-Palkkaa saavan henkilöstön määrä (vuoden keskiarvo, SBI)	1 916	1 953	2008
Henkilöt, joilla ei sairauspoissaoloja vuoden aikana (kaikki palvelussuhteet)	42%	52%	44,8 %
Henkilötyövuodet (htv 2)**	1 858	1 860	1934
Henkilöstökustannukset milj. euroa	88,2	92,1	93,7

**)palkalliset palveluksessaolopäivät kalenteripäivinä

Strateginen johto

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Henkilöstö	35	35	33
Työllistetyt	27	27	35
Toimintakulut/asukas	484	566	518
ulkoiset nettomenot/euroa/asukas*	317	470	378

***Asukasmäärä**

Väestö 31.12.2020: 32 214 (virallinen)

Väestö 31.12.2021: 32 627 (tilastokeskuksen ennakkotieto)

3.1.2 Sosiaali- ja terveyskeskus

Vastuuhenkilö: sosiaali- ja terveysjohtaja Marika Lanne

Talous

18.3.2022

Sosiaali ja terveyskeskus	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	26 179 756	25 896 754	1 410 000	27 306 754	31 257 901	3 951 146	114,47%
ulkoiset	26 179 756	26 101 650	1 410 000	27 511 650	31 257 901	3 746 251	113,62%
sisäiset		-204 896		-204 896		204 896	0,00%
Toimintame- not	-118 349 693	-123 211 027	-8 537 000	-131 748 027	-131 980 019	-231 992	100,18%
ulkoiset	-111 268 763	-115 820 064	-8 537 000	-124 357 064	-124 135 404	221 660	99,82%
sisäiset	-7 080 930	-7 390 963		-7 390 963	-7 844 615	-453 651	106,14%
Toimintakate	-92 169 937	-97 314 272	-7 127 000	-104 441 272	-100 722 118	3 719 155	96,44%
Poistot ja arvonalentumiset	-266 098	-352 429		-352 429	-156 891	195 538	44,52%

Toimintaympäristö 2021

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminta tukee ja edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista turvallisuutta ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäisee sairauksia, sosiaalisten ongelmien syntymistä ja poistaa haittoja, jotka rajoittavat kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja osallistumista.

Kangasalan kaupunki toimii vastuukuntana Kangasalan ja Pälkäneen yhteistoiminta-alueella, joka järjestää sosiaali- ja terveyspalvelut Kangasalan kaupungin ja Pälkäneen kunnan asukkaille. Kaupungin järjestämismääräyksen mukaan työterveyshuoltopalvelut tuottaa Pihlajalinna Lääkärikeskukset Oy. Perusterveydenhuollon yö- ja viikonloppupäivystys on Valkeakosken sairaalassa. Kehyskunnat (Kangasala, Lempäälä, Nokia, Pirkkala ja Ylöjärvi) muodostavat yhteisen erikoissairaanhoidon palvelujen tilaajarenkiaan.

Tampere toimii vastuukuntana ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella (Tampere, Orivesi, Kangasala, Pälkäne, Valkeakoski, Urjala ja Akaa). Tampere hoitaa myös Pirkanmaan kuntien sosiaalipäivystyksen ja lastensuojelun sijaishuoltopaikkojen hankinnan. Lisäksi sosiaali- ja potilas-asiamiespalvelut ostetaan Tampereen kaupungilta.

Sosiaali- ja terveyskeskus muodostuu vanhuspalveluiden, terveyspalveluiden sekä sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueista.

Vanhuspalveluihin kuuluvat kotona asumista tukevat palvelut ja pitkäaikaisen asumisen palvelut. Vanhuspalveluiden tehtävänä on auttaa iäkästä ihmistä ja hänen läheisiään käyttämään ja kehittämään ikäihmisen olemassa olevia voimavaroja niin, että hän voi asua mahdollisimman pitkään kotona sairauksista tai alentuneesta toimintakyvystä huolimatta.

Terveyspalveluihin kuuluvat terveydenhuollon ammattilaisten vastaanottotoiminta, suun terveysterveysterveyspalvelut, kaupunginsairaala, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä erikoissairaanhoidon hoito. Terveyspalveluiden tarkoituksena on vahvistaa alueen asukkaiden valmiuksia oman terveytensä ja hyvinvointinsa edistämiseen sekä tuottaa terveyden- ja sairaanhoidon palveluita.

Sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueeseen kuuluvat aikuisten ja lapsiperheiden sosiaalipalvelut, perhetyö, perheneuvola sekä vammais- ja kehitysvammapalvelut. Sosiaali- ja perhepalvelujen keskeinen tehtävä on edistää ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia, sosiaalista, henkistä ja fyysistä turvallisuutta sekä osallisuutta. Kaikkien palveluiden painopisteenä on ennaltaehkäisevä työ.

Sosiaali- ja terveyskeskuksen toimintaa ohjaavat Kangasalan kaupunkistrategia sekä hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaympäristön keskeinen muutos on sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille. Kangasalan ja Pälkäneen asukkaiden sosiaali- ja terveysterveyspalvelut järjestää 1.1.2023 alkaen Pirkanmaan hyvinvointialue. Hyvinvointialueelle siirtymistä on valmisteltu vuonna 2021.

Painopistealueet 2021

Sosiaali- ja terveyskeskuksen vuoden 2021 toimintasuunnitelman erityisinä painopistealueina ovat olleet lasten ja nuorten palvelut, asiakkaiden palvelukokemuksen edelleen kehittäminen erityisesti sähköisen asioinnin saralla ja työhyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä henkilöstön kanssa. Sosiaali- ja terveyskeskuksen toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2021 on suunniteltu edistämään myös Kangasalan kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman päätavoitteita, jotka ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen, terveyserojen kaventaminen, osallisuuden vahvistaminen ja turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen.

Lasten ja nuorten palvelut

Vuonna 2021 sosiaali- ja terveyskeskuksessa on kehitetty Kangasalan kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti oikea-aikaisia, ennaltaehkäisevällä yhteistyöllä ja varhaisella tuella toteutettavia palveluita. Perhekeskustoimintaa on kehitetty edelleen yhteistyössä varhaiskasvatuksen, koulun, järjestöjen, seurakunnan ja vanhempien kanssa. Vauvaperhetyössä on otettu käyttöön Untuvikko-malli, jossa ensimmäistä lastaan odottaville perheille tarjotaan matalan kynnyksen palveluja yhteistyössä perhetyön ja neuvolan terveydenhoitajien kesken. Lastensuojelussa käynnistettiin systemisen lastensuojelumallin kehittämistyö.

Lapsiperheiden neuropsykiatriasiin (nepsy) haasteisiin on kehitetty tukimuotoja, kuten sähköinen nepsy-yhteydenottokanava, lasten nepsy-ryhmät sekä nepsy-lainaamo. Lasten ja nuorten mielen-terveyden tukeen on panostettu kehittämällä koulujen terveydenhoitajien osaamista hyvinvointialueen kehityshankkeen kautta. Mielenterveys- ja päihdepalveluissa on kiinnitetty erityistä huomiota perheen lapsiin aikuisen sairastuessa psykkinisesti.

Lasten hyvinvointia ja osallistumista on edistetty lapsiperheiden taloudellisen tuen päätöksillä, joista yli 50 prosenttia liittyi hyvinvoinnin ja harrastustoiminnan tukemiseen.

Asiakkaiden palvelukokemus ja sähköiset palvelut

Terveyspalveluissa on otettu käyttöön uudet Kiva-kiirevastaanotot Pälkäneen OmaAsemalla ja keskisen, eteläisen ja Suoraman OmaAsemien yhteisenä vastaanottona keskusterveysasemalla. Kiva-vastaanottojen sekä terveyskeskuspäivystyksen ajanvarauksen kehittämisessä on käytetty hyödyksi asiakaspalautteista saatua tietoa.

Asiakaskokemusta on kaikilla palvelualueilla seurattu HappyOrNot-asiakaspalautelaitteiden avulla. Koronapandemian vuoksi laitteet saatiin uudelleen käyttöön vasta lokakuussa 2021.

Sähköisiä palvelu- ja yhteydenottokanavia on laajennettu vuonna 2021. Sähköiset palvelut vahvistavat asukkaiden ja asiakkaiden osallisuutta kaupungin hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Terveyspalveluissa on laajennettu sähköistä OmaOlo-palvelua uusiin oirearvioihin ja palvelun käyttäjämäärä on kasvanut. Ehkäisyneuvola tarjoaa chat-neuvontaa, jonka kautta on mahdollista asioida myös videovälitteisesti. Terveystenhuollon ammattilaisten väliseen konsultointiin on otettu käyttöön VideoVisit-etäyhteyshuolto.

Sähköisiä kanavia ja etäyhteyksiä on käytetty tukemaan iäkkäiden osallisuutta ja yhteydenpitoa. Kotihoidon vastuulääkärin etävastaanotto on aloitettu ja etäkuntoutusryhmät ovat vakiintuneet osaksi kuntoutusryhmätarjontaa. PirKati-hanke edistää uusien teknologioiden hyödyntämistä kotona asumisessa, kotihoidossa ja kotiin tuotavissa palveluissa. Sosiaali- ja perhepalveluiden sähköinen perhekeskus -verkkosivustolle on lisätty matalan kynnyksen yhteydenottokanava, nepsy-nappula, neuropsykiatrisia haasteita kohtaaville.

Asiakasviestintää on kehitetty vanhuspalveluissa sosiaalisen median kanavilla sekä avaamalla ikääntyneiden hyvinvointiin keskittyvä sivusto kaupungin verkkosivuille. Sosiaali- ja perhepalveluissa on selkiytetty asiakasviestintää. Asiakaspäätösten sisältöä on yksinkertaistettu ja työyhteisöihin on koulutettu asiakastietokirjaamisen valmentajia.

Työhyvinvoinnin tukeminen ja henkilöstön saatavuus

Työhyvinvointia ja työssä jaksamista tuetaan riittävillä henkilöstöresursseilla. Riittävä ja osaava henkilöstö takaa asiakas- ja potilasturvallisuuden.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen työvoimapula on aiheuttanut haasteita henkilöstön saatavuuteen. Henkilöstön saatavuutta ja rekrytointia on edistetty monipuolisin keinoin ja tilannetta seurataan tarkasti palvelukeskuksen johtoryhmässä. Keväällä 2021 aloitettiin työ työnantajakuvan kehittämiseksi ja käynnistettiin sosiaalista mediaa hyödyntävä rekrytointikampanja.

Vanhuspalveluissa on käytetty rekrytointipalkkioita sekä panostettu perehdyttämiseen ja työyhteisössä viihtymiseen. Sosiaali- ja perhepalveluissa työhyvinvointia on tuettu työn uudelleen organisoinnilla, työnohjauksin ja perustamalla monialaisen työn tiimejä. Etätyötä ja työn joustoja on kehitetty palvelukeskuksessa. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna vanhuspalveluiden sekä sosiaali- ja perhepalveluiden palvelualueilla.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
2.	Kuuntelemme, kokeilemme, mahdollistamme ja välitämme
3.	Tuemme hyvinvointia ja työllisyyttä
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet ja toteuma 31.12.2021

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
2.3	Kuulemme aidosti palautteen ja kehitämme toimintaa	Jatkuva asiakastyytyväisyyskysely (HappyOrNot) on ollut palvelukeskuksessa tauolla koronaepidemian edellyttämien hygieniavaatimusten vuoksi loppuvuotta lukuun ottamatta. Kuntoutuksen HappyIndex-asiakastyytyväisyys oli joulukuussa 94 %. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden nuorisopsykiatrian asiakastyytyväisyys oli loka-joulukuussa 81 %. Aikuispsykiatria sai THL:n asiakastyytyväisyyskyselyssä vastaanottotapahtumista arvosanan 4,47 / 5. Vanhuspalveluiden kaikissa yksiköissä toteutettiin vuosittainen asiakastyytyväisyyskysely syksyllä 2021. Tavoitetaso 4 saavutettiin koko palvelualueella. Vanhuspalveluihin tulleet spontaanit asiakaspalautteet käsitellään 100 prosenttisesti.

		Vanhuspalveluiden muistutusten ja kanteluiden määrä on vähäinen. Muistutuksia tuli 5 ja kanteleita 2. Vanhuspalveluissa on laadittu yhteiset asiakkaan hyvinvointia kuvaavat mittarit. Kotihoidossa ja asumispalveluissa puolivuositain tehdyssä arvioissa saavutettiin kaikilla osa-alueilla taso hyvä. Terveyskeskuksen päivystyksen ajanvarauksen kehittämisessä on käytetty asiakaspalautetta ja asiakkaiden etukäteishaastatteluja. Lapsiperheiden kotipalvelussa toteutettiin erillinen kohdennettu palautekysely syksyllä 2021 (28/96 vastausta). Asiakkaista: • 90 % koki palvelut oikea-aikaisina • 74 % koki palvelun määrän riittäväksi. Alueellisissa PirSote-, Komas- ja Kati-kehittämiss Hankkeissa on edetty tavoitteiden mukaisesti.
3.1	Mahdollistamme ja edistämme kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä (omaehtoinen hyvinvointi)	Kangasalan kaupungin ikääntyneiden hyvinvointin sivusto ohjaa ikääntyviä hyvinvointia tukevien tietojen ja taitojen vahvistamisen äärelle. Kuntouttavat arviointijaksot on toteutettu uusille säännöllisen kotihoidon asiakkaille 100 % asiakasohjauksen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Kuntouttavan arviointijakson jälkeen 95 % asiakkaista elämänlaatu on parantunut tai pysynyt samana. Vanhuspalveluissa on raportoitu yhteensä 886 haitta ja vaaratapahtumaa. Vaara- ja haittapahtumien kirjaaminen on tehostunut, turvallisuustietoisuus ja vaaratapahtumien ehkäiseminen mahdollistunut paremmin. Asumispalveluihin on 2021 tullut oma kulttuuriohjaaja, jonka asiantuntijuuden kautta varmistetaan asumispalvelujen asukkaiden sosiaalinen kuntoutus ja arjen hyvinvoinnin monipuolisuus.

		Terveyspalveluiden sähköisiin OmaOlo-oirearvioihin on lisätty uusia oirearvioita ja käyttäjien määrä on noussut. Fysioterapeutin suoravastaanoton käynnit lisääntyneet merkittävästi KIVA-kehittämisen vauhdittamana: 54 käyntiä v. 2020 ja 174 käyntiä 2021, nousua 230 %. Alle 25-vuotiaiden raskaudenkeskeytykset ovat Kangasalla vähentyneet edellisestä verrattavissa olevasta vuodesta. Sosiaalipalvelujen asiakkaille on jaettu lippuja Kangasala -talon tapahtumiin, joiden toteutuminen on ollut rajallista koronarajoituksista johtuen. Yli 50 % lapsiperheiden taloudellisen tuen päätöksistä liittyi lasten hyvinvoinnin tai harrastustoimintaan osallistumisen edistämiseen. Lapsiperheille järjestettiin nepsy-asioissa apua ja tukea: • Nepsy-nappulalla tukea ja yhteydenoton mahdollisuus 5/2021 lähtien. • Lasten nepsy-ryhmät syksyn 2021 aikana. • Nepsy-palapelin kehittämiseen. • Nepsy -lainaamo kirjaston aukioloaikojen mukaisesti. • Nepsy-ensitietopäiviä ja tukipistetoimintaa ei ole koronasta johtuen järjestetty. Kehitysvammaisia asiakkaita on ollut vuonna 2021 palkkatyössä 10 henkilöä (vuonna 2020 heitä oli 8).
4.4.	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen	Vanhuspalveluissa sairauspoissaoloissa laskua vuoteen 2020 verrattuna 235 päivää, 2,6 % vähemmän. Vuoteen 2019 laskua 9,1 %. Lyhytaikaisten poissaolojen suhteellinen osuus on kasvanut.

		Vanhuspalvelujen työhyvinvointi-indeksissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Merkittävämmiksi työhyvinvointia herkentäväksi tekijöiksi koetaan kiire ja resurssit 84 %. Vanhuspalvelujen esimiehille on järjestetty työn-ohjauksellisia esimiessparreja 2021-vuoden aikana esimiesten työhyvinvoinnin tukemiseksi. Työntekijöiden kokemus esimiehen tuesta sai keskiarvon 3,9, vuonna 2020 tulos oli 3,5. Terveyspalveluissa sairauspoissaolopäivien määrä on noussut 16,8 % (v. 2020 5985 kalenteripäivää, v. 2021 6991 kalenteripäivää). Mukautetun työn määrä nousi 170,8 % (v. 2020 96 -260). Sosiaali- ja perhepalveluissa sairauspoissaolojen määrä vähentyi 22 %: v.2021 2481 kalenteripäivää, v. 2020 sairauspoissaoloja 3189 kalenteripäivää. Sosiaali- ja perhepalveluiden henkilöstön työssä jaksamista sekä työhyvinvointia on tuettu työnohjauksin ja koulutuksin. Työnohjaus keskittyi median aiheuttamaan kuormitukseen.
9.3	Arvioimme tuotavuuttamme ja tehokkuuttamme	Säännöllisen kotihoidon asiakkaista on siirtynyt tehostettuun palveluasumiseen Kangasalla 7,6 % ja Pälkäneellä 9,5 %. Tavoite alle 15 % saavutettiin. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakkaiden keskimääräinen asumisaika 1.1.-31.12.2021 on vuoteen 2020 verrattuna lyhentynyt Kangasalla kuukaudella ja Pälkäneellä 5 kuukaudella. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asukkaiden kaupunginsairaalan hoitopäivät ovat vähentyneet 37 % edelliseen vuoteen verrattuna. >75-vuotiaiden osuus tehostetussa palveluasumisessa on laskenut. Omaishoidon asiakkaiden määrä on kasvanut edellisvuoteen verrattuna 5 %.

		Terveyspalveluiden palveluseteliläheteitä on tehty 2020 keskimäärin 292 / kk ja 2021 3754 palveluseteliä, keskimäärin 313 / kk. Tavoite palvelusetelilähetteen määrän pysymisestä ennallaan saavutettiin. PSHP:n läheteiden määrä on kasvanut. Lastensuojelun sijaishuollon kustannukset olivat vuonna 2021 8,5 % suuremmat kuin vuonna 2020. Kiireellisten sijoitusten määrä on korkeampi kuin kehyskunnissa keskimäärin. Sijaishuollon kustannuksia ja sijoitusten määrää ei ole mahdollista arvioida ja ennustaa indikaattorein. Lastensuojeluilmoitukset ja sijoitusten määrät eivät ole verrannollisia keskenään.
--	--	--

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	MTA2021	TP2021
Kuntaliiton kustannusvertailu 60 isointa kuntaa ja kaupunkia, Kangasala			
Sijaluku tehokkuusjärjestyksessä (Soten nettomenot euroa/asukas)	10.	9	Vertailutieto ei vielä saatavilla

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2020	TP2021
Kangasala ja Pälkäne			
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	640	655	634
Sosiaali- ja terveysterveyst, nettomenot/ Kangasala/euroa/asukas*	2 640	2 709	2 825
* Väestötiedot s.			
Sosiaali- ja terveysterveyst, nettomenot/ Pälkäne/euroa/asukas	3 738	3 706	3 917

Informatiiviset tunnusluvut

TP2020

MTA2021

TP2021

Kangasala			
Kotona asuvia, 75 vuotta täyttäneistä 31.12. (%)	92,6	93,5	92,8
Omaishoidon tuen saajia, 75-vuotta täyttäneistä vuoden aikana (%)	3,6	4,0	4,1
Kotihoidon nettokustannukset: kotihoito, tehostettu kotihoito ja tukipalvelut €/asukas	174	180	177
Erikoissairaanhoito PSHP €/asukas	996	1 050	1 177
- Lastensuojeluilmoitusten lkm	882	590	782
- Yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL) lkm	77	90	59
- Hakemus tuen tarpeen arvioimiseksi lkm	73	85	59

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Pälkäne			
Kotona asuvia, 75 vuotta täyttäneistä 31.12. (%)	93,1	93,5	92,4
Omaishoidon tuen saajia, 75-vuotta täyttäneistä vuoden aikana (%)	4,8	5	4,9
Kotihoidon nettokustannukset: kotihoito, tehostettu kotihoito ja tukipalvelut €/asukas	265	280	262
Erikoissairaanhoito PSHP €/asukas	1 276	1 300	1 457
- Lastensuojeluilmoitusten lkm	136	50	107
- Yhteydenotot tuen tarpeen arvioimiseksi (SHL) lkm	16	60	20
- Hakemus tuen tarpeen arvioimiseksi lkm	9	25	8

Väestötiedot:

31.2.2020= 32 214 (virallinen)

31.12.2021: 32 627 (ennakkotieto)

3.1.3 Sivistyskeskus

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja Kati Halonen

Talous

18.3.2022

Sivistyskeskus	TP 2020	TA 2021	TA-muu- tokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	To- teuma %
Toimintatuotot	3 637 019	4 069 000	-670 000	3 399 000	4 331 375	932 375	127,43%
ulkoiset	3 460 896	4 069 000	-670 000	3 399 000	4 165 708	766 708	122,56%
sisäiset	176 123				165 667	165 667	
Toimintamenot	-64 998 215	-68 878 519	-1 321 000	-70 199 519	-71 352 361	-1 152 842	101,64%
ulkoiset	-48 958 735	-50 940 692	-1 321 000	-52 261 692	-53 282 435	-1 020 743	101,95%
sisäiset	-16 039 480	-17 937 826		-17 937 826	-18 069 925	-132 099	100,74%
Toimintakate	-61 361 196	-64 809 519	-1 991 000	-66 800 519	-67 020 986	-220 467	100,33%
Poistot ja arvonalentumiset	-318 433	-1 058 912		-1 058 912	-1 000 403	58 509	94,47%

Sivistyskeskuksen talous

Sivistyskeskuksen ulkoisten toimintatuottojen toteuma vuonna 2021 oli 122,56 % (v. 2020 toteuma 109,18 %), 766 708 € arvioitua enemmän. Tuottoarvio ylittyi sivistyskeskuksen saamissa tuissa ja avustuksissa sekä muissa toimintatuotoissa.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 101,95 % (v. 2020 toteuma 98,23 %), 1 020 743 € arvioitua enemmän. Merkittävimmät euromääräiset ylitykset olivat henkilöstökuluissa 829 709 euroa (102,13 %) ja palvelujen ostoissa 429 005 euroa (105,67 %). Sivistyslautakunta on 22.2.2022 § 19 tehnyt esityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että valtuusto myöntäisi 1 020 763 euron ylitysoikeuden sivistyskeskuksen toimintakulujen ylittymiseen. Ylitysoikeusesitys on tehty toteumatilanteen 22.2.2022 mukaisesti. Kaupunginhallitus on käsitellyt ylitysoikeuden myöntämisen 7.3.2022 § 80 ja valtuusto 14.3.2022 § 20.

Sivistyskeskuksen toimintakulujen ylittyminen johtui valtion myöntämällä hankerahoituksella palkatun tilapäisen henkilöstön palkkakustannuksista, palvelujen ostoissa olevista varhaiskasvatuksen palvelustelikustannuksista ja sivistyskeskuksen maskikustannuksista.

Ulkoisen toimintakatteen toteuma oli 100,52 % (v. 2020 toteuma 97,48 %). Talousarvioon nähden nettoylitys oli 254 036 € (v. 2020 toimintakatteen nettoalitus 1 175 600 €).

Vuoden 2021 ulkoinen toimintakate on kasvanut vuoden 2020 tilinpäätöksestä 7,95 % (kasvua 3 618 888 €). Vastaava kasvu vuosien 2019 ja 2020 tilinpäätöksien välillä oli 0,9 % (kasvua 407 796 €). Vertailuvuotena käytettävän vuoden 2020 tuloihin ja menoihin vaikutti maaliskuussa 2020 alkanut koronaepidemia.

Vuonna 2021 hyväksytyt talousarviomuutokset

Sivistyskeskuksen talousarvioon on vuonna 2021 hyväksytty seuraavat talousarviomuutokset:

- Valtuusto 12.4.2021 § 40: Henkilöstökuluja tarkistettiin 380 000 euron lisämäärärahalla, jolla pienennettiin henkilöstösäästötavoitetta.

- Valtuusto 24.5.2021 § 60: Oppivelvollisuuden laajentumisesta aiheutuviin kustannuksiin myönnettiin 111 000 euron lisämääräraha.
- Valtuusto 8.11.2021 § 141: Sivistyskeskuksen toimintatuottoja alennettiin 670 000 eurolla (varhaiskasvatuksen maksutuotot 150 000 euroa, varhaiskasvatuksen tuet ja avustukset 140 000 euroa, opetuspalveluiden tuet ja avustukset 380 000 €). Toimintakuluihin myönnettiin 830 000 euron suuruinen lisämääräraha (varhaiskasvatuksen palvelusetelikulut 150 000 euroa, varhaiskasvatuksen henkilöstökulut 350 000 euroa, opetuspalveluiden kotikuntakorvaukset 330 000 euroa).

Toimintaympäristö 2021

Sivistyskeskuksen palvelualueiden yhteinen päätavoite on ollut kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen.

Sivistyskeskus on tuottanut monipuolisia varhaiskasvatus-, opetus-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluja jatkuvasti muuttuvassa ja kehittyvässä toimintaympäristössä. Palveluilla on edistetty kaupungin elinvoimaisuutta ja kaupunkilaisten hyvinvointia, mahdollisuuksia virikkeiseen vapaa-aikaan ja monipuoliseen osallistavaan toimintaan. Palvelut on järjestetty asiakaslähtöisesti ja niitä on ylläpidetty sekä kehitetty yhteistyössä asukkaiden, sidosryhmien, toisten palvelukeskusten ja yleishallinnon kanssa.

Varhaiskasvatuksen palvelualueeseen kuuluvat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito, esiopetus, avoin varhaiskasvatustoiminta (perhe- ja virikekerhotoiminta), yksityinen varhaiskasvatus ja ostopalvelut sekä lasten hoidon tuet. Yhteistyössä opetuspalveluiden kanssa toteutetaan joustavaa esi- ja alkuopetusta, Oksa-toimintana.

Opetuspalveluiden palvelualue sisältää opetuspalveluiden järjestämän esiopetuksen, perusopetuksen, koululaisten iltapäivätoiminnan ja lukiokoulutuksen. Toisen asteen ammatillisesta koulutuksesta vastaa Tampereen seudun ammattiopisto Tredu, jonka isäntäkuntana toimii Tampereen kaupunki.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden palvelualueeseen kuuluvat kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut sekä taiteen perusopetus ja kansalaisopistotoiminta. Kansalaisopistopalvelut tuottaa Valkeakoski-opisto ja taiteen perusopetuspalvelut hankitaan yksityisiltä toimijoilta. Yhteistyötä palvelujen järjestämisessä tehdään myös järjestöjen sekä Kangasala-talon, uimahalliyhtiön ja jäähalliyhtiön kanssa.

Painopistealueet 2021

Sivistyskeskuksen keskeisinä toiminnan painopistealueina ovat olleet kaupunkilaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen sekä asiakkaiden palvelukokemusten parantaminen. Toimintaa on toteutettu mm. osallisuutta ja yhteistä tekemistä lisäämällä sekä prosessien sujuvuutta

kehittämällä palveluiden saavutettavuus huomioiden. Kaupunkilaisten yleinen hyvinvoinnin edistäminen on ollut koko kaupungin ja kaikkien palvelukeskusten yhteinen tehtävä ja työn tavoite, jota on koordinoitu ja ohjattu sivistyskeskuksen toimesta. Myös henkilöstön osalta on kaikilla palvelukeskuksilla ollut yhtenä painopistealueena ja tavoitteena henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen ja sitä kautta sairauspoissaolojen vähentäminen.

Valtuuston hyväksymät hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman päätavoitteet valtuustokaudelle 2017-2021 olivat:

1. lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
2. terveyserojen kaventaminen
3. osallisuuden vahvistaminen sekä
4. turvallisuuden ja viihtyvyyden lisääminen

Nämä tavoitteet yhdessä kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa ovat muodostaneet pohjan painopistealueille ja konkreettisille toimenpiteille, joita sivistyskeskuksen palvelualueilla valtuustokauden aikana on toteutettu. Näiden pitkän aikavälin poikkihallinnollisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittaisen tilinpäätöksen yhteydessä hyväksyttävän hyvinvointikertomuksen muodossa.

Vuoden 2021 aikana kaupunkilaisten hyvinvointiin ja arjen sujumiseen vaikutti edelleen merkittävästi maaliskuussa 2020 alkanut Covid-19 -pandemia. Toimintoja suljettiin ja avattiin, kokoontumisrajoituksia kiristettiin ja purettiin pandemian virusmuunnosten käyttäytymisen myötä. Eniten huolta tilanteen hyvinvointivaikutuksista ovat aiheuttaneet lasten ja nuorten oppimistilanteiden ja -ympäristöjen, harrastusten ja kohtaamisten rajoittamiset.

Varhaiskasvatus: Varhaiskasvatustilanteita ja Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelmaa toteuttamalla kasvatetaan lapsista juurensa tuntevia, itsetunnon tunteita sekä tulevaisuuteen suuntautuvia. Oppimisympäristöjen kehittäminen sekä sisätiloissa että ulkona oli vuoden erityisenä painopisteenä. Oppimisympäristöjen yksikkökohtaiseen suunnitteluun osallistuivat lapset, huoltajat ja henkilöstö. Digitaalisten välineiden määrää kasvatettiin lapsiryhmissä ja niitä hyödynnettiin sekä varhaiskasvatus- että esiopetusryhmien pedagogisessa toiminnassa hakemalla uusia ratkaisuja sekä innovaatioita kasvun ja oppimisen tukemiseen. Liikkumisen merkitys varhaislapsuudessa painottui edelleen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin tuli muutoksia 1.8.2021 alkaen. Lain muutokset alensivat varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulojen kertymää sekä lisäsivät palvelusetelikustannuksia. Kangasala osallistui 1.8.2021 alkaen kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, joka ei sisällynyt alkuperäiseen vuoden 2021 talousarvioon. Kokeilu aloitettiin Opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä Liuksialan ja Harjunsalon päiväkodeissa.

Varhaiskasvatustilanteiden muutos tuli voimaan 1.8.2021. Lain muutos tiukensi varhaiskasvatuksen henkilöstötoimitusta ja toi henkilökunnalle velvollisuuden ilmoittaa lapseen kohdistuvasta epäkohdasta tai sen uhasta. Vuoden 2021 alusta lasten määrä varhaiskasvatuksessa lisääntyi ja lisäksi syksystä 2021

varhaiskasvatuksen lapsiryhmät täytettiin voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti. Uusia lapsiryhmiä perustettiin kuusi: Varhaiskasvatusryhmät Tursolan päiväkotiin (2 ryhmää), Sahalahden päiväkotiin ja Vatialan päiväkotiin sekä esiopetusryhmät Omenatarhan päiväkotiin ja Suoraman koululle.

Lukuvuoden aikana joustavan esi- ja alkuopetuksen Oksatoiminta laajeni kaikkiin yksiköihin. Toimintaa järjestettiin koronatilanteen sallimissa rajoissa.

Opetuspalvelut: Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijänä Kangasalan kouluilla tehdään pitkäjänteistä kehittämistyötä. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti monenlaisiin kehittämishankkeisiin ja koulutuksiin. Opetuspalveluiden kehittämisen painopistealueina lukuvuonna 2020-2021 olivat monipuolisten opetusmenetelmien vakiinnuttaminen huomioiden digitaaliset mahdollisuudet, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen erityisesti niiden oppilaiden kohdalla, joilla on ollut paljon poissaoloja sekä yhteistyön kehittäminen kohti yhteisopettajuutta. Painopistealueet pitivät sisällään seuraavat strategiset tavoitteet: henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta; kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä sekä palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala.

Oppivelvollisuuden laajentaminen 18 ikävuoteen tuli voimaan 1.8.2021 ja koski keväällä 2021 peruskoulun päättäneitä oppilaita. Samalla toisen asteen maksuttomuus laajentui koskemaan myös toista astetta. Oppivelvollisuuslain muutos on tuonut mukanaan myös muutoksia mm. asuinkunnan velvoitteisiin ja oppilaanohjaukseen.

Määräaikaisena vakanssina Pikkolan koululla oli palkattuna tuntiopettaja, jonka osalta tuntimäärä todettiin vakiintuneeksi. Tähän perustettiin vakituinen palvelussuhde virkana, johon määrärahat siirrettiin palvelualueen sisällä 1.8.2021 alkaen.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut: Kirjastopalveluiden toiminnallisina painopistealueina olivat asiakaspalvelun ja digitaalisten palveluiden kehittäminen. Kirjastopalveluiden saavutettavuutta parannettiin mm. kirjastojen käyttäjien omatoimisuutta lisäämällä sekä laajentamalla digitaalisten palveluiden (esim. elektroniset aineistot) käyttöä. Kulttuuripalveluissa painopistealueina olivat tapahtumatuotannon kehittäminen, kulttuuriperintö- ja museotoiminnan edistäminen sekä digitaalisten palveluiden kehittäminen. Nuorisotyössä painotettiin ennakoidun työn merkitystä. Kasvatuksellisuus on ollut työtä ohjaavana tekijänä, missä tavoitteena on aktiivinen, yhteisvastuuta kantava kansalaisuus. Liikuntapalveluissa painottuivat liikuntaneuvonta, erityisryhmien ja ikäihmisten liikuntapalvelut, seurayhteistyö sekä kaupungin liikuntapaikkojen käytön koordinointi ja kouluyhteistyö.

Taiteen perusopetusta antoivat Kangasalla Pirkanmaan musiikkiopisto, Tampereen konservatorio, Käsityö- ja muotoilukoulu Näpsä, kuvataidekoulu Emil ja Tampereen Balettiopisto. Opetus on tavoitteellista, tasolta toiselle etenevää eri taiteen alojen opetusta tarkoituksena antaa oppilaille valmiuksia ilmaista itseään sekä hakeutua alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Vapaaseen

sivistystyöhön kuuluvat kansalaisopistopalvelut tuotti Valkeakoski-opisto. Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa on tarjolla kansalaistaitoihin valmentavia ja yhteiskunnallisia opintoja, yleissivistäviä opintoja sekä harrastuksellista, omaan mielenkiintoon perustuvaa tietojen ja taitojen kartuttamista. Valkeakoski-opisto järjesti monipuolista kurssitarjontaa eri puolilla Kangasalaa ja teki yhteistyötä kirjaston, kulttuurikorttelin sekä aikuissosiaalityön ja työllisyyspalveluiden kanssa.

Investoinnit 2021

Palvelukeskuksen käyttöön valmistui syksyllä 2021 Ruutanan monitoimitalo. Rakennuksen yhteyteen rakentui Ruutanan päiväkotia, liikuntasali, kokoustilaa sekä tiloja nuorisopalveluille ja seurakunnalle.

Lamminrahkan koulukeskuksen (pienien lasten yksikkö ja yhtenäiskoulun I-vaihe) suunnittelu eteni kohti rakentamisen aloittamista, Ruutanan koulun suunnittelu käynnistyi ja Kuhmalahden koulutaltoa suunniteltiin. Pikkolan pienien lasten yksikön tarveselvitys tehtiin ja suunnittelu on aloitettu.

Sivistyskeskus on osallistunut aktiivisesti käyttäjänä tarvittavilta osin näiden hankkeiden edistämiseen, suunnitteluun ja päätöksentekoon.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
1	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
5	Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Toiminnalliset tavoitteet ja toteuma 31.12.2021

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
1.5	Lisäämme ja kehitämme sähköisiä palveluita ja otamme käyttöön uusia palvelukaviana kaupunkilaisten käyttöön.	Liikunta-, kulttuuri- ja nuorisoavustuksia on voinut hakea suomi.fi -verkkopalvelun kautta tai paperisella hakemuslomakkeella. Björkqvist-rahaston apurahoja pystyi myös hakemaan suomi.fi -verkkopalvelun kautta. Sähköinen perhekeskussivusto rakennettiin valmiiksi ja otettiin käyttöön maaliskuussa 2021. Virtuaalisia tapahtumia on kehitetty mm. Kulttuuri- ja hyvinvointititori, sivistyskeskuksen virtuaalitapaaminen. Opetuspalveluissa on lisätty Wilman käyttöä mm. erilaisissa hakemuksissa ja lomakkeissa.
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen. Tämä toiminnallinen tavoite sisältää myös tavoitteen henkilöstön hyvinvoinnin edistämisestä ja sairauspoissaolosten vähentämisestä.	Työhyvinvointia edistäviä koulutuksia on järjestetty ja etenkin esihenkilöiden työhyvinvointiin on kiinnitetty huomiota. Työhyvinvointikyselyjen tulokset on huomioitu yksiköiden toiminnassa. Koronan aiheuttaman paineen vuoksi tehtäviä on priorisoitu, jotta on pystytty varmistamaan henkilökunnan jaksamisen haastavassa tilanteessa.
5.6	Tarjoamme turvalliset, terveelliset ja laadukkaat oppimisympäristöt.	Laajat oppimisympäristöt on otettu käyttöön ympäröivä luonto huomioiden. Digitaalisia oppimisympäristöjä on kehitetty. Yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuoltoa on kehitetty. Yhteisöllisen opiskeluhuollon vuosikello liitemateriaaleineen (esi- ja perusopetukseen tehty laajat hyvinvointitaidot – suunnitelma) laadittiin valmiiksi, henkilöstöä koulutettiin ja jokaisessa koulussa

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
		on alettu toimia vuosikellon ja suunnitelman mukaisesti. Aluehallintoviraston hankerahalla nuorisopalveluihin palkattiin koulunuorisotyöntekijä, joka työskenteli kaikilla yläkouluilla.
9.4	Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa.	Esihenkilöiden taloustietoisuutta ja -seurantaa on syvennetty. Keväällä käyttöön otettua Sarastia365BI Johdon työpöytä -sovellusta on hyödynnetty talouden ja HR-tunnuslukujen seurannassa.
11.3	Monipuolinen kesäpäivän kulttuurikaupunki: liikuntaa, harrastusmahdollisuuksia, taidetta, tapahtumia ja museota.	Tapahtumia ja toimintaa on järjestetty kevään aikana koronan vuoksi enimmäkseen virtuaalisesti, mutta kesän aikana myös livenä koronarajoitusten lievennyttyä (mm. kesäteatteriesityksiä, Harjujazz). Syksyllä järjestettiin tapahtumia mm. Osallistuvan budjetoinnin avulla (mm. ulkoilmaelokuvia, nuorten graffititapahtuma), mutta loppuvuodesta osa suunnitelluista toiminnoista jouduttiin perumaan koronatilanteen vuoksi.

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	MTA2021	TP2021
Päiväkotipaikka, nettomenot €/vuosi	10 524	10 100	11 458*
Opetuspalvelut nettomenot €/oppilas	8 486	9 049	9063
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut, nettomenot €/asukas	137	147	144

Tehokkuusmittarit laskettu kaikista kustannuksista (sisältää ulkoiset ja sisäiset).

*Päiväkotipaikka, nettomenot €/vuosi: varhaiskasvatuksen seutuvertailun 2020 päiväkotipaikan hinta.

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Varhaiskasvatus (tilastointipäivä 31.12.2021)			
Kunnallisessa varhaiskasvatustilaisuuksissa olevien lasten määrä (pk+pph+avoin+ostopalvelu+ esiop. täydentävä vaka)	1 426	1 367	1441
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä (yksit. hoid. tuki ja palveluseteli)	414	393	443
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	397	398	405
Opetuspalvelut (tilastointipäivä 20.9.2021)			
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 1-10 lk (TP 2020 20.9.2020, MTA2021 ja TP2021 20.9.2021)	3 864	3 861	3861
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä (ei sisällä kaksoistutkintoa)	422	440	440
Kaksoistutkintoa (ammattillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto)	50	50	66

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut (tilastointipäivä 31.12.2021)			
Kirjaston lainaukset/asukas	15,9	17,8	16,2
Kulttuuripalveluiden järjestämät tilaisuudet ja osallistujamäärät	-	30/6 000	29/13 962
Ikäihmisten ja erityisryhmien liikuntaryhmät ja osallistujamäärät	24/352	24/456	24/346
Nuorisotilojen kävijämäärät	-	6 600	5 371
Liikkuvan nuorisotyön kävijämäärät (Kyläkolli)	-	4 500	6 734
Liikunta-avustukset/asukas	4,69	4,66	4,50
Nuorisoavustukset/asukas	0,73	0,85	0,75

Kulttuuriavustukset/asukas	0,70	0,87	0,83
Taiteen perusopetuksessa olevien lasten ja nuorten määrä (tilastointipäivä 20.9.2021)	352	350	375
Kansalaisopiston opiskelijamäärä (tilastointipäivä 20.9.2021)	4 195	4 800	3 722
Sivistyskeskuksen henkilöstön määrä (vakituiset vakanssit) (tilastointipäivä 31.12.)	760	761	761
Sivistyskeskuksen nettokustannukset/euroa/asukas *	1 905	2 047	2 054

Eurotunnusluvut laskettu kaikista kustannuksista (sisältää ulkoiset ja sisäiset).

Väestötiedot:

31.12.2020 = 32 214 (virallinen)

31.12.2021: 32 627 (ennakkotieto)

3.1.4 Tekninen keskus

Vastuuhenkilö: elinympäristöjohtaja Sirkku Malviala

Talous

18.3.2022

Tekninen keskus	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	28 616 318	28 460 176	450 000	28 910 176	30 137 269	1 227 093	104,24%
ulkoiset	5 526 932	4 993 000	450 000	5 443 000	5 742 622	299 622	105,50%
sisäiset	23 089 385	23 467 176		23 467 176	24 394 647	927 471	103,95%
Toimintamenot	-29 302 996	-32 283 519	-200 000	-32 483 519	-31 044 449	1 439 070	95,57%
ulkoiset	-27 598 386	-30 385 028	-200 000	-30 585 028	-28 791 668	1 793 360	94,14%
sisäiset	-1 704 610	-1 898 491		-1 898 491	-2 252 781	-354 291	118,66%
Toimintakate	-686 679	-3 823 343	250 000	-3 573 343	-907 180	2 666 163	25,39%
Poistot ja arvonalentumiset	-9 694 696	-10 935 351	1 500 000	-9 435 351	-10 266 224	-830 873	108,81

Investoinnit (valuustoon nähden sitovat)

Tekninen keskus	Alkuperäinen TA2021	TA-muutokset	MTA2021	Toteuma 1-12 2021	Jäljellä MTA	Tot-% / MTA
Tuotot	1 800 000		1 800 000	2 268 915	-468 915	126,1%
Kulut	-31 522 000		-31 522 000	-18 250 060	-13 271 940	57,9%
Netto	-29 722 000		-29 722 000	-15 981 145	-13 740 855	53,8%

Teknisen keskuksen talous

Teknisen keskuksen ulkoisten toimintatuottojen toteuma vuonna 2021 oli 105,65 % (v. 2020 toteuma 119,37 %), eli 307 338 € arvioitua enemmän. Suurin yksittäinen syy ulkoisten toimintatuottojen arvioitua suurempaan toteutumiseen oli ympäristö- ja rakennusvalvonnan valvonta- ja tarkastusmaksujen arvioitua suurempi kasvu (ylitys 157 474 €), mikä johtuu vilkkaan rakentamisen aiheuttamasta suuresta lupahakemusten ja suurien rakennushankkeiden määrästä.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma oli 94,16 % (v. 2020 toteuma 92,17%), eli 1 785 644 € arvioitua vähemmän. Ulkoisten toimintakulujen arvioitua vähäisempi kertymä johtuu useista syistä. Henkilöstökuiluista säästyi 249 516 €, koska avoinna oli useita vakansseja, joita ei saatu täytettyä tai niiden täyttöä viivästytettiin alku vuonna. Koko teknisen keskuksen osalta palveluiden ostot alittuivat yhteensä 591 607 €. Maankäytön palvelualueen toimisto- ja asiantuntijapalveluista jäi käyttämättä 162 366 €, koska kaavoihin tarvittavia selvityksiä ehdittiin tilata arvioitua vähemmän. Rakennusten ja huoneistojen vuokrista jäi toteutumatta 561 217 €. Suurimmat syyt tähän olivat Ruutanan koulun väistötiloille

varatun 300 000 €:n jääminen käyttämättä ja Tursolan päiväkodin väistötilojen vuokran alentumisen. Korona-ajalla on ollut yleisesti teknisen keskuksen kuluja alentava vaikutus.

Talousarviossa oli asetettu vuodelle 2021 tekniselle keskukselle henkilöstösäästötavoite 323 000 €. Valtuuston 12.4.2021 § 40 hyväksymässä muutostalousarviossa myönnettiin 200 000 € lisämäärärahaa teknisen keskuksen henkilöstökuluihin ja maa-alueiden vuokratuottoja lisättiin 450 000 €. Samalla luovuttiin henkilöstön vähennystavoitteesta vuodelle 2021 siltä osin kuin sitä ei ollut jo ehditty toteuttaa. Lisäksi luovuttiin lomarahavapaiden ja vapaaehtoisten palkattomien vapaiden pitämiseksi asetetuista taloudellisista tavoitteista. Henkilöstökuluista säästyi 249 516 €, joten lopullinen henkilöstösäästötavoite 123 000 € saavutettiin.

Vuoden 2021 ulkoinen toimintakate laski vuoden 2020 tilinpäätöksestä 4,43 %, eli vähennystä on 977 592 €. Vuosien 2020 ja 2019 tilinpäätösten välillä ulkoinen toimintakate nousi 6,31 %.

Teknisen keskuksen investointimenoista toteutui 57,9 %, eli 18,25 M€. Merkittävimmät syyt investointimenojen alitukseen ovat Lamminrahkan koulukeskuksen rakennustöiden aloitus suunniteltua myöhemmin (budjetoitu 8,30 M€, josta käytettiin 3,06 M€, eli 36,9 %), Lamminrahkan infran viimeisten rakennusurakoiden aloituksen siirtyminen syksyyn töiden vaiheistuksen vuoksi (budjetoitu 7,70 M€, josta käytettiin 4,43 M€, eli 57,7 %) ja Ruutanan monitoimitalon rakennustöiden eteneminen arvioitua nopeammin, jolloin osa vuoden 2021 talousarvioon varattujen töiden maksueristä tuli maksuun jo loppuvuodesta 2020 (1,1 M€).

Toimintaympäristö 2021

Tekninen keskus kehittää ja vahvistaa kaupungin elinympäristöä, elinvoimaa ja veto-, pito- sekä lumovoimaa edistään kaupunkilaisten hyvinvointia. Tekninen keskus vastaa kaupungin maankäytöstä, kaduista ja yleisistä alueista, rakennuksista, vesihuollosta, viranomaispalveluista sekä ateria- ja siivouspalveluista.

Teknisen keskuksen palvelualueet ovat ateria- ja siivouspalvelut, maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö- ja rakennusvalvonta. Lisäksi tekniseen keskuksen kuuluu Kangasalan Vesi -liikelaitos.

Ateria- ja siivouspalvelut tuottaa palvelua kaupungin varhaiskasvatukselle, kouluille, sosiaali- ja terveyspalveluiden laitoksiin sekä lisäksi siivouspalveluita virastoihin ja kaupungin muihin kohteisiin. Ateria- ja siivouspalvelut ostaa kotiateriat kotihoidon tarpeisiin, sekä ateria- ja/tai siivouspalveluita mm. Apilan Rekolaan, Konsta-kirjastoautoon ja Kontulan juhlataloon.

Maankäytön palvelualue vastaa kaupungin maankäytön ja liikenteen suunnittelusta, yhdyskuntarakenteen muotoutumisesta, maaomaisuuden hoidosta, paikkatietorekisterin ja kartaston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä ja valtion lainoittamaan asuntotuotantoon liittyvistä tehtävistä. Moniarvoisen elinympäristön säilyttämiseksi ja rakentamiseksi kaavoitus laatii mm. yleis- ja asemakaavoja, kortteli-suunnitelmia ja maisemanhoitosuunnitelmia.

Rakentamisen palvelualue vastaa kaupungin peruspalvelukiinteistöistä, kaduista ja muista yleisistä alueista. Palvelualueen vastuulla on rakennetun omaisuuden arvon säilyttäminen ja rakentaminen. Palvelualueen tehtäviin kuuluu rakennusten, katujen, viheralueiden, uima- ja venerantojen, erilaisten kenttien ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Lisäksi palvelualue suunnittelee ja rakentaa vesi- ja viemärijohtoja ja laitteita Kangasalan Vesi -liikelaitokselle.

Ympäristö- ja rakennusvalvonnan palvelualue sisältää ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja pysäköinninvalvonnan. Palvelualueella hoidetaan mm. ympäristönsuojelulain, maa-aineslain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä pysäköinninvalvonnan viranomaistehtäviä. Tehtävistä keskeisimpiä ovat ympäristö-, maa-aines-, rakennus-, toimenpide-, maisematyö-, maastoliikenneluvat, rakentamisen poikkeusluvut, suunnittelutarveratkaisut, melu- ja värinäilmoitukset, vesihuoltolain mukaiset vapautukset, pysäköintivirhemaksut, viranomaislausunnot, erilaiset valvontatehtävät ja ympäristön tilan seuranta.

Teknisen keskuksen tavoitteet perustuvat Kangasalan kaupunkistrategiaan. Lisäksi tavoitteita ohjaavat kaupungin hyväksymä MAL-sopimus, kaupungin hyvinvointisuunnitelma ja kaupunkiseudun rakennesuunnitelma, asuntopolitiikka, ilmastopolitiikka ja liikennejärjestelmäsuunnitelma sekä useat lait ja asetukset.

Painopistealueet 2021

Teknisessä keskuksessa kehitettiin kaupungin elinvoimaa ja palveluita ja lisättiin viihtyisyyttä asukas- ja yritysälähtöisesti yhteistyössä kaupunkilaisten, kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa. Asukkaiden hyvinvointia edistettiin tuottamalla ravitsevia ja suositusten mukaisia ateria- ja ikäryhmien asiakkaille sekä huolehtimalla toimintatilojen puhtaudesta ja turvallisuudesta (koulut, päiväkodit yms.). Koronapandemian vuoksi ateria- ja siivouspalvelut järjestivät kouluruuan kassijake- luv tarpeen mukaan useaan otteeseen. Kaupunkilaisten hyvinvointia edistettiin yhteistyössä muiden palvelukeskusten kanssa.

Tekninen keskus pyrki osaltaan vakauttamaan kuntataloutta tiivistämällä yhdyskuntarakennetta ja harjoittamalla aktiivista maapolitiikkaa. Maata hankittiin yhteensä 54 ha. Maankäyttöä tehostettiin palveluiden ja joukkoliikenteen lähellä muun muassa tontinjakoprojektilla. Asumisen monimuotoisuutta edistettiin kaavoittamalla erilaisia asumisen tontteja. Kangasalan keskustan elinvoimaisuutta edistettiin laatimalla keskustan alueelle kaavamuuoksia, jotka mahdollistavat keskustaan suunniteltuja merkittäviä rakennushankkeita, kuten Timanttikorttelin rakentamisen ja kaupan laajentamisen. Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseen tärkeitä toimenpiteitä jatkettiin elinkeino- tonttien kaavoituksella.

Koronakriisin myötä retkeilyreittien, virkistysalueiden ja lähiliikuntapaikkojen käyttö on lisääntynyt. Tekninen keskus huolehti niiden tarjonnan lisäämisestä ja kunnosta. Sorolan monttu sai suuren suosion ja suosion myötä pysäköintipaikkojen määrä todettiin riittämättömäksi. Kauan odotettu kaupungin ensimmäinen koirapuisto otettiin käyttöön Lentolassa.

Verkostojen ja kiinteän omaisuuden suunnitelmallinen kunnosta huolehtiminen on kuntatalouden näkökulmasta tärkeää. Kaupungin kiinteistöt ja infra pyrittiin pitämään hyvässä kunnossa niiden suunnitelmallisella hoidolla. Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parannettiin rakentamalla lisää kävelyn ja pyöräilyn väyliä.

Palveluita, tuotteita ja toimintatapoja kehitettiin asiakaspalautteen perusteella tuottavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi. Vauhdilla kasvavassa kaupungissa tehtäviä on paljon ja resursseja keskitettiin vaikutuksiltaan merkittävimpiin tehtäviin. Erilaisia hankkeita vietiin eteenpäin kaupungin ja yksityisten välisten yhteistoimintamuotojen avulla, jotta kaupungin omien investointien tarvetta voitiin vähentää.

Kangasala on HINKU-kunta ja tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Päätöksenteossa otettiin mahdollisuuksien mukaan huomioon hankkeiden ja hankintojen ekologisuus ja energiatehokkuus.

Työntekijöiden osaamisen, jaksamisen ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi järjestettiin erilaisia koulutuksia. Henkilökunnan sairauspoissaoloja onnistuttiin vähentämään edellisvuodesta korona-ajasta huolimatta.

Kangasalan kaupungin talouden tasapainottamiseksi talousarvioesitys sisälsi tekniselle keskukselle henkilöstömenoihin kohdentuvan säästötavoitteen, jota vähennettiin kesken vuoden muuttuneen tilanteen vuoksi.

Merkittävimmät investointihankkeet vuonna 2021 olivat Lamminrahkan koulukeskuksen ja pienten lasten yksikön sekä Lamminrahkan katu- ja muiden yleisten alueiden suunnittelu ja rakentaminen. Muita merkittäviä investointihankkeita olivat Ruutanan monitoimitalon rakentaminen ja Pikkolan pienten lasten yksikön suunnittelu.

Teknisen keskuksen talousarvioesitys sisälsi kolme uutta vakanssia ja ne saatiin täytettyä. Yleisesti rekrytointi oli teknisellä sektorilla aiempia vuosia haastavampaa.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Numero	Strateginen tavoite
4	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
7	Erinomaiset ja kilpailukykyiset elinkeinoelämän alueet, palvelut ja profiilit
8	Tiivistyvät taajamat ja mahdollisuuksien maaseutu
9	Tuottava, tehokas ja vaikuttava
11	Arvostamme historiaamme, ympäristöämme ja vapaa-ajanmahdollisuuksia

Toiminnalliset tavoitteet ja toteuma 31.12.2021

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen	Kaikilla palvelualueilla tehtiin toimia työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen tukemiseksi. Työilmapiiriä parannettiin yhteisillä toiminnallisilla iltapäivillä. Mukautetun työn tekemistä jatkettiin. Osalla henkilöstön työpisteistä arvioitiin työn ja työympäristön ergonomiaa työterveyden työfysioterapeutin toimesta ja tulosten perusteella tehtiin parantavia toimenpiteitä. Maankäytön palvelualueen henkilöstölle järjestettiin koulutusta itsensä johtamisesta erityisesti korona-aikana. Ateria- ja siivouspalveluissa käytiin työterveyshuollon kanssa läpi henkilöstön työhyvinvointia sekä sairauspoissaolosten perusteita ja yhteisiä pelisääntöjä. Lisäksi luotiin hyvät yhteistyömallit työterveyden kanssa yhteydenpitoon ja varhaisentuen ja kolmikantakeskusteluiden järjestämiseen. Työsuojeluorganisaatio järjesti kaikille "hyvä työpaikka"-kiertueen, jossa käytiin läpi työsuojeluun liittyviä asioita työsuojeluvaltuutetun sekä alueen esimiehen kanssa. Sairauspoissaolot ovat vähentyneet koronaepidemiasta huolimatta. Koko teknisen keskuksen osalta sairauspoissaolot ovat vähentyneet 6,84 %:sta (vuoden 2020 luku) 5,79 %:iin (vuoden 2021 luku), eli 1,05 %-yksikköä. Vuoden 2019 luku oli

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
		8,67 %, joten siihen verrattuna sairauspoissaolojen vähennys on 2,88 %-yksikköä.
7.3	Kolme kärkihanketta omilla toiminnallisilla profiileillaan: • Lamminrahka • Saarenmaa • Tarastenjärvi	Lamminrahkasta varattiin tonttihaun myötä 17 omakotitonttia ja 22 kaupunkipientalotonttia. Hakemuksia saatiin odotusten mukaisesti runsaasti. Lamminrahkassa käynnistettiin kaksi asemakaavaa: pientalopainotteinen pohjoisosan asemakaava sekä yritystontteja teollisuusalueella lisäävä asemakaava. Lamminrahkan infran ja koulukeskuksen rakennustyöt etenivät. Saarenmaan osayleiskaavaan tehtiin maltillisia muutoksia ennen hyväksymiskäsittelyä, joten kaavan hyväksyminen siirtyi vuodelle 2022. Saarenmaan ensimmäisen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville.
7.4	Kehitämme elinvoimaista keskustaa	Timanttikorttelin asemakaava saatiin valmiiksi ja hyväksyttiin valtuustossa. Timanttikorttelin hankesuunnittelu käynnistyi. Kaupunginhallitus esitti Ellintien asemakaavan hyväksyttäväksi valtuustolle. Hallintokorttelin osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin nähtäville. Rekiälässä jäähallin viereisen peltoalueen viitesuunnitelmaa työstettiin yhteistyössä kumppanin kanssa.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
		Torille sijoittuvasta kauppahallihankkeesta tehtiin tonttivaraus ja yhteistointasopimus.
7.7	Tarjoamme yrityksille toimipaikkoja ja tontteja kulloisenkin tarpeen mukaan ja nopeasti, kaavavarantoa riittävästi	Kolmen teollisuustontin asemakaavat Aseman alueella olivat ehdotuksena nähtävillä. Ellintien, Timanttikorttelin ja Saarenmaan asemakaavat etenivät edellä raportoidusti. Ne kaikki sisältävät rakennusoikeutta yritysten tarpeisiin. Kaupunki hankki omistukseensa lisää maata Saarenmaan alueelta noin 35 hehtaaria.
8.6	Lisäämme vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä rakennetun ympäristön laadulla, korkeatasoisella arkkitehtuurilla, viheralueilla ja taiteella rakennetussa ympäristössä	Kaikessa rakentamisessa on huomioitu korkealuokkainen, turvallinen, kestävä ja viihtyisä lopputulos yhdessä käyttäjien kanssa. Lamminrahkaan rakennetaan korkealuokkaisia katuja ja lähiympäristöä, joilla lisää alueen vetovoimaisuutta ja viihtyisyyttä. Keskustaan suunnitellaan kävelylle ja pyöräilylle alikulkua, joka yhdistää Tampereentien ympärillä olevat korttelit. Ruutanan koulun uudisrakennushanketta ja Pikkolan pienten lasten yksikköä vietiin eteenpäin yhdessä käyttäjien kanssa mm. yhteisissä työpajoissa. Vatialaan rakennettiin laadukas lähiliikunta- paikka, Sorolan monttuun monipuolinen ulkoliikuntapaikka ja koirille tehtiin Vällinpuistoon oma koirapuisto.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
		Ympäristöön ja rakennuksiin tulevaa taidetta valittiin yhteistyössä Lumoava Kangasala -työryhmän kanssa.
9.3	Arvioimme tuottavuuttamme ja tehokkuuttamme	Ateria- ja siivouspalveluissa otettiin käyttöön uusia, tehokkaita ja taloudellisia siivousmenetelmiä ja -toimintatapoja, kuten siivouskoneiden käyttöä lisättiin päivittäisessä käytössä. Kerätyn asiakaspalautteen perusteella kehitettiin rakennusvalvonnassa vastausrutiineja Lupapisteeseen tuleviin kysymyksiin. Vastaukset kysymyksiin pyritään antamaan viikossa. Tilapäinen lupavalmistelijä rekrytoitiin osaksi vuotta sujuvoittamaan rakennusvalvonnan lupavalmistusta.
9.5	Kasvamme kestävästi, hiilineutraaliutta edistäen	Yhdyskuntarakennetta tiivistettiin kaavoituksen keinoin käynnistämällä nauhataajamassa 5 kappaletta asemakaavamuutoksia yhteensä 18 uuden tontin muodostamiseksi. Kaikissa kaupungin kiinteistöjen huolto- ja korjaustoimissa on selvitetty energiatehokkaampien vaihtoehtojen toteutusmahdollisuudet. Merkittävimpien kiinteistöjen osalta on käynnissä elinkaaritarkastelut. Lamminrahkaa rakennetaan edistämällä kestäviä liikkumistapoja. Kangasalan oma kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma päivitettiin.

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
11.2	Vaalimme ympäristöämme: harjut, järvet ja lintuvedet ovat vahvuuksiamme	Uusiksi luonnonsuojelualueiksi potentiaalisesti sopivilla kaupungin omistamilla mailla (2 kohdetta) tehtiin kartoituksia. Pirkanmaan ELY-keskuksen päätöksillä laajennettiin sekä Kirkkojärven että Isoluon luonnonsuojelualueita kaupungin omistamilla maa-alueilla. Kokonaan uusi luonnonsuojelualue perustettiin kaupungin maille Mäyrävuoreen. Kangasalan Kirkkojärvellä toteutettiin Kunta-helmi rahoituksella järven ekologisen tilan ja lintuvesiarvon parantamiseen tähtäävää hoitokalastusta nuottamalla sekä ojapyynteillä. Vuoden aikana päivitettiin myös useita Kirkkojärvellä tehtyjä luontoselvityksiä. Kangasala osallistui Kokemäenjoen vesistön vesiensojeluhaistuksen Virta-hankkeeseen vuonna 2021, jonka puitteissa jatkettiin taimenen mäti-istutuksia ja sähkökoekalastuksia Sahalahden Myllyjoaan. Sahalahden Myllyojan alaosan kunnostussuunnitelmaan laadittiin lisäselvityksiä Pirkanmaan ELY-keskuksen vesilain mukaisen lupatarpeen arviointia varten. Useita uusia kohteita, esimerkiksi laavuja sekä liikuntapaikkoja lisättiin oman palvelukartan lisäksi Google Mapsiin kaupunkilaisten ja matkailijoiden hyödynnettäväksi.

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	MTA2021	TP2021
Aterian keskimääräinen hinta, €	2,75	2,78	2,76
Katujen hoito, €/m ²	1,42	1,45	1,39
Rakennusten energiankulutus kWh/m ³	60,7	61,0	63,9

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Maanhankinta, ha	15	40	54
Tonttien luovutus, kpl	10	40	45
Valmistuneita asuntoja, kpl	168	220	368
Liikenneväylät, km	236	241	237
Leikkikentät, uima- ja venerannat, ulkoliikunta- paikat, kpl	102	103	103
Kaupungin omistamat luonnon- suojelu- ja Natura-alueet	12	13	13
Tuotetut ateriamäärät, kpl	2 000 000	2 200 000	2 100 000
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	295	304	304
Nettomenot, €/asukas*	685	772	706

Väestötiedot:

31.2.2020: 32 214 (virallinen)

31.12.2021: 32 627 (ennuste)

3.1.5 Konserniyhtiöille ja yhteistoimintatahoille myönnettyt konsernituet ja avustukset vuonna 2021

Konsernituen tai avustuksen kohde euroa	2020	TA2021	TP2021
STRATEGINEN JOHTO			
Kiinteistö Oy Taloherttua, avustus YH-kodeilta kaupungin saama osinkotuotto kohdennettu avustuksena uusien rakennus- kohteiden toteuttamisen rahoitukseen	113 000	120 000	113 000
Kangasalan Uimahalli Oy Konsernituki Kunnan osuus uimahallin rakentamisen ra- hoituksen (korko + lainanlyhennys) kustan- nuksista (avustus maksetaan korko- ja lai- nanlyhennyslaskua vastaan) Toiminta-avustus uimahallin toimintaan	825 000	enintään 880 000	880 000
Val 12.4.2021 §41: toiminta-avustus, lisä- määräraha (koronatuki) enintään 552 000 euroa	-	enintään 552 000	322 000
Kangasala-talo Oy - vuokratuki	405 000	enintään 405 000	405 000
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo -Mobilia III –hankkeen toteuttamiseksi ra- hoituskuluavustus laina-ajalle 2009-2023, n. 18 000 €/vuosi	18 000	18 000	18 000
-Mobilia IV –hanke 2015-2024 Val 10.11.2008 § 112	100 000	100 000	100 000
SIVISTYSKESKUS			
Kangasala-talo Oy, Konsernituki - kulttuuripalveluiden tuottamiseen - museopalveluiden tuottamiseen	260 000 250 000	enintään 260 000 enintään 250 000	260 000 250 000
TEKNINEN KESKUS			
Kangasalan Jäähalli Oy - avustus (jäähallisopimukseen perustuva v, 1996, v. 2006, 2016) Kh 8.2.2016 § 37	75 000	75 000	75 000
YHTEENSÄ, euroa	1 761 260	2 660 000	2 423 000

3.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

Ulkoinen Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Kangasalan kaupunki ilman liikelaitosta

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen, ei sis. vesi -liikelaitosta	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Polkkeama
Toimintatulot	37 063 650	1 190 000	38 253 650	45 116 405	6 862 755
Myyntituotot	19 730 550	-130 000	19 600 550	20 457 733	857 183
Maksutuotot	11 429 160	-835 000	10 594 160	11 646 965	1 052 805
Tuet ja avustukset	1 513 440	1 705 000	3 218 440	6 506 287	3 287 847
Muut toimintatuotot	4 390 500	450 000	4 840 500	6 505 420	1 664 920
Toimintamenot	-213 535 784	-10 910 000	-224 445 784	-222 344 612	2 101 172
Henkilöstömenot	-90 722 673	-2 531 000	-93 253 673	-92 456 129	797 544
Palvelujen ostot	-95 777 443	-6 962 000	-102 739 443	-103 179 542	-440 098
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 398 047	-592 000	-11 990 047	-11 698 982	291 065
Avustukset	-10 031 800	-812 000	-10 843 800	-10 619 530	224 270
Muut toimintamenot	-5 605 821	-13 000	-5 618 821	-4 390 430	1 228 391
Toimintakate	-176 472 134	-9 720 000	-186 192 134	-177 228 207	8 963 928
Verotulot	137 690 000	4 610 000	142 300 000	143 280 858	980 858
Valtionosuudet	44 860 000		44 860 000	45 223 859	363 859
Rahoitustulot ja -menot	436 100	2 570 000	3 006 100	3 808 993	802 893
Korkotulot muilta	60 000		60 000	211 521	151 521
Muut rahoitustulot muilta	1 346 100	2 400 000	3 746 100	4 306 145	560 045
Korkomenot	-946 000	250 000	-696 000	-530 438	165 562
Muut rahoitusmenot	-24 000	-80 000	-104 000	-178 236	-74 236
Vuosikate	6 513 966	-2 540 000	3 973 966	15 085 504	11 111 538
Poistot ja arvonalentumiset	-12 346 692	1 500 000	-10 846 692	-12 013 517	-1 166 826
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 346 692	1 500 000	-10 846 692	-11 413 369	-566 677
Arvonalentumiset				-600 149	-600 149
Tilikauden tulos	-5 832 726	-1 040 000	-6 872 726	3 071 987	9 944 712
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	732 111		732 111	-1 696 816	-2 428 927
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				3 630 323	3 630 323
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 100 615	-1 040 000	-6 140 615	5 005 494	11 146 108

Poistot tuloslaskelmaan on laskettu kaupungin käyttöomaisuusohjeen mukaisesti. Poistot tulevat nousemaan tulevina vuosina, siitä huolimatta, että investoinneista toteutetaan vain välttämättömimmät kaupungin peruspalvelutuotantoon liittyvät investointikohteet.

Verotettava tulo vuosina 2017-2021

Vuosi	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutosprosentti
2017	21,00	538,7	-1,1
2018	21,00	557,9	3,6
2019	21,00	581,2	4,2
2020	21,00	593,3	0,4
2021	21,00	624,0	5,2

Vuosien 2020 ja 2021 verotettava tulo asukasta kohden

	2020	2021
Tuloveroprosentti	21,00	21,00
Verotettava tulo/as (verotusvuosi)	18 418	19 125
Asukasluku 31.12.	32 214	32 627

Kiinteistövero vuosina 2017-2021

Kiinteistövero- laji, 1000 euroa	2017 vero-%	Tuotto 1000 €	2018 vero-%	Tuotto 1000 €	2019 vero-%	Tuotto 1000 €	2020 vero-%	Tuotto 1000 €	2021 vero- %	2021 1000 €
Yleinen kiinteis- tövero	0,93	3 425	0,93	3 439	0,93	3 479	0,93	3 542	0,93	3 609
Vakituisten asuntojen kiin- teistövero	0,43	2 964	0,43	2 982	0,43	3 084	0,43	3 136	0,43	3 127
Muiden raken- nusten vero (vapaa-ajan asunnot)	1,03	750	1,03	752	1,03	605	1,03	604	1,03	602
Voimalaitokset	ei määri- telty		ei mää- ritelty		ei mää- ritelty		ei mää- ritelty	ei mää- ritelty	ei mää- ritelty	ei mää- ritelty
Rakentama- ton rakennus- paikka	2	0	2	0	2	140	4	161		340
Yhteensä		7 139		7 173		7 308		7 444		7 683

M

Verotulot 2021, euroa

	Alkup. TA 2021	TA -muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama
Verotulot	137 690 000	4 610 000	142 300 000	143 280 858	980 858
Kunnan tulovero	124 600 000	3 450 000	128 050 000	128 315 860	265 860
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 840 000	960 000	6 800 000	7 306 064	506 064
Kiinteistövero	7 250 000	200 000	7 450 000	7 658 935	208 935

Valtionosuuksien erittely, euroa

Valtionosuuksien erittely	TA 2021	TA -muutokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama
Valtionosuudet	44 860 000	0	44 860 000	33 403 703	-11 456 297
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset	48 821 098	0	48 821 098	37 392 870	-11 428 228
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 961 098	0	-3 961 098	-3 989 167	-28 069
Harkinnanvarainen valtion- osuuden korotus	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten korvaus				11 820 156	11 820 156
Yhteensä	44 860 000	0	44 860 000	45 223 859	363 859

3.3 Investointien toteutuminen

INVESTOINNIT / ULKOISET

Investointien toteutuminen palvelukeskuksittain, euroa, ulkoiset

(28.4.2022)

Strateginen johto	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	300 000	0	300 000	4 316 747	-4 016 747	1 438,9 %
Menot	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 776 757	-223 243	88,8 %
Netto	-1 700 000	0	-1 700 000	2 539 991	-4 239 991	-149,4 %

Sosiaali- ja terveys- keskus	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot	-485 000	0	-485 000	-124 672	-360 328	25,7 %
Netto	-485 000	0	-485 000	-124 672	-360 328	25,7 %

Sivistyskeskus	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	0	0	0	112	-112	0,0 %
Menot	-700 500	0	-700 500	-505 662	-194 838	72,2 %
Netto	-700 500	0	-700 500	-505 550	-194 950	72,2 %

Tekninen keskus	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	1 800 000	0	1 800 000	2 268 915	-468 915	126,1 %
Menot	-31 472 000	0	-31 472 000	-18 250 060	-13 271 940	57,9 %
Netto	-29 672 000	0	-29 672 000	-15 981 145	-13 740 855	53,8 %

Kaupunki (ilman Vesi -liikelaistosta)	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	2 100 000	0	2 100 000	6 585 774	-4 485 774	31 360,0 %
Menot	-34 657 500	0	-34 657 500	-20 657 150	-14 000 350	5 950,0 %
Netto	-32 557 500		-32 557 500	-14 071 376	-18 486 124	

Kangasalan Vesi - liikelaitos	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	0	0	0	0	0	0,0 %
Menot	-5 670 000	0	-5 670 000	-4 582 243	-1 087 757	80,8 %
Netto	-5 670 000	0	-5 670 000	-4 582 243	-1 087 757	80,8 %

Kaupunki (ml. Vesi -liikelaitos)	TA 2021	TA-muutokset	MTA 2021	TP 2021	Jäljellä MTA	Toteuma-% MTA
Tuotot	2 100 000	0	2 100 000	6 585 774	-4 485 774	313,6 %
Menot	-40 327 500	0	-40 327 500	-25 239 393	-15 088 107	62,5 %
Netto	-38 227 500	0	-38 227 500	-18 653 619	-19 573 881	48,7 %

Investointiosassa esitetään määrärahat käyttöomaisuuden hankintaan. Käyttöomaisuus aktivoidaan taseeseen ja poistetaan tuloslaskelman kautta vuosikuluina. Käyttöomaisuuden hallinnassa noudatetaan valtuuston hyväksymää käyttöomaisuusohjetta. Investointiosan määrärahat varataan käytön mukaisina.

Investointien sitovuustaso valtuustossa

Investointien määrärahat ovat palvelukeskuksittain sitovia valtuustoon nähden.

Suurimmat investoinnit vuonna 2021, M€ ulkoiset (netto)

Investointikohde	TP2021 M€
Lamminrahka	4,44
Lamminrahkan yhtenäiskoulu	3,06
Lamminrahka (KaVe)	1,96
Ruutanan monitoimitalo	1,91
Maa- ja vesialueiden osto	1,43
Lamminrahkan päiväkoti	1,22
Lähiliikuntapaikat	0,77
Jätevesiviemäriverkoston peruskorjaus	0,72
Vesijohtoverkoston peruskorjaus	0,57
Kävelyn ja pyöräilyn parantaminen	0,57
Peruskunnostusmääräraha	0,54
Katujen peruskorjaus	0,47
Kenttien perusparantaminen	0,42

3.4 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Ulkoinen TP talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Kangasalan kaupunki ilman liikelaitosta

Ulkoinen TP talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu, ei sis. Vesi-liikelaitosta	Alkuperäinen TA 2021	TA-muutokset	Muutettu TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	6 513 966	-2 540 000	3 973 966	15 085 504	11 111 538
Tulorahoituksen korjauserät	-814 800	0	-814 800	-3 016 498	-2 201 698
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-34 657 500	0	-34 657 500	-20 649 855	14 007 645
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 800 000	0	1 800 000	2 265 852	465 852
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	300 000	0	300 000	4 114 028	3 814 028
Toiminta ja investoinnit, netto	-26 858 334	-2 540 000	-29 398 334	-2 200 970	27 197 364
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset muilta	9 000	0	9 000	9 350	350
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	43 500 000	-23 000 000	20 500 000	0	-20 500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 550 000	0	-14 550 000	-13 572 822	977 178
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-12 992	-12 992
Saamisten muutos	0	0	0	-2 082 893	-2 082 893
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	2 651 014	2 651 014
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 100 666	-25 540 000	-23 439 334	-15 209 313	8 230 021

Rahoituslaskelmassa sitovia eriä ovat pitkäaikaisten lainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys ja antolainasaamisten vähennys.

3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus	MÄÄRÄRAHAT ILMAN LIKELAITOSTA					Tuloarviot ILMAN LIKELAITOSTA				
Kangasalan kaupunki ilman liikelaitosta, 1 000 €	N/B	TA 2021	TA- muutokset	MTA 2021	Toteuma	Polk- keama MTA	TA 2021	Ta- muutokset	MTA 2021	Toteuma	Polk- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Strateginen johto	B	16 390	852	17 242	16 135	1 107	1 900	0	1900	3 950	2 050
Sosiaali- ja terveyskeskus	B	115 820	8 537	124 357	124 135	221	26 102	1410	27 512	31 258	3 746
Sivistyskeskus	B	50 941	1 321	52 262	53 282	1021	4 069	670	3 399	4 166	767
Tekninen keskus	B	30 385	200	30 585	28 791	1 793	4 993	450	5 443	5 743	300
TULOSLASKELMAOSA											
VEROTULOT	B						137 690	4 610	142 300	143 281	981
VALTIONOSUUDET	B						44 860	0	44 860	45 224	364
Korkotuotot	B						60	0	60	212	-152
Muut rahoitustuotot	B						1 346	2 400	3 746	4 306	560
Korkokulut	B	946	250	696	530	166					
Muut rahoituskulut	B	24	80	104	178	74					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappio	B				0						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	B						1 115		1 115	4 114	2901
INVESTOINTIOSA											
Strateginen johto	B	2 000	0	2 000	1 777	223	300	0	300	4 317	-4 017
Sosiaali- ja terveyskeskus	B	485	0	485	125	360	0		0	0	0
Sivistyskeskus	B	701		701	506	-195	0		0	0	0
Tekninen keskus	B	31 522	0	31 522	18 250	-13 272	1800		1 800	2 269	-469
RAHOITUSOSA											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten vähennys S	B				0		9 000		9 000	9 350	
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys S	B				0		43 500	-23 000	20 500	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys S	B	14 550		14 550	14 023	17					
YHTEENSÄ		263 764	11 240	274 504	257 732	16 722	276 735	9 540	261 935	258 190	6 981

1) B=sitovana eränä toimintamenojaen yhteissumma

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Kangasalan kaupungin tuloslaskelma

	TP 2021		2020
Toimintatuotot			
Myyntituotot	28 600 327,30		27 267 605,40
Maksutuotot	11 646 964,72		13 342 102,30
Tuet ja avustukset	6 508 285,93		1 354 519,11
Muut toimintatuotot	6 505 419,89	53 260 997,84	4 927 156,00
			46 891 382,81
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot yhteensä	-75 257 589,35		-70 501 831,84
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-15 138 716,67		-14 714 084,49
Muut henkilösivukulut	-3 342 790,03		-2 980 397,39
Palvelujen ostot	-106 029 623,53		-90 168 616,84
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 436 613,85		-11 638 567,93
Avustukset	-10 619 530,25		-12 450 225,49
Muut toimintakulut	-4 420 942,37	-227 245 806,05	-4 362 301,89
			-206 816 025,87
Toimintakate		-173 984 808,21	-159 924 643,06
Verotulot		143 280 858,07	137 678 517,44
Valtionosuudet		45 223 859,00	51 539 202,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	211 521,48		113 278,23
Muut rahoitustuotot	4 331 071,82		3 159 753,81
Korkokulut	-549 759,02		-734 859,28
Muut rahoituskulut	-178 356,88	3 814 477,40	-328 866,55
			2 209 306,21
Vuosikate		18 334 386,26	31 502 382,59
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 713 073,02		-12 710 080,67
Arvonalentumiset	-600 148,60	-14 313 221,62	0,00
			-12 710 080,67
Tilikauden tulos		4 021 164,64	18 792 301,92
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		-1 690 212,13	-2 505 890,26
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		3 630 323,36	-5 300 000,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		5 961 275,87	10 986 411,66

4.2 Kangasalan kaupungin rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	18 334 386,34		31 502 382,59	
Tulorahoituksen korjauserät	-3 016 498,06	15 317 888,28	-1 319 947,64	30 182 434,95
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-25 227 844,78		-26 412 731,31	
Rahoitusosuudet inv.menoihin	2 265 851,70		685 537,61	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	4 095 320,85	-18 866 672,23	1 349 868,69	-24 377 325,01
Toiminnan ja investointien rahavirta		-3 548 784,03		5 805 109,94
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	9 350,00	9 350,00	11 050,00	11 050,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		16 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 022 822,19		-11 936 158,36	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	-14 022 822,19	0,00	4 063 841,64
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-12 991,56		125 745,47	
Saamisten muutos	-2 427 827,41		131 675,18	
Korottomien velkojen muutos	4 313 840,90	1 873 021,93	5 405 818,01	5 663 238,66
Rahoituksen rahavirta		-12 140 450,26		9 738 130,30
Rahavarojen muutos		-15 689 234,29		15 543 240,24
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	45 000 531,02		60 689 765,31	
Rahavarat 1.1.	60 689 765,31	-15 689 234,29	45 146 525,07	15 543 240,24

4.3. Kangasalan kaupungin tase

VASTAAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT	207 486 573,02	199 925 974,35
I Aineettomat hyödykkeet	230 150,15	315 819,12
2. Tietokoneohjelmistot	72 611,39	99 170,28
3. Muut pitkävaikutteiset menot	157 538,76	216 648,84
II Aineelliset hyödykkeet	175 941 264,10	168 042 079,66
1. Maa- ja vesialueet	32 608 834,33	32 181 148,74
2. Rakennukset	79 834 831,81	77 095 659,66
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	47 719 602,86	43 917 318,61
4. Koneet ja kalusto	3 453 316,97	3 916 142,90
5. Muut aineelliset hyödykkeet	283 050,53	283 050,53
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	12 041 627,60	10 648 759,22
III Sijoitukset	31 315 158,77	31 568 075,57
1. Osakkeet ja osuudet	30 835 381,42	31 078 948,22
3. Muut lainasaamiset	18 766,48	28 116,48
4. Muut saamiset	461 010,87	461 010,87
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 715 296,37	3 596 771,91
1. Valtion toimeksiannot	10 330,85	10 330,85
2. Lahjoitusrahastojen varat	3 513 964,56	3 391 841,48
3. Muut toimeksiannot	191 000,96	194 599,58
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	56 124 438,91	69 385 845,79
II Saamiset	11 123 907,89	8 696 080,48
Pitkäaikaiset saamiset	810 862,24	864 762,24
1. Myyntisaamiset	192 514,22	246 414,22
2. Lainasaamiset	596 848,02	596 848,02
3. Muut saamiset	21 500,00	21 500,00
Lyhytaikaiset saamiset	10 313 045,65	7 831 318,24
1. Myyntisaamiset	5 293 945,04	4 660 511,75
2. Lainasaamiset	29 882,79	29 882,79
3. Muut saamiset	1 881 498,43	1 140 289,92
4. Siirtosaamiset	3 107 719,39	2 000 633,78
III Rahoitusarvopaperit	26 865 702,13	34 694 435,02
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	250 000,00	250 000,00
4. Muut arvopaperit	26 615 702,13	34 444 435,02
IV Rahat ja pankkisaamiset	18 134 828,89	25 995 330,29
VASTAAVAA YHTEENSÄ	267 326 308,30	272 908 592,05

Kangasalan kaupungin tase

VASTATTAVAA	2021	2020
A OMA PÄÄOMA	137 397 971,24	131 436 695,37
I Peruspääoma	66 725 408,03	66 725 408,03
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	64 711 287,34	53 724 875,68
V Tilikauden yli-/alijäämä	5 961 275,87	10 986 411,66
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	18 545 275,11	20 485 386,34
1. Poistoero	4 275 598,47	2 585 386,34
2. Vapaaehtoiset varaukset	14 269 676,64	17 900 000,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 124 718,69	3 019 185,79
1. Valtion toimeksiannot	264 860,06	75 240,88
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	2 597 269,03	2 640 417,53
3. Muut toimeksiantojen pääomat	262 589,60	303 527,38
E VIERAS PÄÄOMA	108 258 343,26	117 967 324,55
I Pitkäaikainen	64 412 155,75	75 626 040,85
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 759 210,63	61 082 355,19
5. Saadut ennakot	1 077 384,10	1 077 384,10
7. Muut velat	14 575 561,02	13 466 301,56
II Lyhytaikainen	43 846 187,51	42 341 283,70
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 123 144,56	11 822 822,19
5. Saadut ennakot	1 942 601,03	1 908 569,42
6. Ostovelat	16 363 151,82	13 831 936,38
7. Muut velat	1 707 813,95	1 956 081,09
8. Siirtovelat	13 709 476,15	12 821 874,62
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	267 326 308,30	272 908 592,05

4.4 Kangasalan kaupungin konsernituloslaskelma

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITULOSLASKELMA

	2021	2020
Toimintatuotot	140 952 296,60	124 217 632,79
Toimintakulut	-301 531 845,31	-274 709 327,79
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappio)	147 521,03	209 807,93
Toimintakate	-160 432 027,69	-150 281 887,07
Verotulot	143 083 639,04	137 479 091,16
Valtionosuudet	45 274 567,26	51 593 141,29
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	247 477,21	136 229,76
Muut rahoitustuotot	3 535 362,05	2 789 522,30
Korkokulut	-1 153 544,89	-1 322 885,86
Muut rahoituskulut	-337 423,79	-482 680,08
Vuosikate	30 218 049,19	39 910 531,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 340 380,29	-20 235 995,48
Omistuksen eliminointierot	-294 459,37	-584 667,26
Arvonalentumiset	-510 482,55	0,00
Tilikauden tulos	8 072 726,98	19 089 868,76
Tilinpäätössiirrot	651,60	687,53
Tilikauden verot	-676 839,71	-579 823,77
Laskennalliset verot	-104 936,64	-68 404,51
Vähemmistöosuudet	-981 930,05	-563 304,65
Tilikauden ali-/ylijäämä	6 309 672,18	17 879 023,36

4.5 Kangasalan kaupungin konsernin rahoituslaskelma

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	30 218 049,19	39 910 531,50
Tilikauden verot	-676 839,71	-579 823,77
Tulorahoituksen korjauserät	-2 984 407,59	-1 492 680,28
Yhteensä	<u>26 556 801,89</u>	<u>37 838 027,45</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-37 462 400,56	-47 631 064,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 265 851,70	679 086,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>7 100 853,24</u>	<u>11 634 329,36</u>
Yhteensä	<u>-28 095 695,62</u>	<u>-35 317 648,70</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 538 893,73	2 520 379,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-100 765,60	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	<u>55 678,27</u>	<u>99 390,96</u>
Yhteensä	-45 087,33	99 390,96
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 618 662,30	26 005 244,95
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 603 480,11	-16 776 596,13
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>-14 697 370,87</u>	<u>2 427 596,79</u>
Yhteensä	-13 682 188,68	11 656 245,61
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	-664 942,86	0,00
Muutokset vähemmistön osuudessa	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	-664 942,86	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-19 748,94	109 633,45
Vaihto-omaisuuden muutos	34 247,94	-94 116,37
Saamisten muutos	-3 341 295,79	-1 656 959,29
Korottomien velkojen muutos	<u>6 335 556,44</u>	<u>4 415 070,58</u>
Yhteensä	<u>3 008 759,64</u>	<u>2 773 628,37</u>
Rahoituksen rahavirta	-11 383 459,23	14 529 264,94
Rahavarojen muutos	-12 922 352,96	17 049 644,69
Rahavarat 31.12.	65 536 775,82	78 459 128,77
Rahavarat 1.1.	<u>78 459 128,77</u>	<u>61 409 485,07</u>
	-12 922 352,95	<u>17 049 643,70</u>
Rahavarojen muutos	-12 922 352,95	17 049 644,69
Yritysjärjestelyssä tulleet rahavarat	0	0

4.6 Kangasalan kaupungin konsernitase

KANGASALAN KAUPUNKI

KONSERNITASE	2021	2020
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	402 839,49	332 245,08
Muut pitkävaikutteiset menot	2 245 016,48	1 824 865,34
Ennakkomaksut	271 798,34	203 679,44
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 919 654,31	2 360 789,86
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	35 622 234,11	35 238 327,30
Rakennukset	147 796 293,35	145 648 026,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	58 249 777,90	54 638 056,86
Koneet ja kalusto	8 216 473,22	8 983 364,99
Muut aineelliset hyödykkeet	502 658,75	505 182,95
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	17 819 521,25	14 871 662,39
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	268 206 958,58	259 884 621,07
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 811 354,09	1 686 402,61
Muut osakkeet ja osuudet	8 864 061,79	8 797 549,37
Muut lainasaamiset	58 574,85	74 665,91
Muut saamiset	483 347,25	422 168,85
Sijoitukset yhteensä	11 217 337,99	10 980 786,74
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	282 343 950,88	273 226 197,67
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	531 009,12	518 631,55
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 514 055,54	3 391 936,84
Muut toimeksiantojen varat	191 000,96	194 599,58
Toimeksiantojen varat yhteensä	4 236 065,62	4 105 167,97
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Valhto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	879 513,84	913 761,79
Valmiit tuotteet	2 612,92	2 612,92
Valhto-omaisuus yhteensä	882 126,76	916 374,71
Saamiset		
Pitkääkalkaiset saamiset		
Myyntisaamiset	192 514,22	246 414,22
Laskennalliset verosaamiset	5 153,76	10 016,08
Muut saamiset	46 188,63	46 244,75
Siirtosaamiset	53 878,88	88 912,35
Pitkääkalkaiset saamiset yhteensä	297 735,49	391 587,40
Lyhytkaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 382 559,14	11 696 815,80
Lainasaamiset	36 414,22	32 641,16
Laskennalliset verosaamiset	71,38	74,35
Muut saamiset	2 851 096,91	2 170 817,57
Siirtosaamiset	3 744 802,74	2 684 950,24
Lyhytkaikaiset saamiset yhteensä	20 014 944,38	16 585 299,12
Saamiset yhteensä	20 312 679,88	16 976 886,52
Raholusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	68 228,54	68 228,54
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	552 142,46	542 140,75
Joukkovelkakirjalainasaamiset	81 238,08	106 297,89
Muut arvopaperit	26 615 702,13	34 444 435,02
Raholusarvopaperit yhteensä	27 317 311,21	35 161 102,20
Rahat ja pankkisaamiset	38 219 464,61	43 298 026,58
Valhtuvat vastaavat yhteensä	86 731 582,46	96 352 390,01
VASTAAVAA YHTEENSÄ	373 311 598,96	373 683 755,65

Kangasalan kaupungin konsernitase

KANGASALAN KAUPUKI

KONSERNITASE

V A S T A T T A V A A	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	66 725 408,02	66 725 408,03
Säätöiden pääomat	77 322,29	77 322,29
Arvonkorotusraho	19 644,28	19 644,28
Muut omat rahastot	1 114 120,72	1 114 772,32
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	86 978 796,70	69 099 773,31
Tilikauden yli/alijäämä	6 309 672,18	17 879 023,38
Oma pääoma yhteensä	161 224 964,20	154 915 943,61
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2 288 708,21	1 971 721,02
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 745 580,46	1 607 872,00
Pakolliset varaukset yhteensä	1 745 580,46	1 607 872,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	785 539,72	583 542,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 734 652,24	2 784 560,30
Muut toimeksiantojen pääomat	262 591,11	303 531,23
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	3 782 783,08	3 671 634,38
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	110 516 235,04	119 506 188,94
Lainat julkisyhteisöiltä	9 401,09	13 788,26
Lainat muilta luotonantajilta	10 275 009,73	10 778 922,91
Saadut ennakot	1 077 384,10	1 077 384,10
Ostovelat	1 654,11	57 974,79
Liittymismaksut ja muut velat	15 480 076,82	14 616 593,81
Siirtovelat	685,00	185 428,52
Laskennalliset verovelat	12 932,65	17 067,57
Pitkäaikainen yhteensä	137 373 378,55	146 253 348,90
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 284 041,62	18 535 953,20
Lainat julkisyhteisöiltä	4 387,17	4 387,17
Lainat muilta luotonantajilta	1 246 044,50	1 178 067,35
Saadut ennakot	2 213 100,04	2 036 024,94
Ostovelat	21 986 466,23	18 373 719,37
Muut velat	3 413 993,86	3 242 146,17
Siirtovelat	22 326 146,01	20 575 138,76
Laskennalliset verovelat	1 422 005,01	1 317 798,74
Lyhytaikainen yhteensä	66 896 184,45	65 263 235,70
Vieras pääoma yhteensä	204 269 563,00	211 516 584,60
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	373 311 598,95	373 683 755,61

5. LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kaupungin tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

ARVOSTUSPERIAATTEET JA –MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu tilinpäätöspäivän alimpaan hankinta-arvoon tai tätä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Vastatakaus Tampereen kaupungille Tampereen seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainojen takauksiin. Sopimuksen markkina-arvo 31.12.2021 -41 326 548,16 euroa, josta Kangasalan kaupungin vastatakauksen osuus on 7,65 % ja -3 161 480,93 euroa.

Jaksotusperiaatteet

Lomapalkkajaksotus on tehty käyttäen joulukuun palkkasummaa ja saman ajankohdan sivukuluprosentteja.

Organisaatiomuutokset 1.1.2021 alkaen

Ei muutoksia.

Konsernitilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Sisäiset kiinteistöverot on eliminoitu.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmanpoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat tilikaudet

Osakkuusyhteisö Kangasalan Jäähalli Oy on yhdistelty konsernitiilin päätökseen 30.4.2021 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole.

Konsernirakenteen muutokset

Vehkajärven Vanhustentalosäätion purkutoimenpiteiden selvitys on aloitettu vuoden 2020 alussa ja säätion purkutoimenpiteet pyritään saamaan päätökseen vuoden 2022 loppuun mennessä. Kiinteistö Oy Ellintie 1:n purkautui vuoden 2020 alussa ja siirtyi kaupungin suoraan omistukseen. Kiinteistö Oy Ellintien osakkeiden arvo on kirjattu alas kaupungin taseesta tilikaudella 2021

Tuloslaskelman liitetiedot

	2021	2020
Toimintatuottojen erittely		
Strateginen johto	3 950 175	4 153 983
Sosiaali- ja terveystulos	31 257 901	31 257 901
Sivistyskeskus	4 165 708	3 460 896
Tekninen keskus	5 742 622	5 526 932
Kangasalan vesi	8 144 593	7 569 816
Yhteensä	53 260 998	46 891 383

Verotulojen erittely

Kunnan tulovero	128 315 860	126 024 985
Osuus yhteisöverojen tuotosta	7 306 064	4 922 123
Kiinteistövero	7 658 935	6 731 409
Verotulot yhteensä	143 280 858	137 678 517

Valtionosuuksien erittely

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	40 237 470	46 711 100
Verotuloihin perustuva valtionosuus tasaus	-2 844 600	-3 289 220
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-3 989 167	-3 942 845
Verotulomenetysten korvaus	11 820 156	12 060 167
Valtionosuudet yhteensä	45 223 859	51 539 202

Palvelujen ostojen erittely

Asiakaspalvelujen ostot	30 241 498	23 820 032
Muiden palvelujen ostot	75 788 125	66 348 585
Palvelujen ostot yhteensä	106 029 624	90 168 617

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmia)	2 vuotta	Tasapoisto	50 %
Muut pitkävaikutteiset menot	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	20 % - 50 %
Rakennukset	10 - 30 vuotta	Tasapoisto	3,3 % - 10 %
Rakennusten perusparannukset	10 - 30 vuotta	Tasapoisto	3,3 % - 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Tiet, puistot, urheilulaitokset		Menojäännöspoisto	20 %
Muut maa- ja vesirakenteet		Menojäännöspoisto	20 %
Vedenjakelu- ja viemäriverkko		Menojäännöspoisto	10 %
Puhelin- ja tietoliikenneverkot		Menojäännöspoisto	22 %
Vesilaitosten laitteet	15 vuotta	Tasapoisto	6,7 %
Muut kiinteät laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto	10 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet ja autot	4 vuotta	Tasapoisto	25 %
Liikkuvat työkonet	5 vuotta	Tasapoisto	20 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 vuotta	Tasapoisto	20 %
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	33,3 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto	33,3 %

Pienet käyttöomaisuushankinnat on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistonalaiset investoinnit ovat ylittäneet viime vuosina selkeästi poistojen määrän ja investointitarpeet ovat merkittävät lähivuosina mm. Lamminrahkan alueen rakentamisen seurauksena.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot sekä rahoitustuotot ja -kulut**Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot- ja tappiot**

	2021	2020
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	3 004 885	1 328 442
Osakkeiden luovutusvoitot	0	0
Myyntivoitot yhteensä	3 004 885	1 328 442

	2021	2020
Rahoitustuotot ja kulut		
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	1 020 232	600 168
Osinkotuotot muista yhteisöistä	584 626	679 106
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	225 093	225 093
Muut rahoitustuotot	2 501 121	1 655 387
Yhteensä	4 331 072	3 159 754

Arvon alentumiset vaiht.vastaavien rah.varoista	-116 956	-4 750
Muut rahoituskulut	-61 401	-324 117
Yhteensä	-178 357	-328 867

Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

Pysyvät vastaavat

	Alueelliset hyödykkeet		Alueelliset hyödykkeet		Alueelliset hyödykkeet		Alueelliset hyödykkeet		Alueelliset ja alueelliset hyödykkeet yhteensä
	Alueelliset oma- osuuksien osuudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja kesken- hankinnat	Kilteit rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut alueell. hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesken- hankinnat	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	99 170	216 649		73 670 142	8 429 763	283 051	10 648 759	224 674 148	224 989 967
Lisäykset tilikauden aikana		58 401		10 730 859	968 905		9 184 179	29 440 505	29 498 906
Rahoi- tusten vähennykset tilikauden aikana				-157 537,7			-2 108 314	-2 265 852	-2 265 852
Siirrot erien välillä				-7716,17				-1 078 823	-1 078 823
Tilikauden sumu-poistot	-26 559	-117 511		1 074 502	-5 945 351		-5 682 997	-4 617 494	-4 617 494
Arvonalentumiset				-27 731 859				-70 201 071	-70 201 071
Poistamaton hankintameno 31.12.	72 611	157 539		47 719 603	3 453 317	283 051	12 041 628	175 941 265	176 171 414
Kiljanpitoarvo 31.12.2021	72 611	157 539		47 719 603	3 453 317	283 051	12 041 628	175 941 265	176 171 414

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
		Osakkeet ja osuudet				Muut laina- ja muut saamiset				
		Osakkeet konserniyhtiöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet osakkuus- ja muut omist. ja yhteisöt	Muut osakkeet	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.		13 684 139	9 086 558	423 881	7 884 370	31 078 948	229 098	260 029	489 127	31 568 076
Lisäykset		293 858			52575	346 433	-9 350		-9 350	346 433
Vähennykset									0	-9 350
Siirrot eri osien välillä										0
Hankintameno 31.12.		13 977 997	9 086 558	423 881	7 936 945	31 425 382	219 748	260 029	479 777	31 905 159
Arvonlennukset tilikaudella		-590000								
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.2021		13 387 997	9 086 558	423 881	7 936 945	30 835 382	219 748	260 029	479 777	31 315 159

Omistukset muissa yhteisöissä 2021

	Y-tunnus	Kotipaikka	Kaupungin omistussosuus	Konsernin omistussosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
					omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhtiöt							
Kangasalan Lämpö Oy	0510578-4	Kangasala	100,00000	100,00	8 677	12 103	675
Kangasalan Uimahalli Oy	2151762-3	Kangasala	100,00000	100,00	1 423	7 068	313
Kiinteistö Oy Kangasalan Parkki	0488027-9	Kangasala	100,00000	100,00	1 019	6 813	0
Kiinteistö Oy Säästökeskus	0147850-8	Kangasala	64,60000	64,60	778	242	2
Kiinteistö Oy Vatilan Kasarminportti	1626703-3	Kangasala	59,60000	59,60	976	4	-8
Kiinteistö Oy Taloherttua	0147998-1	Kangasala	100,00000	100,00	3 871	27 836	144
Kiinteistö Oy Harjunsola I	2399808-8	Kangasala	100,00000	100,00	147	108	-15
Kiinteistö Oy Harjunsola II	2399809-6	Kangasala	100,00000	100,00	494	65	45
Pirkanmaan Laatusännöinti Oy	2484055-7	Kangasala	100,00000	100,00	429	615	100
Herttuan Kiinteistöpalvelu Oy	2484056-5	Kangasala	100,00000	100,00	967	437	69
Kangasala-talo Oy	2592490-4	Kangasala	100,00000	100,00	560	201	191
Business Kangasala Oy	2912961-7	Kangasala	100,00000	100,00	162	94	4
Kiinteistö Oy Kangasalan Myllypohja	0641873-1	Kangasala	100,00000	100,00	280	32	-313
			72,40000	Yhteensä	19 783	55 618	1 207
Säätiöt ja yhdistykset							
Vehkajärven vanhustentalosäätiö	0626277-3	Kangasala	100,00000	100,00	-148	237	-184
Kuntayhtymät							
Pirkanmaan liitto	0828308-4	Tampere	5,46046	5,46	93	225	-1
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri ky	0826597-8	Tampere	5,94800	5,95	13 129	40 843	1 931
Tampereen kaupunkiseutu ky	2014682-4	Tampere	8,05832	8,06	50	32	3
Valkeakosken seudun koulutuskuntayhtymä	0206289-7	Valkeakoski	0,53058	0,53	50	14	-5
				Yhteensä	13 322	41 114	1 928
Osakkuusyhtiöt							
Kangasalan Jäähalli Oy	1031638-3	Kangasala	33,80000	33,80	76	822	-1
Kiinteistö Oy Nattarin Lähipalvelukeskus	0245115-5	Kangasala	24,25998	24,26	63	18	-2
Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo	0840674-2	Kangasala	48,24667	48,25	452	1 136	0
Sahalahden Esikäsittelylaitos Oy	2297620-7	Kangasala	41,00000	41,00	19	175	13
Kuntien Hankintapalvelut KuHa Oy	2397232-0	Pirkkala	20,70000	20,70	177	29	7
				Yhteensä	787	2 180	17

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset	2021	2020
Saamiset tytäryhteisöltä		
Lainasaamiset	360 251	360 251
Yhteensä	360 251	360 251
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöltä		
Myyntisaamiset	111 126	110 518
Siirtosaamiset	0	107 837
Yhteensä	111 126	218 355
Saamiset kuntayhtymältä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	27	27
Siirtosaamiset	225 093	225 093
Yhteensä	225 120	225 120
Saamiset osakkuus- ja sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Lainasaamiset	236 597	236 597
Myyntisaamiset	2 856	6 188
Siirtosaamiset	126 752	0
Yhteensä	366 205	242 785
Saamiset yhteensä	1 062 702	1 046 510

Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtyvät korot	225 093	225 093
Kuntarahoitus, etukäteen maksettu lainanlyhennys	0	400 000
Koulutuskorvaus, TVR	97 110	73 000
Valtiokonttori/sotainvalidit	2500	150 000
Tasauslasku Pälkäne	0	263 621
KEHA kust.korv kunnille	15 000	15 000
Työterveyshuollon korvaus	380 751	406 923
VOS Opetus- ja kulttuuri	99 402	69 097
Sote-hankkeet/ Pirso- ja Kom-3	551 752	0
VM hankkeet	45 981	0
Tampereen kaupunki/Työkykyhanke	150 790,4	0
COVID19 valtionosuusavustus 2021	1 340 000	0
Muut siirtosaamiset	335 051	397 900
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 107 719	2 000 634

Rahoitusarvopaperit

Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Markkinarvo	287 960	287 203
Kirjanpitoarvo 31.12.	250 000	250 000
Erotus	37 960	37 203
Muut arvopaperit		
Markkinarvo	31 766 120	37 722 673
Kirjanpitoarvo 31.12.	26 615 702	34 444 435
Erotus	5 150 418	3 278 238

Taseen vastattavien liitetiedot

	2021	2020
Oma pääoma		
Peruspääoma 1.1.	66 725 408	66 725 408
Peruspääoma 31.12.	66 725 408	66 725 408
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	53 724 876	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	10 986 412	53 724 876
Tilikauden yli-/alijäämä	5 961 276	10 986 412
Oma pääoma yhteensä	137 397 972	131 436 696

Pitkäaikainen vieras pääoma**Velat, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 300 008	24 866 674
Yhteensä	18 300 008	24 866 674

Velkojen erittely	2021	2020
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Liittymismaksut ja muut velat	142 545	99 287
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	548 149	285 694
Muut velat	0	50 537
Siirtovelat	5 709	1 142
	553 858	337 373
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	3 464 277	2 934 316
Siirtovelat	782 525	721 777
	4 246 802	3 656 093
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	4 800 660	3 993 466
Shekkilimiitti		
Luotollisen Danske Bank Oyj:n shekkitilin limiitti 31.12.	1 681 879	1 681 879
siitä käyttämättä oleva määrä	1 681 879	1 653 268
Luotollinen Nordea Pankki Suomi Oyj:n shekkitili 31.12.	5 000 000	5 000 000
siitä käyttämättä oleva määrä	5 000 000	5 000 000
Muut velat		
Muut pitkäaikaiset velat	2 021	2020
Liittymismaksut	14 553 501	13 417 098
Muut velat	22 060	49 203
Yhteensä	14 575 561	13 466 302
Siirtovelat		
Lyhytaikaiset siirtovelat	2021	2020
Menojäämät		
Korkojaksotukset	75 526	99 059
Lomapalkkajaksotus	11 565 542	11 152 582
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	422 153	152 832
Työnantajan eläkevakuutusmaksut	578 731	541 441
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ky	721 777	782 525
Investointikulujen jaksotuksia	220 923	0
Ryhmähenkivakuutusmaksu	44 601	44 944
Muut menojäämät	80 222	48 491
Yhteensä	13 709 476	12 821 874,62

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Vuokrakone- ja leasingvastuut**

	2021	2020
Omasta puolesta		
Vuokrakone- ja leasingvastuut	4 169 574	5 965 591
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 147 832	1 520 826

Vastuusitoumukset konserniyhteisöjen puolesta

Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	57 127 612	57 766 726
Jäljellä oleva pääoma	44 290 077	45 535 281

Vakuudet muiden puolesta

Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	6 493 180	5 825 000
Jäljellä oleva pääoma	5 169 616	5 496 873
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	43 204 039	43 224 039
Jäljellä oleva pääoma	20 598 895	17 724 322
Vastatakaus koronvaihtosopimus , osuus 7,65%		
Nimellisarvo (250 000 000)	19 125 000	19 125 000
Käypä arvo (-63 189 867,47)	-3 161 481	-4 834 025
Alkamispäivä 2.1.2024 ja päättymispäivä 2.1.2049		

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	227 760 047	212 579 276
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	149 195	132 456

Muut taloudelliset vastuut

Kangasalan Uimahalli Oy:n ja Kangasala-Talo Oy:n rahoitus päätetään vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Kangasalan Jäähalli Oy:n ja kaupungin välistä 4.11.1996 allekirjoitettua sopimusta on jatkettu. Kh 8.2.2016 § 37 on hyväksynyt Kangasalan Jäähalli Oy:n lopulle lainalle (pääoma 62 712,48 euroa) laaditun maksusuunnitelman, jonka mukaan lainan viimeinen lyhennyserä maksusuunnitelman mukaisesti syyskuussa 2023.

Kiinteistö Oy Tieliikennemuseolle

3. vaihe vv. 2009-2023 vuosittaisena avustuksena 18 000 euroa

4. vaihe vv. 2015-2024 vuosittaisena avustuksena 100 000 euroa

Arvonlisäveron palautusvastuu

Palautusvastuun toteutuminen ei ole todennäköistä talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2022-2023 tai muun suunnitelman perusteella.

Maankäyttösopimukset

Vuonna 2021 tehtiin seuraavat maankäyttösopimukset:

Pitkäjärvellä kiinteistö Päiväranta 23.8.2021 (kh 2.3.2020 § 53)

Pitkäjärvellä kiinteistö Villa Margaretha 23.8.2021 (kh 2.3.2020 § 53)

Veturitie – Valoputkentie risteys kerrostaloasemakaava 1.6.2021 (kh 19.4.2021 § 123)

Vatjalassa omakotitaloalueen asemakaava kiinteistö Kotipelto 1.4.2021 (kh 19.4.2021 § 122)

Kaikki yllä olevat ovat ehdollisia asemakaavan lainvoimaisuudesta. Ainoa toistaiseksi toteutunut sopimus asemakaavan lainvoimaisuuden myötä on Veturitie-Valoputkentien maankäyttösopimus.

Korkosuojauksiin liittyvät johdannaissopimukset

Vastatakaus Tampereen kaupungille Tampereen seudun Keskuspuhdistamo Oy:n lainojen takauksiin. Sopimuksen markkina-arvo 31.12.2021 -41 326 548,16 euroa, josta Kangasalan kaupungin vastatakauksen osuus on 7,65 % ja -3 161 480,93 euroa.

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

	2021	2020
Henkilöstön lukumäärä		
Vakituiset	1 705	1 722
Määräaikaiset, tilapäiset joista työllistettyjä	413	371
Oppisopimus	15	8
Oppilas, harjoittelija	9	6
Yhteensä	4	1
	2 131	2 108
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	76 730 252	71 732 120
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	15 138 717	14 714 084
Muut henkilösivukulut	3 342 790	2 980 397
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-1 472 663	-1 230 290
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	93 739 096	88 196 313
Henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin	97 082	143 438
Yhteensä henkilöstökulut	93 836 178	88 339 751

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tilitetut luottamushenkilömaksut

Suomen keskusta	4 454	4 585
Kansallinen kokoomus	12 877	11 997
Suomen sosiaalidemokraattinen puolue	15 797	14 690
Suomen Kristillisdemokraatit	6 616	5 446
Vasemmistoliitto	3 331	2 792
Vihreä liitto	5 685	5 499
Perussuomalaiset	3 910	3 163
Tilitetyt luottamushenkilöpalkkiot yhteensä	54	48 172
Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	31 710	28 470
Palkkiot yhteensä	31 710	28 470

Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisestä liiketoimista

Kaupunki on antanut tilikaudella vuoden 2021 talousarvion yhteydessä hyväksytyt avustukset konserniyhtiöille ja muille yhteistoimintatahoille seuraavasti:

- Kangasalan Uimahalli Oy, 1 202 000 euroa
- Kiinteistö Oy Taloherttua, 112 867,50 euroa
- Kangasala-talo Oy, 915 050 euroa
- Kiinteistö Oy Tieliikennemuseo, 118 000 euroa
- Kangasalan Jäähalli Oy, 75 000 euroa

Konserniyhtiöille toteutetun kyselyn mukaan konsernin lähipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavaa liiketoimintaa.

Tytäryhtiöiden palvelujen normaalista hinnoiteltu ei ole poikettu, eikä annettu poikkeuksellisia alennuksia toisille konserniyhtiöille.

Eriytetyt tuloslaskelmat

Kirjanpidon eriyttäminen 1.1.-31.12.2021, kilpailulaki 30 d §, liikeilojen vuokraus

	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Liikevaihto		673 637,18		630 832,56
Liiketoiminnan muut tuotot		434,99		2 260,78
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-111 473,75		-115 536,95	
Palvelujen ostot	-148 032,24	-259 505,99	-141 075,54	-256 612,49
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-27 260,34		-21 662,42	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-5 067,76		-4 103,97	
Muut henkilösivukulut	-9 560,38	-41 888,48	-8 965,76	-34 732,15
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-87 137,92	-87 137,92	-92 674,20	-92 674,20
Liiketoiminnan muut kulut		-257 442,31		-223 890,91
Liikelyllyäämä (-alijäämä)		28 097,47		25 183,59
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eria		28 097,47		25 183,59
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		28 097,47		25 183,59
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		28 097,47		25 183,59

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan.

Kirjanpidon eriyttämissäännös luo edellytyksiä julkisyhteisön elinkeinotoiminnan kannattavuuden ja hinnoittelun kustannusperusteisuuden varmistamiseen. Tämä ennaltaehkäisee kilpailuneutraliteetti-ongelmien syntymistä ja tehostaa kilpailuneutraliteetin valvontaa. Eriyttämisvelvoite mahdollistaa kirjanpitosäännösten mukaisesti laaditun ja tilintarkastuksen piiriin kuuluvan aineiston hyödyntämisen KKV:n valvontatoiminnassa.

Laskelmassa on eriytetty kaikki liikeilat jotka ovat Kiinteistö Oy Harjunsola 1:ssä ja vuokrattavat muut liikeilat sekä tilat Juhlatalo Kontulassa, Kuhmalahden rantauna, Vahderpään Vapariissa ja Vallitun leirikeskuksessa. Lisäksi laskelmassa on mukana kirjaston kahvion tilat sekä Kirkkoharjun näkötorin kahvila, jotka on vuokrattu yrittäjille.

Kirjanpidossa kaikille kiinteistöille ja huoneistoille on oma Seuranta 1 -numerointi jotta kulujen kohdentaminen on mahdollista. Kiinteistö Oy Harjunsola I huoneistot ovat kaupungin omistuksessa ja niistä saatavat vuokratuotot tulevat kaupungin tuloksi.

Vuokratuista tiloista 27 tilaa on verollisen liiketoiminnan piirissä ja 38 tilaa on verottoman toiminnan piirissä.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

KONSERNITULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	2021	2020
Toimintatuotot tehtäväalueittain		
Yleishallinto	6 846 103	4 578 586
Sosiaali- ja terveystoimet	99 635 195	87 121 371
Opetus- ja kulttuuritoimet	5 626 335	4 644 116
Yhdyskuntapalvelut	20 699 464	20 303 745
Muut palvelut	8 173 376	7 569 816
	<u>140 980 474</u>	<u>124 217 633</u>

Valtionosuuksien erittely

Peruspalvelut, ilman tasausta	40 237 470	46 711 100
Verotuloihin per. valtionosuuden tasaus	-2 844 600	-3 289 220
Opetus- ja kulttuuritoimen muut	-3 989 167	-3 942 845
Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet	50 708	53 939
Verotulomenetysten korvaus	<u>11 820 156</u>	<u>12 060 167</u>
Valtionosuudet yhteensä	<u>45 274 567</u>	<u>51 593 141</u>

Pakollisten varausten muutokset

Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriin ky		
Potilasvahinkovastuuvaraus 1.1.	1 587 990	1 653 561
Omistussuuden muutos, vähennys	0	-65 571
Lisäykset	<u>139 206,87</u>	<u>0</u>
Potilasvahinkovastuuvaraus 31.12.	<u>1 727 197</u>	<u>1 587 990</u>

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja tappiot

Myyntivoitot		
Myyntivoitot, maa-alueet	3 016 498	1 329 652
Myyntivoitot, osakkeet	0	0
Myyntivoitot, rakennukset	0	0
Myyntivoitot, muut	<u>3 785</u>	<u>18 305</u>
	<u>3 020 283</u>	<u>1 347 956</u>
Myyntitappiot		
Myyntitappiot, maa-alueet	0	15918
Myyntitappiot, rakennukset	0	101634,77
Myyntitappiot, muut	<u>8 659</u>	<u>25 265</u>
	<u>8 659</u>	<u>142 818</u>

Konsernitaseen liitetiedot

KONSERNITASEEN LIITETIEDOT
TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

	2021	2020
Arvonkorotukset		
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	19 644	19 644
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12.	19 644	19 644
Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Kirjanpitolain mukaiset arvonkorotusten edellytykset täyttyvät.		
Siirtosaamiset	2021	2020
Korkojaksotukset	225 093	225 732
Versaamiset	34 402	38 316
Jaksotetut henkilöstökulut	125 746	118 512
Menoennakot	30 094	55 535
Tuet ja avustukset	1 825 550	757 495
Muut lyhytaikaiset	1 557 796	1 578 274
	3 798 681	2 773 863

KONSERNITASEEN LIITETIEDOT
TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT

	2021	2020
Oma pääoma		
Peruspääoma 1.1.	66 725 408	66 725 408
Peruspääoma 31.12.	66 725 408	66 725 408
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat 1.1.	77 322	77 322
Yhdistysten ja säätiöiden muutos, vähennys	0	0
Yhdistysten ja säätiöiden pääomat 31.12.	77 322	77 322
Arvonkorotusrahasto 1.1	19 644	19 644
Arvonkorotusrahasto 31.12.	19 644	19 644
Muut omat rahastot 1.1.	1 114 772	1 115 460
Omistusosuuden muutos, vähennys	-652	-977
Lisäykset	0	290
Muut omat rahastot 31.12.	1 114 120	1 114 772
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	86 978 797	69 099 773
Osingonjako	0	0
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) muutos	0	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	86 978 797	69 099 773
Tilikauden yli/alijäämä	6 309 672	17 879 023
Oma pääoma yhteensä	161 224 964	154 915 943
Pakolliset varaukset		
Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutus	1 727 197	1 587 990
Muut velat		
Muut pitkäaikaiset velat		
Liittymismaksut ja muut velat	15 480 077	13 651 837
Yhteensä	15 480 077	13 651 837
Erittely siirtovelosta		
Verovelat	133 092	5 819
Korkojaksotukset	193 824	246 445
Jaksotetut henkilöstökulut	17 979 857	17 613 533
Jaksotetut tuet ja avustukset	19 743	22 787
Muut lyhytaikaiset	4 000 315	2 871 983
	22 326 831	20 760 567

**KONSERNIN VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT
LIITETIEDOT**
Leasingvastuiden yhteismäärä

	2021	2020
Leasingvastuiden yhteismäärä	5 036 737	6 716 116
seuraavalla tilikaudella maksettava määrä	2 460 806	1 732 306

Vastuusitoumukset konserniyhteisöjen puolesta

Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	57 127 612	57 766 726
Jäljellä oleva pääoma	44 290 077	45 535 281
Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	6 493 180	5 825 000
Jäljellä oleva pääoma	5 169 616	5 496 873

Muut vuokravastuut

Muiden vuokravastuiden yhteismäärä	25 355 227	11 503 728
seuraavalla tilikaudella maksettava määrä	1 751 438	7 725 920

Vastuusitoumukset muiden puolesta

Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	43 204 039	44 865 121
Jäljellä oleva pääoma	20 598 895	22 444 431

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 100 508	1 672 403
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	500 000	559 704
Lainat julkisyhteisöiltä	22 490 667	23 594 542
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0	17 904 090
Muut lainat	1 924 628	1 389 308
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	500 000	18 463 794

Omasta puolesta annetut vakuudet

Kiinteistökiinnitykset	4 089 220	4 089 220
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	1 481	1 481
Talletukset	410 050	410 050
Yhteensä	4 500 751	4 500 751

Konsernin muut taseen ulkopuoliset järjestelyt**Järjestelyjen tarkoitus****Konserni****2021****2020**

Sopimusvastuut

Arvonlisäveron palautusvastuu

1 306 621,57

680 277,90

Johdannaissopimukset

Avoinna olevien johdannaissopimusten nimellisarvot

Korkojohdannaiset

Koronvaihtosopimukset

Korkojohdannaiset

7 058 313,68

9 766 547,34

7 058 313,68

9 766 547,34

Avoinna olevien johdannaissopimusten markkina-arvot

Korkojohdannaiset

Koronvaihtosopimukset

Korkojohdannaiset

-3 302 019,67

-4 094 282,99

-3 302 019,67

-4 094 282,99

6 ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

KANGASALAN VESI -liikelaitos

Kangasalan Vesi -liikelaitos

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja Antti Kytövaara

Talous

18.3.2022

Kangasalan Vesi -liikelaitos	TP 2020	TA 2021	TA-muu- tokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	To- teuma %
Toimintatuotot	7 915 384	7 960 000		7 960 000	8 511 462	551 462	106,93%
ulkoiset	7 569 816	7 650 000	0	7 650 000	8 144 593	494 593	106,47%
sisäiset	345 567	310 000		310 000	366 869	56 869	118,34%
Toimintamenot	-4 874 432	-5 140 928		-5 140 928	-5 148 293	-7 365	100,14%
ulkoiset	-4 630 068	-4 900 000	0	-4 900 000	-4 901 194	-1 194	100,02%
sisäiset	-244 364	-240 928		-240 928	-247 099	-6 171	102,56%
Toimintakate	3 040 952	2 819 072		2 819 072	3 363 169	544 097	119,30%
Poistot ja arvonalentumiset	-2 357 833	-2 520 000		-2 520 000	-2 299 704	220 296	91,26%

Toimintaympäristö 2021

Toiminta sisältää vedentuotannon omista pohja- ja pintavesilaitoksista ja jätevesien johtamisen Tampereelle Viinikanlahden jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi sekä jätevesien käsittelyn Pohjan alueella.

Kangasalan Vesi- liikelaitoksen tehtävänä on johtaa laadukasta talousvettä verkostoon liitetuille asukkaille sekä huolehtia jäteveden johtamisesta puhdistettavaksi turvallisesti. Toiminnan tulee olla taloudellisesti tehokasta ja sen pitää keskittyä huolehtimaan luotettavista vesihuoltopalveluista laitoksen omalla toiminta-alueella. Vesijoh-
toverkostoon on liittynyt n. 6 600 kiinteistöä, joissa on noin 30 500 asukasta. Viemäriverkostoon on liittynyt n. 5
430 kiinteistöä, joissa on noin 28 800 asukasta.

Painopistealueet 2021

Hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäroinnin järjestäminen ovat vesilaitoksen päätehtävät, mikä edellyttää laadukkaita ja kestäviä vesihuoltoratkaisuja.

Pääpaino investointien osalta on vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksissa. Merkittävin uudishanke on Lam-
minrahkan alueen vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen.

Tuloutus kaupungille

Kangasalan Vesi -liikelaitos tulouttaa kaupungille korkona perustamislainasta ja korvauksena peruspääomasta yhteensä 200 000 euroa vuosittain taloussuunnitelmakaudella 2021-2023.

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

(Palvelukeskuksilla kaksi yhteistä tavoitetta ja lisäksi 2-4 palvelukeskuksen omaa)

Numero	Strateginen tavoite
1.	Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
4.	Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
9.	Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnalliset tavoitteet ja toteuma 31.12.2021

Numero	Toiminnallinen tavoite	Toteuma 31.12.2021
1.1	Palvelemme hyvällä asenteella	Päivittäinen asiakaspalaute käsitellään säännöllisissä palavereissa. Taloustutkimuksen kautta toteutettava asiakastytytyväisyystutkimus Wacsi 2021 on valmistunut, mikä on toteutettu kahden vuoden välein.
1.8	Tiedottamisen ja asiakaspalvelutyökalujen kehittäminen	Asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmän kehittämistä on jatkettu aktiivisesti ja kotisivuille on lisätty vahvan tunnistautumisen kautta omistajavaihdos- ja liittymis-sopimustietojen toimittamismahdollisuus.
1.9	Toimintavarmuus ja sen kehittäminen	Toimintavarmuus on ollut hyvällä tasolla. Vedenjakelukatoksia putkirikoista johtuen on ollut 14 kpl. Veden tuotantolaitoksista johtuvia vedenjakeluhäiriöitä ei ole ollut. Jätevedenpumppaamoilta ei ole ollut ylivuotoja. Toimintavarmuuden ylläpito ja kehittäminen on ollut jokapäiväistä.
4.4	Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen	Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt merkittävästi. Sairauspoissaoloprosentti on 1,9. Työhyvinvointia on edistetty panostamalla omatoimiseen työhyvinvoinnin ylläpitoon Easy-break systeemin kautta.
4.7	Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja moniosaamisen lisääminen	Koulutuksiin osallistuminen on ollut rajallista koronatilanteesta johtuen. Työtehtävien kierron kautta ylläpidetty ammattitaitoa ja tietoa.
9.4	Pitämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa	Tuloja kertyi enemmän kuin oli suunniteltu 8,5 M€ (107 %) ja menot toteutuivat suunnitellusti 5,1 M€ (100 %). Vanhoja rahoituslainoja lyhennettiin 450 000 euroa. Uutta lainaa ei nostettu. Toiminnan tulot ja menot olivat tasapainossa.

9.9	Laitoksien ja verkostojen suunnitelmallinen ylläpito ja sähköisten prosessien kehittäminen	Ylläpitoa on jatkettu suunnitelmien mukaisesti. Verkotietojärjestelmän edelleen kehitystyö on käynnistetty ja tavoitteena on parantaa verkostotiedon systemaattista hyödyntämistä. Etäluettavien vesimittareiden vaihtoja tehtiin osana laskutuksen kehittämistä, etäluettavia mittareiden osuus on yli 1 100 kpl 6500 mittarista.
-----	--	---

Tehokkuusmittarit

Tehokkuusmittarit	TP2020	MTA2021	TP2021
käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ vesijohtoverkostopituus €/km	1 641	1 830	1 745
käyttö- ja kunnossapitokustannukset/ viemärijohtoverkostopituus €/km	3 667	4 150	3 762
Putkirikkoja (talousvesi) / verkostopituus, kpl/100 km	6,9	6	3,4

Informatiiviset tunnusluvut

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	MTA2021	TP2021
Laskutettu vesimäärä, m3	1 690 000	1 700 000	1 792 000
Laskutettu jätevesimäärä, m3	1 568 000	1 540 000	1 636
Vesijohtoverkosto, km	408	409	412
Viemäriverkosto, km	333	334	339
Hulevesiverkosto, km	61	61	62
Henkilöstön määrä (budjetoidut vakanssit)	24	24	24
Liikevaihto euroa/asukas *	245,0	244,3	260,8
*Väestötiedot s.			

Väestötiedot:

31.2.2020= 32 214 (virallinen)

31.12.2021: 32 627 (ennakkotieto)

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

TOIMINTAKERTOMUS VUONNA 2021

Kangasalan Vesi -liikelaitos on Kangasalan kaupungin liikelaitos, joka tuottaa vesihuoltopalveluja asiakkailleen. Kaupunki on määritellyt vesihuoltolaitokselle toiminnalliseksi tavoitteeksi seuraavaa:

"Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tavoitteena on toiminnallaan turvata toiminta-alueellaan sellainen vesihuolto, että kohtuullisin kustannuksin on saatavissa riittävästi terveydellisesti ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä turvata terveyden ja ympäristönsuojelun kannalta asianmukainen viemärinti."

Katsaus vesihuoltotoimintaan

Vesilaitoksen päätehtävä on hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäröinnin järjestäminen asiakkaille.

Valvontatutkimusohjelman vesinäytetuloksien perusteella talousveden laatu on pysynyt hyvällä tasolla. Laitoksilta lähtevä vesi on tasalaatuista ja talousvesiasetuksien 1352/2015 sekä 683/2017 mukaista.

Kangasalla voidaan nauttia laadukkaasta ja raikkaasta pohjavedestä. Vedenhankinta tapahtuu pääasiassa Rikun ja Raikun pohjavesilaitoksien kautta. Kuhmalahden alueella on käytössä päävedenottamoita kapasiteetiltaan pienempi Lintusyrjän pohjavedenottamo. Sahalahden pintavesilaitos toimii varalaitoksena. Vehkajärven vedenottamo on valmis käyttöönotettavaksi. Lisäksi Kangasalan Vesi -liikelaitoksen verkostoon on kaksi varayhteyttä Tampereen verkostosta.

Sahalahden pintavesilaitoksen koekäyttöä jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Varalaitoksen tekninen käyttöikä on kuitenkin päättymässä ja mahdollisen korvaavan ratkaisun yleissuunnitelmatoimen selvitys valmistui vuonna 2021.

Kangasalan jätevedet johdettiin kahta siirtoviemäriinjaa pitkin Tampereelle puhdistettavaksi, lukuun ottamatta Kuhmalahden Pohjan aluetta. Kuhmalahden Pohjan alueen jätevedet käsiteltiin Pohjan jätevedenpuhdistamolla.

Koronaviruksen (COVID-19) leviäminen Suomeen vaikutti jo toista vuotta vesilaitoksen omaan työhön. Vesilaitoksen osalta koronatoimenpiteet kohdistuivat ensisijaisesti toiminnan turvaamiseen ja varmistamiseen ohjeet sekä rajoitukset huomioiden. Vaikutukset vedenkäyttäjille olivat kuitenkin lopulta vähäisiä.

Ylläpitotoiminta toteutettiin suunnitelmien mukaisesti. Yhtenä painopistealueena oli laitosten ja pumppaamoiden ennakkohuoltotöiden tekeminen. Käyttö-, huolto- ja ylläpitotoiminta järjestettiin pääosin oman organisaation kautta. Omaa toimintaa täydennettiin osto- ja sopimuspalveluilla mm. seuraavin toimin: Kangasalan alueen jätevesien käsittelypalvelut sekä Sahalahden jätevesien esikäsittely, talousveden ja jäteveden laboratorioanalyysipalvelut, painehuuhtelu- ja imuautopalvelut. Uudis- ja saneerauskohteiden rakentamis-, työkone- ja suunnittelupalvelut ovat myös ensisijaisesti ulkopuolelta hankittavia palveluja.

Sähköisien ylläpitojärjestelmien ja asiakastietojärjestelmän kehittäminen jatkui kuluvaan vuoteen. Kunnossapitojärjestelmä on päivittäisessä käytössä laitosten, pumppaamojen ja muiden kohteiden ylläpidossa. Henkilöstö osallistui aktiivisesti järjestelmän jatkuvaan käyttöön ja kehittämiseen. Osana vesilaskutuksen kehittämistä toteutettiin liittymien mekaanisten vesimittareiden vaihtoja etäluettaviin vesimittareihin, etäluettavia mittareiden osuus oli loppuvuodesta 1100 kpl 6500 mittarista.

Koronalla oli myös vaikutusta vesilaitoksien seudulliseen yhteistyöhön. Vuonna 2020 alkanut koronatilanne jatkui ja sen johdosta pidettiin vesilaitoksien, terveydensuojeluviranomaisten ja muiden viranomaiset kanssa säännöllisesti tilannekuvapalavereita koskien vesihuollon ajankohtaisia asioita, toimintaohjeita ja varautumista. Tampereen seudun vesihuoltolaitoksien yhteistyö jatkui erityisesti mm. Sulkavuoren puhdistamohankkeen kautta. Tampereen Veden kanssa keskeisin yhteistyöhanke Lamminkahka jatkui, varsinainen rakentaminen alkoi kesällä 2020. Lisäksi vesilaitos on Suomen Vesilaitosyhdistyksen jäsen, joka tuottaa erilaisen asiantuntijapalveluja, järjestää alan koulutusta ja valvoo vesilaitoksien etua laajemmalti Suomen mittakaavassa.

Hallinto ja henkilöstö

Kangasalan Vesi -liikelaitos on toiminut kuntalain tarkoittamana liikelaitoksena vuoden 2009 alusta lukien. Kangasalan Vesi -liikelaitos kuuluu teknisen keskuksen organisaatioon. Vesilaitoksella toimintoista vastaa kolme yksikköä: asiakaspalvelu-, laitos- ja verkostoyksikkö. Johtokunta hyväksyi 14.6.2018 Kangasalan Vesi -liikelaitoksen ensimmäisen varsinaisen strategian, Strategia 2018-28. Laadittu strategia pohjautuu kaupungin strategiaan.

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen johtokunta (31.7.2021 saakka)

Jäsen

pj. Riku-Sippo Uotila
vpj. Miikka Rajala
Sakari Eerola
Marja Pekkarinen
Katja Hakala
Susanna Saarinen

Varajäsen

Jussi Haavisto
Henri Alenius
Simo Arra
Milla Peltonen / Kati Jouhki 10.2.2020 alkaen
Pirkko-Liisa Kouhia
Reetta Niemelä

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen johtokunta (1.8.2021 alkaen)**jäsen**

pj. Uotila Riku-Sippo
vpj. Susanna Saarinen
Marko Järvenpää
Jaana Heinänen

varajäsen

Ville Viitala
Katja Poikajärvi
Pasi Ahtiainen
Anne-Mari Thomassen

Sakari Eerola
Marja Pekkarinen

Eero Ojanen
Jouhki Kati

Johtokunta kokoontui 10 kertaa, josta vanha johtokunta kokoontui 6 kertaa ja uusi johtokunta 4 kertaa.

Vastuuhenkilöt:

Hallinto ja asiakaspalvelu toimitusjohtaja Antti Kytövaara
Laitokset käyttöpäällikkö Mauno Annala
Verkostot verkostopäällikkö Sami Virkajärvi

Vesilaitoksen toimintoja hoiti koko- tai osa-aikaisesti 24 henkilöä.

Tunnuslukuja ja suoritteita

Liikevaihto ja muut tuotot toteutuivat selvästi yli arvioidun 8 509 463 € (106,9 %). Vuoden toimintakulut 5 148 293 € (100,14 %) toteutuivat suunnitellun mukaisesti.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat 194 516 € (81,4 %). Kunnan peruspääoman korvaus oli 170 396 €, perustamislainaa lyhennettiin 56 666 € ja sen korkoa maksettiin 29 604 €. Poistot olivat 2 299 704 €.

Tilikauden tulos oli arvioitua parempi. Tulot olivat arvioitua suuremmat ja käyttömenot suunnitellun kokonaistason mukaiset. Henkilöstökulut (93,1 %) olivat suunniteltua pienemmät. Palveluiden ostot olivat (104,6 %), merkittävin muutos oli Tampereelle johdettavien jätevesien kustannukset (111,4 %), arvioitua suuremmasta kokonaisjätevesimäärästä johtuen. Aineet ja tarvikkeiden kustannukset olivat kohtuulliset (94,0 %). Muut toimintakulut olivat 120,3 % Tilikauden ylijäämä oli 875 552,86 €.

Investoinnit olivat yhteensä 4,6 milj. euroa, joista 1,4 milj. euroa kohdentui verkostojen ja jätevesipumppaamoiden saneerauksiin. Vanhaa vesijohtoverkostoa saneerattiin noin 1,8 km ja jätevesiverkostoa noin 2,4 km. Vesihuoltoverkostoa saneerattiin mm. Lentolan, Hakoisten ja Ranta-Koiviston alueilla. Lisäksi viemäriverkoston vuotoja paikannettiin savutuskokeilla eri puolella verkostoa, heikkokuntoisia jätevesikaivoja ja vesijohtoverkoston venttiileitä uusittiin eri puolilla verkostoa. Uutta hulevesiverkkoa rakennettiin keskustassa Niilo Hakolan raitille, vanhaa verkostoa ei saneerattu. Uudisinvestointihankkeista merkittävimmän eli Lamminrahkan alueen rakentaminen käynnistyi kesällä 2020

Tampereen kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa Mossin puistokadun yhteisurakalla. Lämmin-
rahan alueen ensimmäisen asemakaavavaiheen kaikki tarvittavat vesihuoltotyöt ovat käynnissä ja
ne valmistuvat vuoden 2022 aikana.

Uutta lainaa ei otettu. Vanhoja ulkoisia lainoja lyhennettiin yhteensä 450 000 €.

Taulukko 1. Talouden vertailutaulukko

Kangasalan Vesi - liikelaitos	TP 2020	Alkuperäinen TA 2021	TA-muu- tokset	MTA 2021	TP 2021	Poikkeama	Toteuma %
Toimintatuotot	7 915 384	7 960 000		7 960 000	8 511 462	551 462	106,93%
ulkoiset	7 569 816	7 650 000	0	7 650 000	8 144 593	494 593	106,47%
sisäiset	345 567	310 000		310 000	366 869	56 869	118,34%
Toimintamenot	-4 874 432	-5 140 928		-5 140 928	-5 148 293	-7 365	100,14%
ulkoiset	-4 630 068	-4 900 000	0	-4 900 000	-4 901 194	-1 194	100,02%
sisäiset	-244 364	-240 928		-240 928	-247 099	-6 171	102,56%
Toimintakate	3 040 952	2 819 072		2 819 072	3 363 169	544 097	119,30%
Poistot ja arvön- alentumiset	-2 357 833	-2 520 000		-2 520 000	-2 299 704	220 296	91,26%

Taulukko 2. Toiminnan tunnuslukutaulukko

	2019	2020	2021
Liikevaihto (€)	7 522 258	7 896 078	8 509 463
Toimintakulut (€)	4 827 453	4 874 432	5 148 293
Verkostoon liitetyt kiinteistöt (kpl)			
- vesijohto	6393	6484	6596
- viemäri	5241	5318	5425
Laskutus (m3)			
- vesi	1 720 000	1 690 000	1 792 000
- jätevesi	1 566 000	1 568 000	1 636 000
Laskutus (€)			
- vesi + perusmaksut	2 972 466	3 031 530	3 204 585
- jätevesi + perusmaksut	4 380 248	4 682 880	5 107 153
Verkostopituudet (km)			
- vesijohto	407	408	412
- jätevesiviemäri	332	333	339
- hulevesiviemäri	61	62	62
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueella verkostoon johdettu kokonaisvesimäärä (m³/a)			
- Rikun vedenottamolta pumpattu vesi	1 289 790	1 274 084	1 282 453
- Raikun vedenottamolta pumpattu vesi	834 816	694 118	784 668
- Kuhmalahden vedenottamolta pumpattu vesi	43 853	48 447	50 447

- Sahalahden pintavesilaitokselta pumpattu vesi	0	0	0
- Tampereen Vedeltä ostettu vesi			
o Kuminakatu	2 519	2 431	3 175
o Kiveliö			
YHTEENSÄ	2 170 978	2 019 080	2 120 743
Kangasalan Vesi -liikelaitoksen toiminta-alueelta Tampereelle johdettu jätevesi (m3/a)			
- Roopennotko JVP pumpattu jätevesi	1 377 640	1 383 584	1 438 730
- Saarenmaa JVP pumpattu jätevesi	783 196	827 268	853 765
YHTEENSÄ	2 160 836	2 210 852	2 292 495
Kuhmalahden jätevedenpuhdistamolla puhdistettu jätevesi (m3/a)	4 703	4 993	4 745

STRATEGISET TAVOITTEET 2021

Palveleva, uudistuvan toimintakulttuurin ja sujuvan arjen Kangasala
Henkilöstö on osaavaa, hyvinvoivaa ja motivoitunutta
Tuottava, tehokas ja vaikuttava

Toiminnallinen tavoite 2021 ja toteuma 2021

TALOUSARVIOTAVOITE	TOTEUMA 31.12.
Palvelemme hyvällä asenteella	Päivittäinen asiakaspalaute käsitellään säännöllisissä palavereissa. Taloustutkimuksen kautta toteutettava asiakastyytyväisyystutkimus Wacsi 2021 on valmistunut, mikä on toteutettu kahden vuoden välein.
Tiedottamisen ja asiakaspalvelutyökalujen kehittäminen	Asiakashallinta- ja laskutusjärjestelmän kehittämistä on jatkettu aktiivisesti ja kotisivuille on lisätty vahvan tunnistautumisen kautta omistajavaihdos- ja liittymissopimustietojen toimittamismahdollisuus.
Toimintavarmuus ja sen kehittäminen	Toimintavarmuus on ollut hyvällä tasolla. Vedenjakelukatkoksia putkirikoista johtuen on ollut 14 kpl. Vedentuotantolaitoksista johtuvia vedenjakeluhäiriöitä ei ole ollut. Jätevedenpumppaamoilta ei ole ollut ylivuotoja. Toimintavarmuuden ylläpito ja kehittäminen on ollut jokapäiväistä.
Panostamme työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen	Sairauspoissaolojen määrä on vähentynyt merkittävästi. Sairauspoissaoloprosentti vuonna 2021 oli 1,9%. Työhyvinvointia on edistetty panostamalla omatoimiseen työhyvinvoinnin ylläpitoon Easy-break systeemin kautta.

Henkilöstön ammattitaidon kehittäminen ja moniosaamisen lisääminen	Koulutuksiin osallistuminen on ollut rajallista koronatilanteesta johtuen. Työtehtävien kierron kautta ylläpidetty ammattitaitoa ja tietoa.
Pidämme tulot ja menot pysyvästi tasapainossa	Tuloja kertyi enemmän kuin oli suunniteltu 8,5 M€ (107 %) ja menot toteutuivat suunnitellusti 5,1 M€ (100 %). Vanhoja rahoituslainoja lyhennettiin 450 000 euroa. Uutta lainaa ei nostettu. Toiminnan tulot ja menot olivat tasapainossa.
Laitoksien ja verkostojen suunnitelmallinen ylläpito ja sähköisten prosessien kehittäminen	Ylläpitoa on jatkettu suunnitelmien mukaisesti. Verkkotietojärjestelmän edelleen kehitystyö on käynnistetty ja tavoitteena on parantaa verkostotiedon systemaattista hyödyntämistä. Etäluettavien vesimittareiden vaihtoja tehtiin osana laskutuksen kehittämistä, etäluettavia mittareiden osuus on yli 1100 kpl 6500 mittarista.

Talousveden laatu

Kaikissa Rikun ja Raikun pohjavedenottamoiden lähtevän veden näytteissä talousveden laatu oli Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksien 1352/2015 sekä 683/2017 mukaisesti hyvää talousvettä. Vedenottamoilla suoritettiin lähtevän veden määritysten lisäksi raakavesikaivojen käyttötarkkailua.

Varayhteyksien kautta Tampereelta otettiin vettä vuoden 2021 aikana yhteensä 3175 m³. Varalaitosta ei tarvittu ollenkaan vuoden aikana. Sahalahden pintavesilaitoksen ylläpito varalaitoksena jatkui suunnitelman mukaisesti koekäyttämällä laitosta kerran kuukaudessa.

Vesilaitoksen tarkkailun piirissä ovat valvontatutkimusohjelman mukaiset verkostoveden määritykset sekä laitoksen käyttötarkkailu, joka liittyy omien prosessien ja laadunvalvonnan tarkkailuun. Valvontatutkimusohjelman mukainen tarkkailu suoritetaan pääsääntöisesti aina käyttöpisteissä eli suoraan kuluttajien hanoista ja käyttötarkkailu laitokselta lähtevästä vedestä ja raakavedestä. Alla olevissa taulukoissa 3, 4 ja 5 on esitetty laitoksilta lähtevän veden määritystulokset. Taulukoissa 6 ja 7 on esitetty valvontatutkimusohjelman mukaiset verkostovalvonnan tulokset. Taulukko 6 sisältää myös vesiosuuskuntien verkostosta otetut valvontatutkimusohjelman mukaiset näytteet.

Laboratorioanalyysissä on määrityksille aina tietyt minimirajat eli tietty arvo, jonka alapuolella ei saada enää luotettavaa tulosta, koska pitoisuudet ovat niin pieniä. Taulukoissa esitettyihin tuloksiin on merkitty tämä minimiarvo, jos tulos on alle tämän rajan.

Talousveden laatu Rikun vedenottamolla

Rikun vedenottamon lähtevän veden rauta ja mangaanipitoisuudet ovat pysyneet hyvällä tasolla. Hiekkasuodattimet toimivat hyvin ja poistavat raakavedestä tehokkaasti raudat ja mangaanit. Raakaveden laadun kausittaiset vaihtelut eivät näy lähtevän veden pitoisuuksissa oikeastaan millään tavalla, joten laitos toimii kokonaisuudessaan hienosti.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laboratoriossa teetettiin yhteensä 124 analyysia laitoksen käyttötarkkailua varten. Lisäksi käyttötarkkailuun liittyivät omat määritykset sekä automaation online –mittaukset. Tulokset on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Rikun vedenottamon lähtevän veden käyttötarkkailu vuodelta 2021

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	3	0	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,7	8,1	8,0	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,26	0,21	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	1,4	1,6	1,5	Ei epätavallisia muutoksia
Alkaliteetti	1,3	1,5	1,5	mmol/l
Kokonaiskovuus	2,3	2,6	2,5	°dH
Kokonaiskovuus	0,40	0,46	0,43	mmol/l
Kalsium	10	11	10	mg/l
Magnesium	3,9	4,4	4,2	mg/l
Vapaa hiilidioksidi	0,7	1,1	0,9	mg/l
Happi, [O]	7,8	8,8	8,1	mg/l
Rauta, [Fe]	<10	17	12	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	<1	<1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	7,8	8,8	8,3	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	30	37	33	250 mg/l
Kokonaiskloori, [Cl2]	0,05	0,17	0,09	mg/l
Vapaa kloori	0,05	0,13	0,07	mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	<0,004	<0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	1,1	1,9	1,5	50 mg/l

Talousveden laatu Raikon vedenottamolla

Raikon vedenottamolla jatkettiin kaivoalueen hapetusta pumppaamalla raakavesikaivosta toiseen ja lisäämällä maaperään johdettavaan veteen ilmaa ejektoriperiaatteella. Tällöin maaperään johdettavaan veteen imetään ilmaa ja ilman happi sitoutuu raakaveteen ja hapettaa tehokkaasti kaivon ympäristöä. Kun yhdestä kaivosta pumpataan raakavettä laitokselle, toinen kaivo hapettaa kolmatta. Näin hapetus on jatkuvaa ja maaperän happipitoisuus on saatu pysymään hyvänä ja raudan ja mangaanin liukeneminen on vähentynyt huomattavasti.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laboratoriossa teetettiin yhteensä 124 analyysia laitoksen lähtevän veden tarkkailua varten. Lisäksi käyttötarkkailuun liittyivät omat määrytykset sekä automaation online -mittaukset. (Tulokset esitetty taulukossa 4).

Taulukko 4. Raikon vedenottamon lähtevän veden käyttötarkkailu vuodelta 2021

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	2	0	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,5	8,0	7,8	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,34	0,22	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,5	0,8	0,6	Ei epätavallisia muutoksia
Alkaliteetti	0,9	1,7	1,3	mmol/l
Kokonaiskovuus	3,7	5,0	4,2	°dH
Kokonaiskovuus	0,66	0,90	0,75	mmol/l
Kalsium	15	21	17	mg/l
Magnesium	6,9	9,3	7,8	mg/l
Vapaa hiilidioksidi	1,3	1,8	1,6	mg/l
Happi, [O]	8,5	12,9	10,4	mg/l
Rauta, [Fe]	<10	<10	<10	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	16	5	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	10	15	11	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	51	63	55	250 mg/l
Kokonaiskloori, [Cl2]	0,14	0,27	0,20	mg/l
Vapaa kloori	0,12	0,25	0,18	mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	<0,004	<0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	1,5	1,6	1,6	50 mg/l

Talousveden laatu Lintusyrjän vedenottamolla

Lintusyrjän vedenlaatu on pysynyt hyvällä tasolla.

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n laboratoriossa teetettiin yhteensä 42 analyysia laitoksen käyttötarkkailua varten. (Tulokset esitetty taulukossa 5).

Taulukko 5. Lintusyrjän vedenottamon lähtevän veden käyttötarkkailu vuodelta 2021

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	0	0	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,7	7,7	7,7	6,5 - 9,5
Sameus	0,20	0,20	0,20	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,7	1,0	0,9	Ei epätavallisia muutoksia
Alkaliteetti	0,63	0,65	0,64	mmol/l
Kokonaiskovuus	0,87	0,89	0,88	°dH
Kokonaiskovuus	0,16	0,16	0,16	mmol/l
Kalsium	4,1	4,3	4,2	mg/l
Magnesium	1,2	1,3	1,3	mg/l
Vapaa hiilidioksidi	1,5	2,8	2,2	mg/l
Happi, [O]	9,8	10,7	10,3	mg/l
Rauta, [Fe]	10	10	10	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	1	1	1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	0,8	1,1	1,0	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	14	14	14	250 mg/l
Ammonium, [NH4+]	0,004	0,004	0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	0,007	0,007	0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	0,13	0,17	0,15	50 mg/l
Sähkönjohtavuus	97	101	99	2500 µS/cm

Talousveden laatu verkostossa

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen jakaman talousveden laatua valvotaan valvontatutkimusohjelman mukaisesti kuukausittain eri puolilta verkostoa. Näytteiden ottamisen suorittaa vesilaitoksen hoitaja. Suunnitellun näytteenotto-ohjelman lisäksi terveystarkastajat ottavat vesinäytteitä satunnaisesti.

Vuoden 2021 aikana valvontatutkimusohjelman mukaisia analyyssejä tehtiin eri puolilta Kangasalan verkostoa 315 kappaletta.

Yhden vesiosuuskunnan verkostovesinäytteessä (päiväty 07.05.2021) havaittiin mangaanipitoisuuden ylittävän laatusuosituksen. Vesiosuuskuntaa kehoitettiin huuhtelemaan vesijohtoverkostoaan.

Kuhmalahden verkostosta valvontatutkimuksen analyyssejä tehtiin 104 kappaletta vuonna 2021.

Taulukko 6. Valvontatutkimusohjelman mukainen Kangasalan verkostotarkkailu 2021

Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Clostridium perfringens	0	0	0	0 pmy/100 ml
Enterokokit	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	34	4	Ei epätavallisia muutoksia, 100 pmy/ml
pH	7,6	8,3	8,0	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	0,25	<0,20	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Väriluku	<5	<5	<5	Ei epätavallisia muutoksia
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,7	1,9	1,3	Ei epätavallisia muutoksia
Rauta, [Fe]	<10	140	16	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	440	14	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	8,6	9,6	9,1	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	33	52	43	250 mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	<0,004	<0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	1,5	1,7	1,6	50 mg/l
Sähkönjohtavuus	217	353	271	2500 µS/cm
Natrium, [Na]	27	36	32	200 mg/l
Alumiini, [Al]	<10	<10	<10	200 µg/l
Arseeni, [As]	0,17	0,23	0,20	10 µg/l
Kadmium, [Cd]	0,08	0,15	0,12	5 µg/l
Kromi, [Cr]	<2	<2	<2	50 µg/l
Kupari, [Cu]	0,029	0,056	0,043	2 mg/l
Fluoridi, [F-]	0,10	0,21	0,16	1,5 mg/l
Lyijy, [Pb]	<0,1	<0,1	<0,1	10 µg/l
Elohopea, [Hg]	<0,005	<0,005	<0,005	1 µg/l

Nikkeli, [Ni]	0,87	4,20	2,54	20 µg/l
Boori	<0,02	<0,02	<0,02	1 mg/l
Bromaatti	<3	<3	<3	10 µg/l
Antimoni	<0,3	<0,3	<0,3	5 µg/l
Seleen	0,62	0,62	0,62	10 µg/l
Kokonaissyaniidi	<5	<5	<5	50 µg/l
Kloorifenolit	0,0	0,0	0,0	10 µg/l
Polyaromaattiset hiilivedyt (PAH)	0,0	0,0	0,0	100 ng/l
Bentso(a)pyreeni	<3,0	<3,0	<3,0	10 ng/l
Torjunta-aineet GC+LC	0,0	0,0	0,0	Summa 0,5 µg/l, yksittäisen 0,1 µg/l
VOC (haihtuvat orgaaniset yhdisteet)	0,0	0,0	0,0	
Bentseeni	<0,3	<0,3	<0,3	1 µg/l
1,2-dikloorietaani	<0,5	<0,5	<0,5	3 µg/l
Tetrakloorieteeni	<0,5	<0,5	<0,5	µg/l
Trikloorieteeni	<0,5	<0,5	<0,5	µg/l
Trihalometaanit yhteensä	5,1	7,7	6,4	100 µg/l
Bromidikloorimetaani	1,4	1,8	1,6	µg/l
Bromoformi	0,50	0,66	0,58	µg/l
Dibromidikloorimetaani	0,5	1,7	1,1	µg/l
Kloroformi	1,3	5,9	3,6	µg/l

Sisältää myös vesiosuuskuntien verkostosta otetut valvontatutkimusohjelman mukaiset näytteet.

Taulukko 7. Valvontatutkimusohjelman mukainen Kuhmalahden verkostotarkkailu 2021

	Min	Max	Ka	Enimmäispitoisuus
Escherichia coli	0	0	0	0 pmy/100 ml
Koliformiset bakteerit (+37 °C)	0	0	0	0 pmy/100 ml
Clostridium perfringens	0	0	0	0 pmy/100 ml
Enterokokit	0	0	0	0 pmy/100 ml
Heterotrofinen pesäkeluku (+22 °C)	0	11	3	Ei epätavallisia muutoksia (100 pmy/ml)
pH	7,5	7,8	7,7	6,5 - 9,5
Sameus	<0,20	<0,20	<0,20	Ei epätavallisia muutoksia (1,0 NTU)
Väriluku	<5	<5	<5	Ei epätavallisia muutoksia
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	0,9	0,9	0,9	Ei epätavallisia muutoksia
Rauta, [Fe]	<10	<10	<10	200 µg/l
Mangaani, [Mn]	<1	<1	<1	50 µg/l
Kloridi, [Cl-]	0,9	0,9	0,9	250 mg/l
Sulfaatti, [SO42-]	15	15	15	250 mg/l
Ammonium, [NH4+]	<0,004	<0,004	<0,004	0,5 mg/l
Nitriitti, [NO3-]	<0,007	<0,007	<0,007	hanasta 0,5 mg/l, lähtevä 0,1 mg/l
Nitraatti, [NO2-]	0,13	0,13	0,13	50 mg/l
Sähkönjohtavuus	90	268	122	2500 µS/cm
Kalsium, [Ca]	4,1	4,1	4,1	mg/l
Magnesium, [Mg]	1,2	1,2	1,2	mg/l
Kokonaiskovuus	0,85	0,85	0,85	°dH
Kokonaiskovuus	0,15	0,15	0,15	mmol/l
Lämpötila 1 min. juoksutus	12,8	12,8	12,8	20 °C
Lämpötila näytteenotossa	3,4	14,5	9,6	
Natrium, [Na]	12	12	12	200 mg/l
Alumiini, [Al]	<10	<10	<10	200 µg/l
Arseeni, [As]	0,21	0,21	0,21	10 µg/l
Kadmium, [Cd]	0,18	0,18	0,18	5 µg/l
Kromi, [Cr]	<2	<2	<2	50 µg/l
Kupari, [Cu]	0,054	0,054	0,054	2 mg/l
Fluoridi, [F-]	0,060	0,060	0,060	1,5 mg/l
Lyijy, [Pb]	0,41	0,41	0,41	10 µg/l
Elohopea, [Hg]	<0,005	<0,005	<0,005	1 µg/l
Nikkeli, [Ni]	4,5	4,5	4,5	20 µg/l
Torjunta-aineet GC+LC	0	0	0	Summa 0,5 µg/l, yksittäisen 0,1 µg/l
Trihalometaanit yhteensä	0,5	0,5	0,5	100 µg/l
Bromidikloorimetaani	0,5	0,5	0,5	µg/l
Bromoformi	0,5	0,5	0,5	µg/l
Dibromidikloorimetaani	0,5	0,5	0,5	µg/l
Kloroformi	0,5	0,5	0,5	µg/l

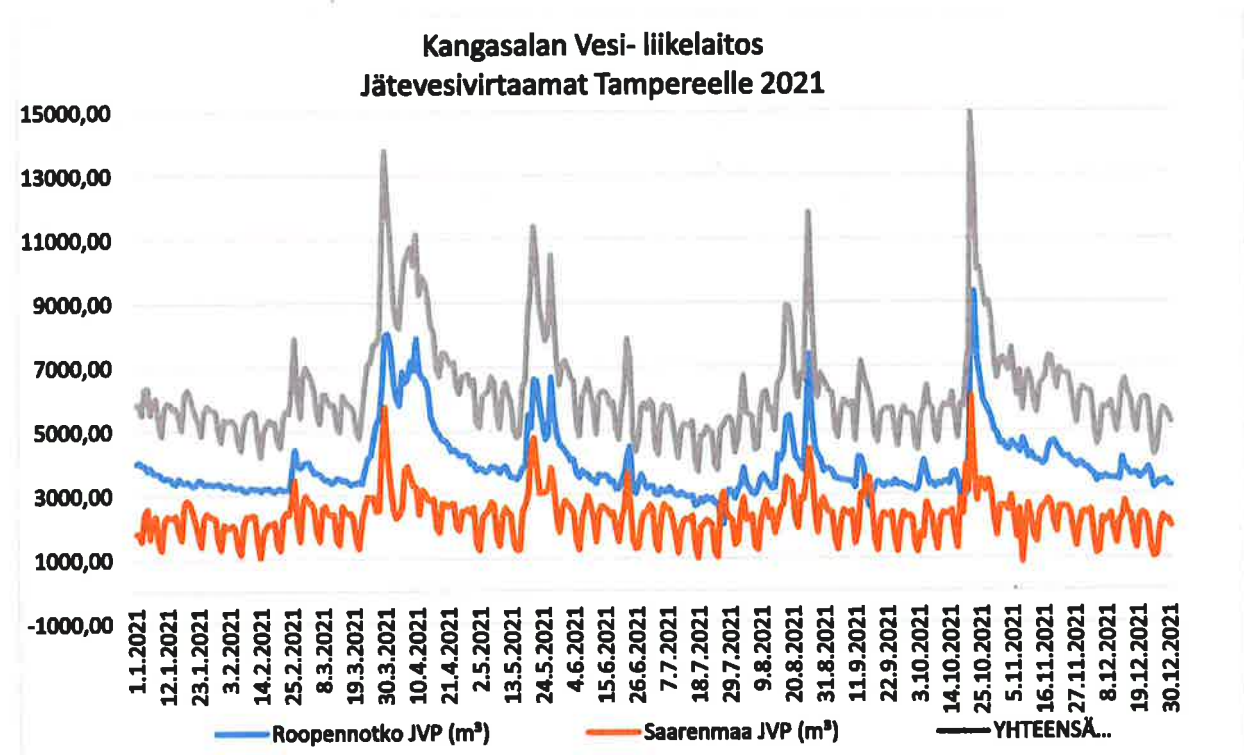
Jäteveden puhdistus ja johtaminen

Kangasalan viemäriverkostosta johdettiin Tampereen Viinikanlahden puhdistamolle yhteensä 2 292 495 m³. Roopennotkon pumppaamon kautta johdettiin 1 438 730 m³ ja Saarenmaan pumppaamon kautta 853 765 m³. Pohjan jätevedenpuhdistamolla käsiteltiin alueen jätevedet ja tulos oli hyvä, lu-
kuunottamatta toukokuun näytettä, jossa kiintoaineen puhdistustulos ei täyttynyt.

Kangasalan kaupunki on yhtenä osakkaana Sahalahden esikäsittelylaitos Oy:ssä. Yhteistyö Saarioi-
nen Oy:n ja Sahalahden Broiler Oy:n jätevesien esikäsittelyn osalta jatkui Operon Group Oy:n
kanssa. Esikäsittelylaitoksen toiminta on ollut tavoitteet täyttävää ja tehokasta. Siirtoviemärin haju-
haittoja on vähennetty jatkamalla FIN-12 kemikaalin annostelua siirtoviemäriin johdettavaan jäteve-
teen sekä ylläpitämällä siirtoviemärin pumppaamojen hajunpoistosuodattimia. Hajujen hallintaan
otettiin käyttöön happigeneraattori, joka asennettiin Saarenmaan siirtolinjan viimeiselle pumppaa-
molle. Lisäksi koekäytössä ollut happigeneraattori siirrettiin Mustakorvenojan pumppaamolle. Tällä
pyritään vähentämään hajuhaittoja siirtolinjan alkupäässä ja vähentämään FIN-12 kemikaalin tar-
vetta. Koekäyttö kestää kesään 2022 saakka.

Kaaviossa 1. on esitetty Tampereelle johdettu jätevesivirtaama Roopennotkon ja Saarenmaan
pumppaamojen virtaamista graafisesti. Kaaviosta voidaan havaita maaliskuun sulamisvedet sekä
elokuun ja lokakuun runsaat sateet, jotka vaikuttivat suuresti virtaamiin. Suurin virtaama oli
22.10.2021, jolloin Tampereelle johdettiin yhteensä 15 020 m³/vrk. Kokonaisuudessaan vuoden 2021
sademäärä oli noin 115% enemmän kuin keskimääräinen sademäärä (vuosina 1981-2010).

Salahden virtaamissa havaitaan selvästi Sahalahden alueen teollisuuden vaikutus trendeissä,
joka johtuu arkipäivien ja viikonloppujen suuresta virtaama vaihtelusta.

Kaavio 1: Tampereelle johdetut jätevesivirtaamat 2021

Tulevaisuuden näkymät

Hyvän talousveden varmistaminen ja asiallisen viemäroinnin järjestäminen asiakkaille on tulevaisuudessa vesilaitoksen päätehtävä, mikä edellyttää laadukkaita ja kestäviä vesihuoltoratkaisuja.

Uudisrakentaminen sijoittuu tulevaisuudessa nykyisen rakennetun infran sisälle tai sen läheisyyteen yhdyskuntarakenteen tiivistämisen ansioista sekä koko kaupungin kannalta merkittävälle Lamminrahkan alueelle. Ojala-Lamminrahka hanke on Kangasalan ja Tampereen yhteishanke, jonne tavoitellaan noin 13 000 asukkaan uutta aluekokonaisuutta.

Lamminrahkan pääkadun (Mossin puistokatu) rakentaminen käynnistyi kesällä 2020 ja alueen ensimmäinen katu- ja vesihuollon urakka (Rissonkatu) valmistui loppuvuodesta 2021. Ensimmäistä asemakaavavaihetta palvelevat kaikki vesihuoltohankkeet valmistuvat vuoden 2022 loppuun mennessä. Alueen varsinainen rakentuminen on käynnistynyt, ensimmäinen hanke on Lamminrahkan koulukeskus ja monia erikokoisia hankkeita on valmistelussa. Lamminrahkan hanketta kaupungin puolesta koordinoi ja vetää hankkeen kokopäiväinen projektipäällikkö. Lisäksi on käynnissä merkittävä Saarenmaan alueen maankäytön kehittäminen. Alueelle suunnitellaan uutta teollisuutta ja asutusta.

Korjausvelan hallinta on yksi suurimmista haasteista tulevaisuudessa samalla kun uusinvestoinnit jatkuvat seutukunnan vilkkaan kehittymisen johdosta. Mittavat saneeraustoimet verkoston korjausvelan hallinnaksi ovat vesihuoltotoiminnan ylläpidon kannalta välttämättömiä. Verkostosaneerauksien määriä on linjattu verkostosaneerausohjelman päivityksen vuonna 2017 yhteydessä lisättävän vuosittein siten, että verkostojen kunto voidaan pitää kohtuullisella tasolla tulevaisuudessa. Saneeraus olemassa olevalla toiminta-alueella vaatii suunnitelmallisuutta sekä vankkaa osaamista sekä rakennuttajalta että urakoitsijalta. Jätevesipumppaamoille tehtiin vuonna 2020 elinkaareen perustava tarkastuskierrös, jonka perusteella suoritetaan pumppaamoiden saneeraukset tulevinä vuosina.

Vedentuotantolaitosten osalta toimintavarmuus tällä hetkellä on hyvä. Niiden toiminta on tehokasta ja verkostoon johdettavan talousveden laatu on hyvä. Talousveden hankinta perustuu tulevaisuudessa ensisijaisesti pohjaveteen. Sahalahden pintavesilaitos on toiminut varavesilaitoksena vuodesta 2008 lähtien ja sen tekninen käyttöikä on loppumassa. Sahalahden alueen vedenhankinnan vaihtoehtotarkastelun (päivitetty 2021) kautta selvitettiin eri mahdollisuuksia varavedenhankinnan toteuttamiseksi Sahalahden alueelle. Päätös jatkotoimenpiteistä tehdään erikseen.

Vesilaitoksen kohteiden energiatehokkuuteen tullaan edelleen kiinnittämään huomiota tulevinä vuosina ja pyritään vähentämään energiankulutusta.

Tulevaisuudessa ilmaston ääri-ilmiöiden lisääntyminen tulee jatkumaan ja vesilaitoksen tulee pystyä vastaamaan näihin haasteisiin. Tämän vuoksi vesilaitoksen henkilöstön ja päivystäjien ammattitaito ja koulutus tulee pitää hyvällä tasolla ja toimintoja jatkuvasti kehittää.

Pirkanmaan uusi keskuspuhdistamo sijoittuu Tampereelle Sulkavuoreen ja sen rakentaminen on hyvässä vauhdissa. Tampereen Seudun Keskuspuhdistamo Oy:n hankkeessa on mukana Kangasala,

Tampere, Ylöjärven Vesi Oy, Pirkkala, Vesilahti ja Lempäälä. Yhtiö vastaa Pirkanmaan merkittävimmän ympäristöinvestointihankkeen toteuttamisesta. Hankkeen tavoitteena on mm. tehostaa jätevesien käsittelyä tiukentuvien ympäristölupaehdojen johdosta ja korvata kuntien jätevedenpuhdistamolta yhteisellä keskuspuhdistamolla. Keskuspuhdistamon arvioidaan otettavaksi käyttöön vuonna 2025. Hanke on edennyt suunnitellun aikataulun mukaisesti. Tampereen seudun keskuspuhdistamon Oy:n ja asiakasvesihuoltolaitoksen välisen liittymis- ja käyttösopimus hyväksyttiin johtokunnan kokouksessa 16.12.2020.

Tavase Oy:n tekopohjavesihanke sai loppuvuodesta 2021 Vaasan hallinto-oikeudesta ratkaisun koskien vesilain mukaista Kangasalan alueella tapahtuvaa tekopohjaveden valmistamista. Pälkäneen alueella tapahtuvaa tekopohjavesitoimintaa koskien on jätetty erillinen lupahakemuksen, josta AVI teki lupapäätöksen kesällä 2020 ja sen käsittely jatkuu hallinto-oikeudessa. Kangasalan valtuusto on päättänyt 25.1.2016, että Kangasalan kunta ei tässä vaiheessa irtaudu Tavase Oy:n osakkuudesta ja asiaa arvioidaan uudelleen, kun Tavase Oy:n lupahakemukseen on annettu lainvoimainen ratkaisu.

Vesihuoltolain uudistaminen on käynnissä ja lain uudistus tulee voimaan lähivuosina.

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta

Kangasalan kaupungin hallintosäännön mukaan sisäisestä valvonnasta, sisäisestä tarkastuksesta ja riskienhallinnasta vastaa kaupunginhallitus ja sen lisäksi johtokunta seuraa ja kehittää liikelaitoksen toimintaa, kannattavuutta ja omaisuudenhoitoa. Kangasalan Vesi -liikelaitoksessa on noudatettu samoja periaatteita kuin kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisessä ja sen perusteella on voitu riittävästi varmistua, että Kangasalan Veden toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on ollut riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä on noudatettu ja että omaisuus ja voimavarat on kohtuudella turvattu.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallintasuunnitelma on päivitetty johtokunnassa syyskuussa 2021. Tilikauden aikana Kangasalan Vedessä ei ole raportoitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa sen toiminnalle tai tavoitteiden toteutumiselle. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole todettu arvonlennuksia eikä vesilaitos ole joutunut korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Kangasalan Vedellä on tehty toimintaan liittyviä erilaisia riskienhallinta-arviointeja ja niiden perusteella toimenpideohjelmia riskien hallitsemiseksi ja vähentämiseksi.

Hulevedet

Liikelaitoksen tehtäviin kuuluu vastata myös hulevesien johtamisesta siltä osin kuin niitä johdetaan putkiverkossa vesilaitoksen toiminta-alueella. Hulevesien kustannukset on laskennallisesti eriytetty vesilaitoksen kirjanpidossa vuoden 2015 alusta lähtien. Uutta verkostoa rakennettiin keskustan uuden asemakaava-alueen Niilo Hakolan raitille. Olemassa olevaa verkostoa ei saneerattu. Tällä hetkellä vesilaitos perii kustannuksien kattamiseksi liittyviltä asiakkailta liittymismaksua ja kaupungilta hulevesipalvelumaksua. Tilikauden ulkoinen liikevaihto oli 1 900,00 €, ulkoiset kulut 42 588,96 €, poistot vuodesta 2015 lähtien toteutettujen investointien osalta 7 808,64 € ja tilikauden alijäämä ulkoisten erien osalta oli 48 497,60 €.

Vesilaitoksen vaikutukset kaupungin talouteen

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen vaikutus kaupungin talouteen oli positiivinen. Vesilaitos kattoi kulunsa keräämillään maksutuloilla ja tuloutti kaupungille peruspääoman korvauksena yhteensä 170 396 euroa. Lisäksi perustamislainaa lyhennettiin kaupungille 56 666 euroa ja sen pääomasta maksettiin korkoja yhteensä 29 604 euroa. Taseessa kaupungilta lyhytaikaisia saatavia on yhteensä 3,9 M€ euroa.

Tuloksen käsittely

Vuoden 2021 tilikauden ylijäämä oli 875 552,86 € ja se kirjataan taseeseen oman pääoman tilille.

M

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tuloslaskelma 31.12.2021

Tilin nimi	TP2021	TP2021	TP 2020	TP 2020
Liikevaihto		8 509 463,17		7 896 077,92
Liiketoiminnan muut tuotot		1 998,60		19 305,76
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-737 632,17		-728 486,90	
Palvelujen ostot	-3 030 826,53	-3 768 458,70	-2 880 939,88	-3 609 426,78
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-962 469,88		-845 556,01	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-178 529,41		-165 481,41	
Muut henkilösivukulut	-141 968,12	-1 282 967,41	-149 479,35	-1 160 516,77
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 299 704,21		-2 357 832,65	
Arvonalentumiset	0,00	-2 299 704,21	0,00	-2 357 832,65
Liiketoiminnan muut kulut		-96 866,70		-104 488,22
Liikelylijäämä (-alijäämä)		1 063 464,75		683 119,26
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut rahoitustuotot	24 926,35		5 441,18	
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-29 603,71		-29 603,71	
Muille maksetut korkokulut	-19 321,40		-37 747,56	
Korvaus peruspääomasta	-170 396,29		-170 396,29	
Muut rahoituskulut	-121,04	-194 516,09	-88,92	-232 395,30
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		868 948,66		450 723,96
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		868 948,66		450 723,96
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)		6 604,20		6 604,20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		875 552,86		457 328,16
Tunnusluvut				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		8,1 %		5,2 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		8,4 %		5,4 %
Voitto, %		10,2 %		5,7 %

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen rahoituslaskelma 31.12.2021

Tiliniimi	2021	2020	
Toiminnan rahavirta			
Liiketoimintajäämä (-alijäämä)	1 063 464,75	683 119,26	
Poistot ja arvonalentumiset	2 299 704,21	2 357 832,65	
Rahoitustuotot ja -kulut	-194 516,09	-232 395,30	
	3 168 652,87	2 808 556,61	2 808 556,61
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-4 582 242,91	-2 733 275,56	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	0,00	
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 413 590,04		75 281,05
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	0,00	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-450 000,00	-450 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	-56 666,00	-56 666,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	0,00	0,00	-506 666,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos kunnalta	576 385,48	-651 509,23	
Saamisten muutos muilta	-344 933,95	73 803,36	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	25 977,60	92 098,08	
Korottomien velkojen muutos muilta	1 662 826,91	916 992,74	431 384,95
Rahoituksen rahavirta	1 413 590,04		-75 281,05
Rahavarojen muutos	0,00		0,00
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00

KANGASALAN VESI -LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-453,00	1 929
Investointien tulorahoitus, %	69,15	102,75
Laskennallinen lainanhoitokate	17,07	10,64
Lainanhoitokate	5,79	5,01
Kassan riittävyys, pv	0,00	0,00
Quick ratio	2,60	3,21
Current ratio	2,60	3,21

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2021

	2021	2020
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	25 066 529,86	22 783 991,16
I Aineettomat hyödykkeet	88 317,02	138 755,07
2. Tietokoneohjelmistot	72 611,39	99 170,28
3. Muut pitkävaikutteiset menot	15 705,63	39 584,79
II Aineelliset hyödykkeet	24 910 323,84	22 577 347,09
1. Maa- ja vesialueet	245 790,11	245 790,11
2. Rakennukset	835 526,09	934 153,37
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 637 882,00	20 716 059,69
4. Koneet ja kalusto	139 711,88	130 100,16
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 051 413,76	551 243,76
III Sijoitukset	67 889,00	67 889,00
4. Muut saamiset	67 889,00	67 889,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 432 116,78	5 663 568,31
II Saamiset	5 432 116,78	5 663 568,31
Lyhytaikaiset saamiset	5 432 116,78	5 663 568,31
1. Myyntisaamiset	1 508 218,39	1 163 694,74
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	3 920 695,43	4 497 080,91
4. Muut saamiset	0,00	0,00
5. Siirtosaamiset	3 202,96	2 792,66
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	30 498 646,64	28 447 559,47

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tase 31.12.2021

	2021	2020
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	12 522 469,88	11 646 917,02
I Peruspääoma	5 163 523,88	5 163 523,88
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 483 393,14	6 026 064,98
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	875 552,86	457 328,16
 B POISTOERO JA VAPAAEHTOiset VARAUKSET	59 438,48	66 042,68
1. Poistoero	59 438,48	66 042,68
 E VIERAS PÄÄOMA	17 916 738,28	16 734 599,77
I Pitkäaikainen	15 827 066,86	14 971 354,80
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	300 000,00	550 000,00
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	510 012,00	566 680,00
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	463 554,02	437 576,42
9. Muut velat	14 553 500,84	13 417 098,38
 Lyhytaikainen	2 089 671,42	1 763 244,97
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	250 000,00	450 000,00
3. Lainat kunnilta/kuntayhtymiltä	56 668,00	56 666,00
6. Saadut ennakot	10 126,24	9 559,56
7. Ostovelat	1 251 808,29	857 870,70
9. Muut velat	54 870,14	137 791,52
10. Siirtovelat	466 198,75	251 357,19
 VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 498 646,64	28 447 559,47
 TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	41,27%	41,19%
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	210,38%	211,30%
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	210,38%	211,30%
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	7 359	6 483
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 117	1 623
Lainat ja vastuut, 31.12., 1 000 €	1 117	1 623
Lainasaamiset, 1000 €		

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT****ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT****Pysyvien vastaavien arvostus**

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Lomapalkkajaksotus on tehty käyttäen joulukuun palkkasummaa ja saman ajankohdan sivukuluprosentteja.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Toimintatuottojen erittely	2021	2020
Vesimaksut	2 636 341	2 482 008
Jätevesimaksut	3 931 789	3 616 543
Perusmaksut vesi	568 244	549 522
Perusmaksut jätevesi	1 175 364	1 066 337
Muut liiketoiminnan tuotot	197 726	181 668
Muut tuotot	0	0
Tuet ja avustukset	2 400	19 306
Yhteensä	8 511 864	7 915 384

KANGASALAN VESI –LIIKELAITOS

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kyseisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Rakennukset	20-30 vuotta	Tasapoisto	3,33 - 5 %
Rakennusten perusparannukset	10-30 vuotta	Tasapoisto	3,3 % - 10 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Verkostot		Menojäännöspoisto	10 %
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10-15 vuotta	Tasapoisto	6,7 - 10 %
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet ja autot	4 vuotta	Tasapoisto	25 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto	20 % - 33,3%

Pienet hankinnat on kirjattu vuosikuluiksi.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

	2020	2021	2022	2023	2024	KA
Poistonalaiset investoinnit	2 733 276	4 582 243	5 575 000	4 120 000	5 325 000	4 467 104
Rahoitusosuudet						0
Investointien omahankintamenot	2 733 276	4 582 243	5 575 000	4 120 000	5 325 000	4 467 104
Suunnitelmanmukaiset poistot	2 357 833	2 299 704	2 750 000	3 280 000	3 470 000	2 831 507
Ero	375 443	2 282 539	2 825 000	840 000	1 855 000	1 635 596
Poikkeama %						37

Investointitaso pysyy korkeahkona, koska on tarve toteuttaa uusien alueiden ja kohteiden investointihankkeita ja koska vanhan vesihuoltoverkoston saneeraustarve kasvaa verkoston ikääntymisen vuoksi. Uusien investointien kustannustaso on korkeampi suhteessa poistojen laskennan perusteena olevien vanhempien investointien kustannustasoon.

KANGASALAN VESI –LIIKELAITOS

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

Saamiset

2021

2020

Pitkäaikaiset saamiset

Pitkäaikaisia saamisia ei ole tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä, eikä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä

Lyhytaikaiset saamiset

Saamiset tytäryhteisöiltä

Myyntisaamiset

90 343

94 497

Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä

Myyntisaamiset

0

0

Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

Myyntisaamiset

2 006

5 338

Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Koulutuskorvaus / TVR

502

262

Työterveyshuollon korvaus

2 361

2 440

2 863

2 702

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

TASEEN VASTAAVIEN LIITETIEDOT

Pysyvät vastaavat

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Ennakkomaksut			Sijoitukset		Pysyvät
	Tietokone ohjelmistot	Muut Pitkävaik Menot	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	ja keskenener. hankinnat	Muut saamiset	vastaavat yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	99 170	39 585	245 790	934 154	20 716 060	130 100	551 244	67 889	22 783 992	
Lisäykset tilikauden aikana					4 032 340	49 733	852 190		4 934 263	
Rahoitusosuudet tilikaudella										
Vähennykset tilikauden aikana										
Siirrot erien välillä										
Tilikauden sumu-poistot	-26 559	-23 879		-98 627	-2 110 518	-40 122	-352 020		-2 651 725	
Poistamaton hankintameno 31.12.	72 611	15 706	245 790	835 527	22 637 882	139 712	1 051 414	67 889	25 066 530	
Kirjanpitoarvo 31.12.2021	72 611	15 706	245 790	835 527	22 637 882	139 712	1 051 414	67 889	25 066 530	

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS**TASEEN VASTATTAVIEN LIITETIEDOT****Oma pääoma**

	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	5 163 524	5 163 524
Peruspääoma 31.12.	5 163 524	5 163 524
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	6 483 393	6 026 065
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	6 483 393	6 026 065
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	875 553	457 328
Oma pääoma yhteensä	12 522 470	11 646 917

Pitkäaikainen vieras pääoma**Velat, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua**

Lainat kunnalta	226 682	283 350
Yhteensä	226 682	283 350

Velkojen erittely

Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Muut velat	463 554	437 576

Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat		

Liittymismaksut

Muut pitkäaikaiset velat		
Liittymismaksut	14 553 501	13 417 098

Siirtovelat

Lyhytaikaiset siirtovelat		
Korkojaksotukset	2 688	1 168
Lomapalkkajaksotus	216 909	209 327
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	8 455	11 175
Työnantajan eläkevakuutusmaksut	21 723	11 237
Tapaturmavakuutusmaksut	374	0
Muut siirtovelat	216 050	18 450
Yhteensä	466 199	251 357

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUKUJA JA SUORITTEITA

	2021	2020	2019	2018
TUNNUSLUVUT, 1000 €				
Liikevaihto	8 509	7 896	7 522	7 362
Liikelyli/-alijäämä	876	457	129	-94
Investoinnit	4 582	2 733	2 316	2 069
Liikelyli/-alijäämä/Liikevaihto	10,3	5,8	1,7	-1,3
Henkilöstön määrä	25	25	25	25
SUORITTEET				
Verkostoon pumpattu vesimäärä, m ³	2 120 743	2 019 080	2 170 978	2 256 067
Johdettu jätevettä, m ³	2 292 495	2 210 582	2 160 836	2 139 696
Käsitelty jätevettä, m ³	4 745	4 993	4 703	6 226
Vesijohtoverkoston kokonaispituus, km	412	408	407	407
Liittyneitä kiinteistöjä yhteensä, kpl	6 596	6 484	6 393	6 298
Laskutettu vesimäärä, m ³	1 792 000	1 690 000	1 720 000	1 726 900
Jätevesiviemärin kokonaispituus, km	339	333	332	332
Liittyneitä kiinteistöjä yhteensä, kpl	5 425	5 318	5 241	5 163
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	1 636 000	1 568 000	1 566 000	1 554 000

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2021	2020
Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
Vakituiset	22	23
Määräaikaiset, tilapäiset	2	2
Yhteensä	24	25
 Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	964 197	854 655
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	178 529	165 481
Muut henkilösivukulut	141 968	149 479
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-1 727	-9 099
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	1 282 967	1 160 516
 Henkilöstökuluja aktivoitu pysyviin vastaaviin	36 401	49 555
Yhteensä henkilöstökulut	1 319 368	1 210 071

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TUOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 31.12.2021

ULKOISET JA SISÄISET	TOTEUTUNUT 2021	TALOUSARVIO	EROTUS	TP 2020
LIKEVAIHTO	8 509 463,17	7 960 000	-549 463	7 896 077,92
Myyntituotot	8 509 463,17	7 960 000	-549 463	7 896 077,92
Liiketoiminnan muut tuotot	1 998,60		-1 999	19 305,76
Muut tuet ja avustukset	1 998,60		-1 999	19 305,76
Materiaalit ja palvelut	-3 768 458,70	-3 682 679	85 780	-3 609 426,78
Ostot tilikauden aikana	-737 632,17	-785 141	-47 509	-728 486,90
Palvelujen ostot	-3 030 826,53	-2 897 538	133 288	-2 880 939,88
Henkilöstökulut	-1 282 967,41	-1 377 729	-94 761	-1 160 516,77
Palkat ja palkkiot	-962 469,88	-1 029 050	-66 580	-845 556,01
Henkilösivukulut	-320 497,53	-348 679	-28 181	-314 960,76
Poistot ja arvonalentumiset	-2 299 704,21	-2 520 000	-220 296	-2 357 832,65
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 299 704,21	-2 520 000	-220 296	-2 357 832,65
Liiketoiminnan muut kulut	-96 866,70	-80 520	16 347	-104 488,22
LIKEYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	1 063 464,75	299 072	-764 392	683 119,26
Rahoitustuotot ja -kulut	-194 516,09	-239 000	-44 484	-232 395,30
Muut rahoitustuotot	24 926,35	5 000	-19 926	5 441,18
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-29 603,71	-29 604	0	-29 603,71
Muille maksetut korkokulut	-19 321,40	-44 000	-24 679	-37 747,56
Korvaus peruspääomista	-170 396,29	-170 396	0	-170 396,29
Muut rahoituskulut	-121,04		121	-88,92
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	868 948,66	60 072	-808 876	450 723,96
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	868 948,66	60 072	-808 876	450 723,96
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	6 604,20		-6 604	6 604,20
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	875 552,86	60 072	-815 481	457 328,16

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN 31.12.2021

ULKOISET	TOTEUTUNUT	TALOUSARVIO	EROTUS	TP2020
LIKEVAIHTO	8 144 592,59	7 650 000	494 593	7 569 817
Myyntituotot	8 142 593,99	7 650 000	492 594	7 550 511
Liiketoiminnan muut tuotot	1 998,60		1 999	19 306
Muut tuet ja avustukset	1 998,60		1 999	19 306
Materiaalit ja palvelut	-3 587 714,00	-3 497 971	-89 743	-3 422 375
Ostot tilikauden aikana	-737 632,17	-785 141	47 509	-728 487
Palvelujen ostot	-2 850 081,83	-2 712 830	-137 252	-2 693 888
Henkilöstökulut	-1 282 967,41	-1 377 729	94 761	-1 160 517
Palkat ja palkkiot	-962 469,88	-1 029 050	66 580	-845 556
Henkilösivukulut	-320 497,53	-348 679	28 181	-314 961
Poistot ja arvonalentumiset	-2 299 704,21	-2 520 000	220 296	-2 357 833
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 299 704,21	-2 520 000	220 296	-2 357 833
Liiketoiminnan muut kulut	-30 512,70	-24 300	-6 213	-47 176
LIIEKEYLIJÄÄMÄ/-ALIJÄÄMÄ	943 694,27	230 000	713 694	581 916
Rahoitustuotot ja -kulut	5 483,91	-39 000	44 484	-32 395
Muut rahoitustuotot	24 926,35	5 000	19 926	5 441
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	0,00	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	-19 321,40	-44 000	24 679	-37 748
Korvaus peruspääomista	0,00	0	0	0
Muut rahoituskulut	-121,04		-121	-89
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	949 178,18	191 000	758 178	549 521
YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	949 178,18	191 000	758 178	549 521
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	6 604,20		6 604	6 604
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	955 782,38	191 000	764 782	556 125

**KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS
HULEVESI TULOSLASKELMA 31.12.2021**

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
LIKEVAIHTO	1 900,00	1 756,66
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 696,41	-3 641,74
Palvelujen ostot	-15 980,69	-11 084,99
Materiaalit ja palvelut yht.	-22 677,10	-14 726,73
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-15 123,64	-18 457,01
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-2 901,83	-3 635,57
Muut henkilösivukulut	-1 300,74	-1 526,64
Henkilöstökulut yht.	-19 326,21	-23 619,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7808,64	-9 506,11
Liiketoiminnan muut kulut	-585,65	0,00
LIKEYLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-48 497,60	-46 095,40
Ylijäämä /alijäämä ennen varauksia	-48 497,60	-46 095,40
Poistoeron muutos		
Varausten muutos		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-48 497,60	-46 095,40

M

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS
HULEVESIEN RAHOITUSLASKELMA 31.12.2021**TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä	-48 498	-46 095
Poistot ja arvonalentumiset	7 809	9 506
Rahoitustuotot ja -kulut		
Toiminnan rahavirta yht.	-40 689	-36 589
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-12 931	-46 607,19
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0
Investointien rahavirta yht.	-12 931	-46 607,19
Toiminnan ja investointien rahavirta	-53 620	-83 196

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	26 805	85 820
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta		
Lainakannan muutokset yht.	26 805	85 820
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä		-2 623
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta		
Saamisten muutos muilta		
Korottomien velkojen muutos kunnalta		
Korottomien velkojen muutos muilta		
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	26815	
Rahoituksen rahavirta	53620	83 196

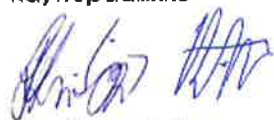
KANGASALAN VESI -LIIKELAITOS
HULEVESI TASE 31.12.2021

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	144 644	139 522
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat		
** Aineelliset hyödykkeet yht.		
*** Pysyvät vastaavat yht.	144 644	139 522
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	223 190	250 005
* Lyhytaikaiset saamiset yht.	223 190	250 005
** Saamiset yht.	223 190	250 005
*** Vaihtuvat vastaavat yht.	223 190	250 005
VASTAAVAA	367 834	389 527
VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma		
Ed. tilikausien yli/alijäämä	-147 025	-100 930
Tilikauden yli/alijäämä	-48 498	-46 095
*** Oma pääoma yht.	-195 523	-147 025
POISTOERO JA VAP.EHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Liittymismaksut ja muut velat	563 357	536 552
* Pitkäaikainen yht.		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
* Lyhytaikainen yht.		
*** Vieras pääoma yht.	563 357	536 552
VASTATTAVAA	367 834	389 527

Kangasalan Vesi -liikelaitoksen tilinpäätöksen 2021 allekirjoitukset

Kangasalla 15. päivänä maaliskuuta 2022

KANGASALAN VESI -LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Mauno Annala
Käyttöpäällikkö

Riku-Sippo Uotila

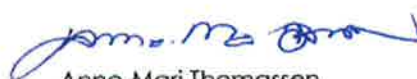
Marko Järvenpää

Eero Ojanen

Susanna Saarinen

Anne-Mari Thomassen

Kati Jouhki

7 TILINPÄÄTÖKSEN 2021 ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖS- MERKINTÄ

Kangasalla 31.3.2022

KANGASALAN KAUPUNGINHALLITUS

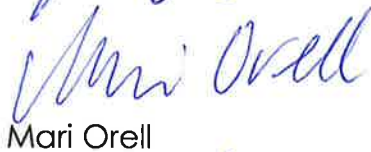
Jussi Haavisto

Merja Hackspik-Tuomisto

Jorma Jussila

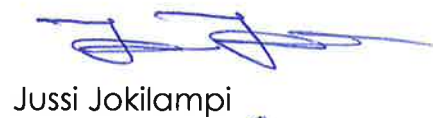
Mari Orell

Saana Vahvelainen

Raimo Kouhia

Jussi Jokilampi

Weli Mäkinen

Irina Tuokko

Oskari Auvinen
kaupunginjohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet erillisen tilintarkastus-
kertomuksen.

Kangasalla, 3. päivänä touko kuuta 2022

KPMG Julkistarkastus Oy

Päivi Rintala, KHT, JHT

8 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

TOSITELAJIT

Kirjanpito

AIF
AKT
ALV
AS
CposKpito
Effic
Haahtela
Jamix
Kman
KPA
Mediatri
MuistioE
Myre Konv
Palkka
Pankki

TAPAHTUMA

AIF tositekonsersio
Aktivoinnit
ALV-maksuajo
Alkusaldo
Palvelukassa
Yksilö- ja perhehuolto
Sisäiset vuokrat
Ruokahuolto
Asiakkaan man. kuittaukset
Kirjanpitotapahtuman palautustapa
Mediatri kp-aineisto
Muistiotositteet Excelistä
Myyntireskontran konversio
Palkat Populus
Pankkitositteet

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä,
paperitulosteet

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra

Ltappio
Man
PERINTÄ
Vii
12-91

Luottotappiokirjaus
Manuaaliset suoritukset
Perintä toimeksiantoliittymä
Viitesuoritukset
Laskulajit 12-91

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Ostoreskontra

OL
OM
ORK

Ostolaskut
Ostoreskontran maksut
Ostoreskontran
kohdistustapahtumat maksutosite

Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM
XAKOM

Käyttöomaisuus
Kom-konversio

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä